

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Činnost městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje
Diplomová práce

2020

Bc. Lucie Blahetová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie Blahetová**
Osobní číslo: **E18512**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Téma práce: **Činnost městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Diplomová práce se věnuje problematice využití a činnosti městské policie v prostředí Moravskoslezského kraje. Pozornost se nejprve soustředí na samotné využívání možnosti zřízovat městskou policii, dále pak na její činnost při řešení místních záležitostí veřejného pořádku. Cílem diplomové práce je zhodnotit fungování (činnost, hospodaření, personální záležitosti) městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje.

Osnova:

- Bezpečnost a její zajišťování v České republice.
- Obecní policie.
- Analýza využití městské policie v Moravskoslezském kraji.
- Komparace fungování městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BALABÁN, M. a kol. Kapitoly o bezpečnosti. Praha: Karolinum, 2010. 483 s. ISBN 978-80-246-1863-0.
DONNELLY, D. Municipal policing in the European Union: comparative perspectives. UK: Palgrave Macmillan, 2013. 216 s. ISBN 978-1-137-29061-8.
KRULÍK, O. Obecní policie a privatizace bezpečnosti v evropských zemích. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. 231 s. ISBN 978-80-7380-555-5.
ŠEBESTA, P. Zákon o obecní policii: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 279 s. ISBN 978-80-7552-455-3.
VETEŠNÍK, P. Obecní policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zdeněk Mátěja, Ph.D.**
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání diplomové práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2020**

L.S.

---

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

---

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 5. 2020

Bc. Lucie Blahetová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Matějovi Ph.D. za odbornou pomoc, připomínky a cenné rady, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat rodině a příteli za oporu, kterou mi poskytovali po celou dobu mých studií.

ANOTACE

Práce se věnuje problematice využití a činnosti městské policie v prostředí Moravskoslezského kraje. Cílem diplomové práce je zhodnotit fungování (činnost, hospodaření, personální záležitosti) městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje. V práci je nejprve obecně charakterizována oblast bezpečnosti a bezpečnostní systém České republiky. Následně je prezentována obecní policie, co do působnosti, práv a povinností strážníků. Poslední část je věnovaná analýze vybraných městských policií (Ostrava, Karviná, Havířov, Odry a Frenštát pod Radhoštěm), nechybí ani závěrečná komparace a formulace doporučení pro městskou policii, jejíž fungování bylo vyhodnoceno jako nejhorší.

KLÍČOVÁ SLOVA

Bezpečnost, obecní policie, městská policie, strážníci, přestupky, Moravskoslezský kraj.

TITLE

Activities of the municipal police in selected cities of the Moravian-Silesian region

ANNOTATION

The work tackles the issue of the usage and activities of the municipal police in the Moravian–Silesian region. The aim of the diploma thesis is to evaluate the functioning (activity, economic management, staff-related matters) of the municipal police in selected cities of the Moravian-Silesian region. Firstly, the thesis generally described the area of security system of the Czech Republic. Subsequently, the topic of municipal police is covered in terms of competence, rights and duties of police officers. The last part of thesis is devoted to the analysis of the functioning of the selected municipal police's departments (Ostrava, Karviná, Havířov, Odry and Frenštát pod Radhoštěm), and work incorporates also a final comparison and formulation of the recommendations for the municipal police, whose functioning was evaluated as the worst.

KEYWORDS

Security, local police, municipal police, police officers, offences, Moravian-Silesian region.

OBSAH

ÚVOD	- 12 -
1 BEZPEČNOST	- 14 -
1.1 SEKTORY BEZPEČNOSTI.....	- 15 -
1.1.1 Kodaňská škola	- 17 -
1.2 KATEGORIE BEZPEČNOSTI	- 19 -
1.3 HROZBA, RIZIKO, NEBEZPEČÍ.....	- 20 -
2 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	- 23 -
2.1 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČR.....	- 24 -
2.2 SYSTÉM KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ ČR	- 26 -
2.3 SUBJEKTY BEZPEČNOSTI ČR	- 28 -
2.4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM ČR	- 30 -
2.4.1 Hasičský záchranný sbor České republiky	- 31 -
2.4.2 JPO zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.....	- 32 -
2.4.3 Zdravotnická záchranná služba	- 33 -
2.4.4 Policie České republiky.....	- 34 -
3 OBECNÍ POLICIE	- 36 -
3.1 ZŘIZOVÁNÍ A POSTAVENÍ OBECNÍ POLICIE	- 38 -
3.2 PŮSOBNOST OBECNÍ POLICIE	- 39 -
3.3 ČINNOST OBECNÍ POLICIE	- 41 -
3.4 ZAMĚSTNANCI OBECNÍ POLICIE	- 41 -
3.4.1 Předpoklady pro výkon strážníka.....	- 42 -
3.4.2 Osvědčení úspěšného složení zkoušky odborných předpokladů	- 43 -
3.4.3 Práva a povinnosti strážníka.....	- 45 -
3.5 VZTAH OBECNÍ POLICIE S POLICIÍ ČR.....	- 51 -
3.5.1 Community policing	- 53 -
3.6 STÍŽNOSTI V OBLASTI OBECNÍ POLICIE	- 55 -
3.7 OBECNÍ POLICIE VE VYBRANÝCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH.....	- 56 -
3.7.1 Malta.....	- 56 -
3.7.2 Německo.....	- 57 -
3.7.3 Řecko.....	- 58 -
4 ANALÝZA VYUŽITÍ MĚSTSKÉ POLICIE V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	- 60 -
4.1 MĚSTSKÁ POLICIE V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	- 61 -
4.2 MĚSTSKÁ POLICIE V OSTRAVĚ	- 65 -
4.2.1 Personální záležitosti Městské policie v Ostravě	- 66 -
4.2.2 Činnost Městské policie v Ostravě	- 71 -
4.2.3 Ekonomická situace Městské policie v Ostravě.....	- 78 -
4.3 MĚSTSKÁ POLICIE VE MĚSTECH KARVINÁ A HAVÍŘOV	- 82 -
4.3.1 Personální záležitosti Městské policie v Karviné a Havířově	- 84 -
4.3.2 Činnost Městské policie v Karviné a Havířově	- 88 -
4.3.3 Ekonomická situace Městské policie v Karviné a Havířově.....	- 97 -
4.4 MĚSTSKÁ POLICIE VE MĚSTECH ODRY A FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM.....	- 101 -
4.4.1 Personální záležitosti Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm.....	- 102 -
4.4.2 Činnost Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm.....	- 106 -
4.4.3 Ekonomická situace Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm.	- 114 -
4.5 VÝSLEDNÁ KOMPARACE ANALYZOVANÝCH MĚSTSKÝCH POLICIÍ.....	- 118 -
ZÁVĚR	- 132 -
POUŽITÁ LITERATURA.....	- 137 -

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vyhlášení krizových stavů.....	- 27 -
Tabulka 2: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany	- 33 -
Tabulka 3: Městská policie ve městech v MSK dle počtu obyvatel.....	- 61 -
Tabulka 4: Města MSK se zřízenou městskou policií k 1. 1. 2019	- 62 -
Tabulka 5: Věková struktura strážníků a čekatelů v MSK a jejich vzdělání za rok 2018 ...	- 63 -
Tabulka 6: Projednané přestupky MPO příkazem na místě mezi lety 2009-2019	- 72 -
Tabulka 7: MPO a jednotlivé protiprávní jednání řešené mezi lety 2009-2019.....	- 74 -
Tabulka 8: Spolupráce MPO s PČR mezi lety 2015-2019	- 74 -
Tabulka 9: Činnost MPO na úseku dopravy mezi lety 2015-2019.....	- 75 -
Tabulka 10: Finanční příjmy MPO z pokut (v Kč) mezi lety 2009-2019.....	- 79 -
Tabulka 11: Finanční náklady na činnost MPO (v Kč) mezi lety 2009-2019	- 80 -
Tabulka 12: Mzdové a ostatní náklady MPO (v %) mezi lety 2009-2019	- 81 -
Tabulka 13: Projednané přestupky MPK a MPH příkazem na místě mezi lety 2009-2019 -	89 -
Tabulka 14: MPK a MPH a jednotlivé protiprávní jednání řešené mezi lety 2009-2019 ...	- 92 -
Tabulka 15: Spolupráce MPK, MPH s PČR mezi lety 2015-2019.....	- 93 -
Tabulka 16: Činnost MPK a MPH na úseku dopravy mezi lety 2015-2019	- 93 -
Tabulka 17: Finanční příjmy MPK a MPH z pokut (v Kč) mezi lety 2009-2019	- 98 -
Tabulka 18: Finanční náklady na činnost MPK a MPH (v Kč) mezi lety 2009-2019.....	- 99 -
Tabulka 19: Mzdové a ostatní náklady MPK a MPH (v %) mezi lety 2009-2019.....	- 100 -
Tabulka 20: Projednané přestupky MPOD, MPF příkaz. na místě mezi lety 2009-2019 .-	107 -
Tabulka 21: MPOD a MPF a jednotlivé protiprávní jednání řešené mezi lety 2009-2019-	110 -
Tabulka 22: Spolupráce MPOD, MPF s PČR mezi lety 2015-2019	- 111 -
Tabulka 23: Činnost MPOD a MPF na úseku dopravy mezi lety 2015-2019	- 111 -
Tabulka 24: Finanční příjmy MPOD a MPF z pokut (v Kč) mezi lety 2009-2019.....	- 115 -
Tabulka 25: Finanční náklady na činnost MPOD a MPF (v Kč) mezi lety 2009-2019	- 116 -
Tabulka 26: Mzdové a ostatní náklady MPOD, MPF (v %) mezi lety 2009-2019	- 117 -
Tabulka 27: Výsledné zhodnocení městských policií dle jednotlivých indikátorů	- 125 -

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Vertikální a horizontální rovina při analýze bezpečnosti kodaňskou školou.....	- 18 -
Obrázek 2: Riziko	- 21 -
Obrázek 3: Organizační struktura Policie ČR.....	- 35 -
Obrázek 4: Stejnokroj strážníka obecní policie	- 47 -
Obrázek 5: Průkaz strážníka obecní policie.....	- 47 -
Obrázek 6: Projednávání přestupků obecní policie v blokovém řízení	- 49 -
Obrázek 7: Města a městyse v Moravskoslezském kraji	- 60 -
Obrázek 8: Procentuální zastoupení strážníků v MSK a ostatních krajích ČR	- 63 -
Obrázek 9: Vývoj počtu obyvatel a strážníků MPO za roky 2009-2019.....	- 67 -
Obrázek 10: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a čekatelů MPO za roky 2009-2019 ...	- 68 -
Obrázek 11: Průměrný počet strážníků a čekatelů MPO dle věku za roky 2018-2019	- 70 -
Obrázek 12: Průměrný počet strážníků a čekatelů MPO dle věku za roky 2009-2017	- 70 -
Obrázek 13: Mobilní služebna Městské policie Havířov.....	- 83 -
Obrázek 14: Vývoj počtu obyvatel a strážníků MPK, MPH za roky 2009-2019	- 84 -
Obrázek 15: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a ček. MPK, MPH za roky 2009-2019-	86 -
Obrázek 16: Prům. počet strážníků a ček. MPK, MPH dle věku za období 2009-2017	- 87 -
Obrázek 17: Prům. počet strážníků a ček. MPK, MPH dle věku za období 2018-2019	- 87 -
Obrázek 18: Vývoj počtu strážníků MPOD a MPF za roky 2009-2019.....	- 103 -
Obrázek 19: Nejvyšší dosažené vzdělání stráž. a ček. MPOD, MPF za roky 2009-2019.-	104 -
Obrázek 20: Prům. věková struktura stráž. a ček. MPOD, MPF za roky 2009-2017.....	- 105 -
Obrázek 21: Prům. věková struktura stráž. a ček. MPOD, MPF za roky 2018-2019.....	- 105 -
Obrázek 22: Výsledné porovnání personální stránky MP – průměrně za 11 let	- 118 -
Obrázek 23: Výsledné porovnání činnosti MP – průměrně za 11 let	- 119 -
Obrázek 24: Výsledné porovnání ekonom. situace MP – 1 část – průměrně za 11 let.....	- 122 -
Obrázek 25: Výsledné porovnání ekonom. situace MP – 2 část – průměrně za 11 let.....	- 123 -

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BRS	Bezpečnostní rada státu
CP	Community policing
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
MP	Městská policie
MPF	Městská policie Frenštát pod Radhoštěm
MPH	Městská policie Havířov
MPK	Městská policie Karviná
MPO	Městská policie Ostrava
MPOD	Městská policie Odry
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZVP	Místní záležitosti veřejného pořádku
NATINADS	Integrovaný systém protivzdušné obrany
NATO	Severoatlantická aliance
NGOs	Nestátní nezisková organizace (Non- Governmental Organizations)
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Obecní policie
OSN	Organizace spojených národů
PCO	Pult centralizované ochrany
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícká osoba
PŘESZ	Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

PS	Poslanecká sněmovna
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
TPZOV	Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla
WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

ÚVOD

Zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva je jedním z primárních úkolů státu. Nejen že je tím zajištěna jeho suverenita, ale je to i nutný předpoklad k tomu, aby byla společnost svobodná a každý mohl nabývat svých práv a necítil se ohrožen, co na majetku, zdraví či životu.

Bezpečnost je celospolečenským zájmem a je jí věnován prostor již v první kapitole této diplomové práce. Cíleným avšak prakticky nemožným stavem je neexistence hrozeb, rizik a nebezpečí. Ty však ale reálně existují, čímž ohrožují bezpečnost jednotlivých referenčních objektů. Těmi nejsou pouze jednotlivci, ale mohou jimi být i samotné státy, nebo dokonce globální mezinárodní systémy. Bezpečnost se dotýká i dílčích sektorů, které jsou v kapitole charakterizovány. Nechybí zde ani třídění jednotlivých kategorií bezpečnosti a přiblížení klíčových pojmů jako je hrozba, riziko a nebezpečí.

Stěžejní roli v zajišťování bezpečnosti hrají především orgány veřejné správy, které tvoří bezpečnostní systém České republiky, jež je přiblížen v následující kapitole. Úlohu jednotlivých orgánů, bezpečnostních a záchranných sborů z hlediska bezpečnostních hrozeb stanovuje platná legislativa, jejich činnost se promítá i do Bezpečnostní strategie. Její struktura je v daném oddíle také zachycena. Každým dnem mohou bezpečnost ohrožovat různé krizové situace. Odvracení jejich následků se věnuje systém krizového řízení, který je společně se subjekty bezpečnosti nedílnou součástí zmíněné kapitoly. Přiblížen je i integrovaný záchranný systém, jehož základní ale i ostatní složky musí být perfektně koordinovány, aby zvládly veškeré mimořádné situace.

V demokratických společnostech, mezi které je řazena i Česká republika, je často směřováno k decentralizačním tendencím, tedy k tomu, že jsou jistá opatření vykonávána na úrovni měst či obcí efektivněji než ta, která jsou řízena celoplošně. Z tohoto důvodů se projevují snahy o zajišťování bezpečnosti územními samosprávnými celky.

Obec by měla pečovat o rozvoj svého území, ale i o potřeby obyvatel, s čímž souvisí odpovědnost za zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Za tímto účelem smí zastupitelstvo obce prostřednictvím obecně závazné vyhlášky zřídit obecní policii, která je co do postavení, působnosti a činnosti popsána v třetí kapitole. Nechybí zde ani krátký historický vývoj zmíněného orgánu. Obecní policie je vázána několika zákony, převážně pak zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kde jsou mimo jiné vymezeny předpoklady pro výkon strážníka a vztah k Policii ČR, čemuž se daný oddíl

diplomové práce také věnuje. Následně je kapitola zakončena přiblížením činnosti městské policie ve třech vybraných evropských zemích zvolených podle počtu obyvatel.

Cílem této diplomové práce je zhodnotit fungování (činnost, hospodaření, personální záležitosti) městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje. V návaznosti na stanovený cíl jsou formulovány tyto výzkumné otázky:

- 1. Výzkumná otázka:** Má na zřizování orgánů městských policií v Moravskoslezském kraji vliv počet obyvatel jednotlivých měst?
- 2. Výzkumná otázka:** S jakými přestupky řešenými příkazem na místě se strážníci ve vybraných městech setkávají nejčastěji?
- 3. Výzkumná otázka:** Z kolika procent pokrývají analyzované městské policie své celkové náklady z pokut uložených pachatelům příkazem na místě?

Poslední část diplomové práce se věnuje problematice využití možnosti zřídit městskou policii v prostředí Moravskoslezského kraje. Problematickým totiž zůstává, že jsou někdy tyto orgány vnímány jako zbytečné, jež pouze zatěžují obecní rozpočet. Tudíž bylo zvoleno 5 městských policií MSK, které jsou podrobeny analýze věnující se personálním záležitostem (početní stav, dosažené vzdělání, věková struktura), činnosti orgánů a ekonomické situaci. Pro tento účel je vybráno nejvýznamnější město kraje (Ostrava), následně další 2 statutární města s počtem obyvatel od 50 do 100 tisíc (Karviná, Havířov) a poté 2 menší města do 15 tisíc obyvatel (Odry, Frenštát pod Radhoštěm). Nechybí zde ani závěrečná komparace a formulace doporučení pro městskou policii, která v porovnání s ostatními vyšla jako nejhorší.

1 BEZPEČNOST

Definice bezpečnosti není jednotně formulována v právních předpisech, ani v odborné literatuře. Angličtina rozlišuje termíny „security“ a „safety“, které se využívají především ve sféře krizového řízení. Safety se užívá ve vazbě na jednotlivce a jejich potencionálního ohrožení. Termín může být využit také pro vyjádření míry bezpečnosti, kterou může zajišťovat například bezpečnostní pás. Jedná se o pasivní bezpečnost, jež se odlišuje od komplexnější a aktivnější bezpečnosti, kterou vystihuje druhý anglický pojem. Security je zabezpečení, které je konáno formou lidí a systémů, jako je bezpečnostní stráž a jiné. (MV ČR, 2005)

Bezpečnost nemá žádné vlastní pozitivní vymezení. Neboť by se velice těžko určilo, v jakém rozsahu je daný subjekt bezpečný a co vše musí být zabezpečeno. Pokaždé se jedná o soubor vlastností s příslušným popisem daného vztahu. Definování bezpečnosti tedy vychází z negativního vymezení jako: „*Důraz na nepřítomnost a potlačení hrozeb, nebezpečí či rizik a z nich plynoucího strachu.*“ Zjednodušeně lze bezpečnost přeložit slovy „bez péče“, „bez problému či starostí“, nebo „mimo nebezpečí“.

Autoři České bezpečnostní terminologie označují bezpečnost za „*Stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci) s jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat.*“ Tato formulace vnímá pojem jako objektivní rys subjektu, i jako funkční rámec jeho procesů. Bezpečnost je možné vnímat subjektivně, kdy nevzniká strach z ohrožení sama sebe, vlastních zájmů či hodnot. Objektivní chápání pak spočívá v absenci hrozeb k vlastním zájmům a hodnotám. (Balabán, 2010: 11)

Walter Lippmann formuloval velmi známou a často používanou definici bezpečnosti státu: „*Stát, je tak bezpečný do té míry, do jaké nemusí obětovat své základní hodnoty v případě, že se chce vyhnout válce, nebo je schopen je uhájit vítězstvím v případě, že by mu válka byla vnucena.*“ (Eichler, 2009: 12)

Bezpečnost má dva hlavní významy:

- *bezpečnost jako obecný atribut, znak, kritérium* – jedná se o vlastnost, která nabývá hodnot od nuly až po relativní úplnost. Nikdy však není absolutní. Tento význam může nabývat téměř cokoli. Příkladem může být bezpečné doručení surovin, bezpečná vzdálenost a další.

- *bezpečnost jako funkční sféra, oblast činnosti, či politika* – zahrnuje procesy zajišťování bezpečnosti, a to jak úmyslné, tak řízené jednání určitých subjektů i institucí, například organizací, skupin, států.

Žádná hrozba nevzniká sama o sobě, ale pokaždé od někoho k někomu, vždy se tedy dotýká konkrétního subjektu. Subjektem bezpečnosti jsou aktéři a ti, jejichž bezpečnost je ohrožena (referenční objekty). **Třídění referenčních objektů** klasifikuje Kodaňská škola na pět stupňů, které se nachází na úrovni státu, některé pod a jiné nad státem:

- *globální mezinárodní systémy* – jedná se o co největší celky vzájemně závislých aktérů, například OSN, WTO, ekosystém, globální ekonomický systém.
- *mezinárodní subsystémy* – tyto spojené jednotky se velmi silnými vazbami odlišují od svého okolí, například NATO a OECD.
- *jednotky* – zde patří především státy a dnes se zde řadí i silné nadnárodní korporace a nevládní organizace, jejichž působení není závislé na moci státu, například NGOs.
- *podjednotky* – jsou menší organizované skupiny jednotlivců, které působí v rámci jednotek. Může se jednat o regiony, zájmové a lobbistické skupiny, či politické strany.
- *jednotlivci* – tedy jednotlivé osoby, kde patří především zajištění jejich nezadatelných práv a svobod.

Referenční objekty rozděluje také Björn Moller na tři stupně:

- *národní bezpečnost* – mezi referenční objekt národní bezpečnosti patří stát. Náplní je především moc a suverenita v nejrůznějších intenzitách.
- *společenská bezpečnost* – zde patří různé společenství a skupiny. Obsahem je identita a její udržování.
- *lidská bezpečnost* – jejíž objekty jsou jednotlivci. Důležitý je především blahobyt a přežití. (Balabán, 2010)

1.1 Sektory bezpečnosti

Každý model bezpečnosti pracuje s různými sektory. Kodaňská škola pracuje s pěti sektory, ke kterým se řadí vojenský, politický, ekonomický, environmentální a společenský. Tyto dimenze mezi sebou nejsou odděleny, především sektory nevojenské mají mezi sebou značné vazby.

Vojenský sektor bezpečnosti se orientuje na schopnost státu vést válečné spory a na samotné vnímání síly zahraničních aktérů. Mezi hrozby v oblasti vojenství spadají ozbrojené a regionální konflikty, dále také velká kumulace a tvorba zbraní hromadného ničení. (Strouhalová, 2011)

V praxi se oblast vojenské bezpečnosti týká hlavně schopností vlád odvrátit nebezpečí, kam spadá i použití ozbrojených sil k obraně státu. Česká republika využívá ozbrojené síly, ale nikoli z důvodů bezpečnostních, neboť v současnosti není žádnými vojenskými hrozbami ohrožena. Členství v NATO a EU tedy vyplývá spíše z ekonomických a politických zájmů. Samozřejmě však nemusí být tato situace trvalá a zájmy ČR mohou být v budoucnu ohroženy tak, že by stát musel zbrojit. Příkladem může být napadení spojenců republiky, únos českých občanů, letadel, útok na významné veřejné činitele, teroristické útoky. (Balabán, 2010; Buzan, 2005)

V **sektoru politickém** je objektem stát, tudíž hrozby spadající do této dimenze jsou zacíleny proti jeho suverenitě, principům, normám, pravidlům a hodnotám, na kterých je stát zřízen. Tato ohrožení mohou pramenit jak z mezinárodně organizovaného zločinu a terorismu, který může spadat i do dimenze vojenské, tak z působení diktátorského systému a porušování lidských práv. (Strouhalová, 2011)

Ani tady České republice nehrozí výrazné hrozby. Riziko zde existovalo pouze v letech 1992 až 1993, kdy se rozdělovala federace. Současný demokratický systém má klíčový význam, jenž v sobě zahrnuje prvky míru. Tento režim je mnohem bezpečnější než například totalitní režimy za éry nacistického Německa, stalinistického SSSR, či komunistického ČSR. V Evropě i ve světě mohou vznikat problémy u států zhroucených, které postrádají moc i autoritu. U těchto států může ohrožení vyvstat obzvláště z občanských válek, které mohou být mnohem intenzivnější než ozbrojené konflikty mezi státy. (Balabán, 2010)

U **ekonomické dimenze** jsou předmětem pozornosti ekonomické zájmy země. Je třeba zajistit dostatečně výkonnou ekonomiku, která zabezpečí dostatek finančních zdrojů na obranu. Bezpečnost roste na významu především kvůli rostoucí globalizaci. (Strouhalová, 2011)

Dalšími hrozbami ekonomické povahy je například přístup k surovinám, zdrojům, dále stabilita finanční a měnová, konkurenceschopnost a výkonost. Ohrožení představují i strukturální poruchy a dysfunkční hospodářství, které mohou působit bezpečnostní problémy v oblasti vojenské i politické. Ekonomická bezpečnost se týká jak jednotlivců, jež mohou být ohroženi na majetku a prosperity, tak firem, které mohou být v tržním prostředí neúspěšné. Největším objektem zájmu je však stát. Ten musí dosahovat vysoké ekonomické úrovně a eliminovat tržní selhání. Česká republika se v tomto ohledu nachází na velmi dobré pozici. V minulosti zvládla

čelit odlivu odvětví výroby i zaměstnanců a nyní ekonomika roste. Obranný průmysl je zde spíše okrajový a značným pozitivem je relativní nezávislost na energetických zdrojích. (Balabán, 2010)

Enviromentální sektor se potýká s hrozbami, které ohrožují lidskou společnost, z důvodu zhoršeného životního prostředí, které je způsobeno lidskými aktivitami. Dále může být civilizace ohrožena přírodními katastrofami, například povodněmi, zemětřesením, hurikány. Zásadním problémem je demografický vývoj, především přelidnění a migrace, také rozpad ekosystému, dostupnost strategických energetických surovin a globální oteplování. (Strouhalová, 2011)

Území České republiky je vůči přírodním vlivům relativně imunní, hrozby se ji dotýkají spíše v globálním měřítku, jako může být znečištění vod, půdy a ovzduší, či výše zmíněné globální oteplování. V dlouhodobém aspektu představuje významný problém změna klimatu, nedostatek vody, s čímž může souviset oslabení zemědělství a hromadný příliv migrantů z postižených oblastí do země. (Balabán, 2010)

Společenská bezpečnost není orientovaná tolik na stát, jakož na skupiny obyvatel. Cílem je zaručit jejich identitu, zvyky, normy a kulturní orientaci. Hlavní problémy vyvstávají při soužití osob odlišných kultur, například náboženských. (Strouhalová, 2011)

České republiky se tato oblast týká především v soužití s romskou národností a dalšími menšinami. Dalším problémem je korupce a nárůst organizovaného zločinu ve veřejném sektoru.

K výše zmiňovaným pěti sektorům jsou často přičítány další tři:

- **energetická** neboli **zdrojová bezpečnost**, která se zabývá vyčerpáním fosilních paliv, obzvláště ropy. V posledních letech je předmětem diskuse také pitná voda.
- **technologická a infrastrukturní bezpečnost** souvisí s hrozbami teroristickými a přírodními. Dále se týká kritické infrastruktury, informačních i komunikačních technologií.
- **kulturní bezpečnost**. Konflikty vznikají z důvodů soužití rozdílných kultur obyvatel. (Balabán, 2010)

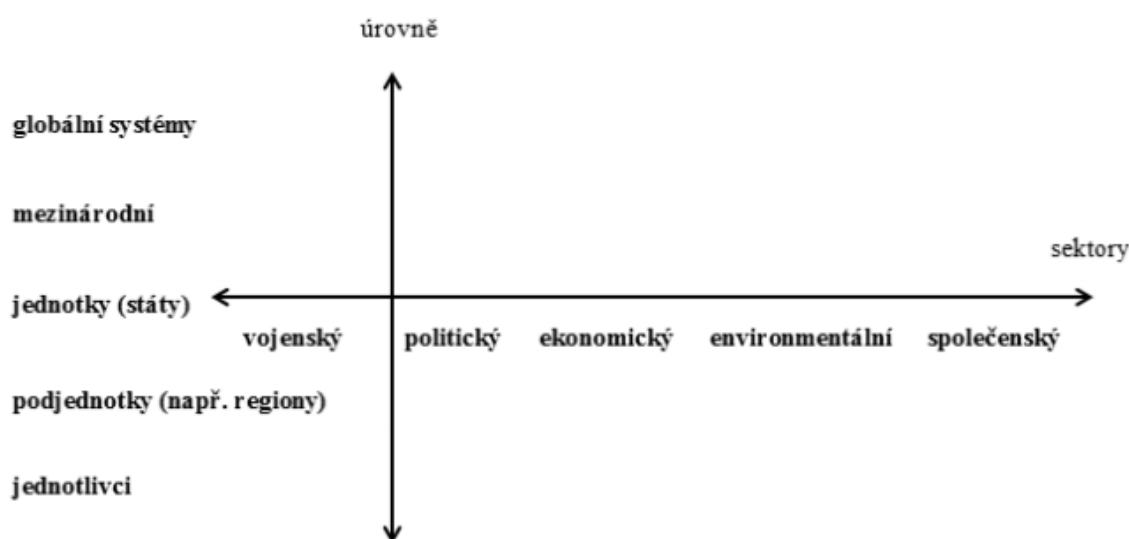
1.1.1 Kodaňská škola

Kodaňská škola, jako koncept bezpečnosti pocházející z roku 1977, vznikla pro jednodušší identifikaci zdrojů hrozeb a referenčních objektů. Tento aparát je všeobecně akceptován, ale

prakticky je jen velmi těžko vykonatelný, neboť jsou jednotlivé instituce, zajišťující bezpečnost, odděleny. Kodaňská škola se snaží najít odpovědi na 4 hlavní konceptualizační otázky. (Strouhalová, 2011)

1. otázka „*Čí bezpečnost?*“ – je zaměřena na objekty bezpečnosti. Na základě této otázky je koncipována vertikální osa referenčních objektů (charakterizovány výše), která vyjadřuje jejich kvalitativní rozdíly.
2. otázka „*Bezpečnost jakých hodnot?*“ – vymezuje ohrožené hodnoty, které musí být chráněny (svoboda, blahobyt, rovnost, spravedlnost a další). Tato otázka není v modelu zobrazena.
3. otázka „*Bezpečnost před čím?*“ – je orientovaná na původ hrozeb. Na základě této otázky je koncipována horizontální osa pěti sektorů bezpečnosti, která vyjadřuje kvalitativní odlišnosti zdrojů hrozeb a nejistot.
4. otázka „*Kolik bezpečnosti?*“ – ta však nikdy nemůže být absolutní. Každý objekt je chráněn pouze do určité míry. Tato otázka také není v modelu zachycena.

Odpovědi na otázku číslo 1 jsou zachyceny na vertikální ose, která značí, že je možné na bezpečnost nahlížet od nejnižší úrovně (jednotlivců), až po nejrozsáhlejší, jako je svět. Horizontální osa, značí, že je možné zkoumat sektory bezpečnosti z otázky č. 3. Je rozšířena z prvotního vojenského sektoru na další 4 (politický, ekonomický, environmentální, společenský). Grafické zachycení zobrazuje obrázek č. 1. (Kraftová a kol., 2016)

Obrázek 1: Vertikální a horizontální rovina při analýze bezpečnosti kodaňskou školou

Zdroj: (Kraftová a kol., 2016)

1.2 Kategorie bezpečnosti

Z hlediska objektu, jehož bezpečnost má být chráněna, je rozlišována bezpečnost **vnitřní**, jedná-li se o existenci a eliminaci hrozeb, která pochází zevnitř objektu, jedná se o domácí jevy, které mohou spočívat v přírodních pohromách, zločinností, nebo i v porušení Ústavy. Hlavním významem je zachovat demokracii, právní předpisy, chránit zdraví, život a majetek osob, zajistit kvalitní životní prostředí a vnitřní pořádek vůči hrozbám, které vznikají v zemi. O **vnější** bezpečnost se jedná tehdy, existují-li a eliminují-li se hrozby, které nepocházejí zevnitř, ale mají původ vně objektu. Snahou je zajistit nezávislost státu a nedotknutelnost jeho hranic, zachovat svrchovanost a celistvost státu, které mohou být narušeny hrozbami, jež mají původ v zahraničí. Především ekonomické a politické vztahy mezi státy, které se snaží prosazovat vlastní suverenitu a zájmy mohou vyústit v politické, ekonomické i vojenské hrozby. Nebezpečí představuje i migrační vývoj. Mez mezi vnitřní a vnější bezpečností, je velmi úzká. Činnost ozbrojených jednotek za hranicemi může ovlivnit i interní bezpečnost. Naopak špatná ekonomická situace v zemi může být příčinnou migračních vln, které působí i za hranice země. (MV ČR, 2005)

Podobně lze odlišit bezpečnost **měkkou**, která představuje nevojenské hrozby (například proti životnímu prostředí, organizovaný zločin) a **tvrdou**. U měkké bezpečnosti je rozdíl od tvrdé bezpečnosti obrana vykonávaná prostředky nevojenskými, mezi něž se řadí tajné služby, nástroje chránící životní prostředí a jiné. (Strouhalová, 2011)

Z hlediska rozsahu je možno odlišit bezpečnost **individuální**, která se týká jednotlivce (jeho osobní ochrana na zdraví, životě i bohatství), **kolektivní**, o níž se hovoří jako o bezpečnosti **globální**. Ta se týká celého světa, zpravidla národních států, kde hrozby neplynou pouze z lidské činnosti (války, kácení lesů). Významný prvek kolektivní obrany představuje Severoatlantická aliance NATO, která vznikla po druhé světové válce, aby zapojené státy mohly společně čelit nebezpečí vyvěravajícího ze značné moci SSSR. Hovoří-li se o hrozbách na území měst a regionů, jako jsou například místní rozpory a ekologické havárie, potom se jedná o bezpečnost **lokální** neboli **národní**. V dění světového společenství se pak mluví o bezpečnosti **mezinárodní**. Jejimi hlavními aktéry jsou státy, které se mohou sdružovat do různých aliancí, čímž si s danými zeměmi zaručují ochranu. (Idnes, 2018)

Arnold Wolfers rozděluje bezpečnost na **subjektivní** a **objektivní**. V případě, kdy nebezpečí reálně neexistuje, se jedná o bezpečnost objektivní. Subjektivní pak označuje absenci pocitu strachu. (Eichler, 2009)

Bezpečnost je často spojována s pojmy riziko, nebezpečí a hrozba.

1.3 Hrozba, riziko, nebezpečí

Existuje spousta definic **hrozeb**. Velmi uznávaná je formulace České bezpečnostní terminologie: „*Hrozba je primární, mimo nás nezávisle existující, vnější fenomén, který může nebo chce poškodit nějakou konkrétní hodnotu.*“ Z tohoto vyplývá, že míra závažnosti hrozby je dána tím, jak moc si dané hodnoty vážíme. Někdy je označována jako ohrožení. (Kraftová a kol., 2016: 14)

Hrozba je cokoli, co má potenciál něco narušit či někoho poškodit. Může spočívat v jednání či nečinnosti. Hrozby bývají buď úmyslné (jsou vyvolané subjekty či skupinami), či neúmyslné, které lze připsat lidské chybě (mohou být jak fyzické, tak elektronické, jako je například ponechání v prostoru citlivé informace bez kontroly). (Threatmodeler, 2019)

Hrozby lze klasifikovat do čtyř různých kategorií. První z nich představují přímá ohrožení pro konkrétní cíl, jednoduchým, jasným způsobem. Další z nich jsou nepřímá ohrožení, která jsou nejednoznačná a nepřiliš jasná. Jedná se o plány, motivace a další maskované aspekty hrozby. Předposlední skupinu tvoří hrozby skryté, dále pak hrozby podmíněné. Poslední kategorii lze často spatřit v různých případech vydírání, při nichž je objekt varován, že dojde například k násilnému činu, jestliže nebudou splněny určité požadavky nebo podmínky. (UA LR, 2019)

Existují však další hlediska, podle nichž lze hrozby odlišovat. Jedním z nich je hledisko sektorové, kde se řadí hrozby vojenské, politické, ekonomické, společenské a environmentální. Dále časové (latentní a naléhavé), antropogenní (zapříčiněné lidskou činností, které se dále rozlišují na technogenní, agrogenní a sociogenní) a naturogenní, které jsou způsobeny přírodou. I naturogenní ohrožení se mohou dále dělit na hrozby abiotické (způsobeny neživou přírodou, například povodně, sopečná činnost, tornáda) a biotické (způsobeny živou přírodou – epidemie). (Kraftová a kol., 2016)

Riziko je pravděpodobnost, že vznikne taková skutečnost, která je pro nás nežádoucí, tedy škodlivá. Často je odvozené z určité skutečné hrozby (viz obrázek č. 2), a tak je mnohdy vnímáno jako „vystavení se hrozbě“. Tuto pravděpodobnost negativních důsledků, které plynou z konkrétních hrozeb, je možné určit pomocí analýzy rizik. (MV ČR, 2019e)

Pro určení rizik, je nutné hrozby nejen analyzovat, ale i kvantifikovat z hlediska možných dopadů na chráněný zájem. Chráněnou hodnotou může být život, bohatství, životní prostředí, suverenita. (MV ČR, 2005)

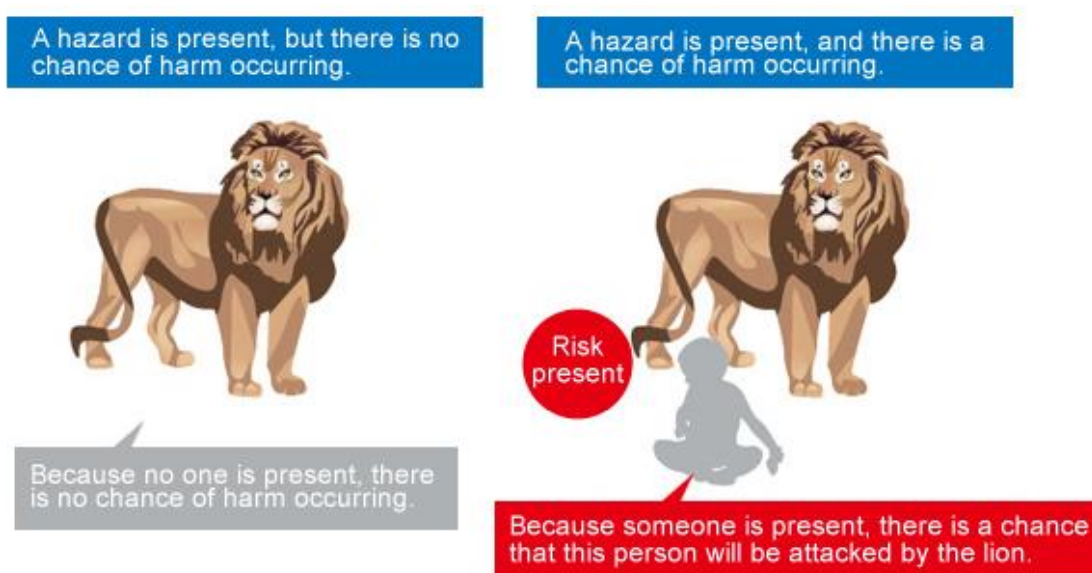
Při analýze pravděpodobnosti rizik, je nutné nejdříve seřadit hodnoty do hierarchického žebříčku priorit. Hodnoty však mají své slabiny, které jsou nazývány zranitelností. Tu je možno eliminovat nejrůznějšími protiopatřeními, které je třeba posuzovat z hlediska potřebných nákladů. Riziko je určení pravděpodobnosti vzniku škody, které nabývá hodnoty od nuly do jedné. K analýze se používá rovnice rizika pro neintencionální (přírodní) a intencionální (antropogenní) hrozby. Pro rovnici neintencionálních hrozeb platí, že čím je závažnější hrozba, čím závažnější zranitelnost, čím významnější hodnota, tím je vyšší riziko. Riziko snižují důkladnější protiopatření. Rovnice neintencionálních hrozeb má tvar:

$$riziko = \frac{hrozba \times zranitelnost \times hodnota}{protiopatření} \quad (1)$$

Intencionální hrozby, či spíše jejich aktéři musí posuzovat další dvě hlediska, jimiž jsou kapabilita neboli schopnost provést a motivovanost aktéra. Kapabilita je potenciál kvalifikovaně realizovat škodu. Motivovaností se rozumí odhodlání způsobit škodu. Tedy, čím vyšší je kapabilita a motivovanost, čím závažnější je zranitelnost, čím dražší je hodnota, tím vyšší je riziko. I zde důkladnější protiopatření riziko snižuje. Rovnice intencionální hrozby má tvar:

$$riziko = \frac{kapabilita \text{ aktéra} \times motivovanost \text{ aktéra} \times zranitelnost \times hodnota}{protiopatření} \quad (2)$$

Zdroj: (Janošec, 2010)

Obrázek 2: Riziko

Zdroj: (Keyence, 2020)

Vlevo na obrázku se vyskytuje lev, který představuje určité nebezpečí. To však samo o sobě nestačí k poškození. Na obrázku vpravo přibylo dítě. To zavádí možnost poškození, pokud by lev na daného potomka zaútočil. Obě situace se od sebe odlišují tak, že levá strana obrázku zachycuje nebezpečí a pravá strana představuje situaci, kdy existuje riziko. (Keyence, 2020)

Nebezpečí je nebezpečný stav, jako situace, předmět a okolnost, jež představuje určitou nepřijatelnou úroveň poškození. Může vést přímo k výskytu rizika. Vyplývá z mechanismu nebezpečí jako iniciační zdroj. Jedná se o zdroj ohrožení (zdroj potenciálního poškození zdraví) a další případy, kdy může dojít ke zranění či poškození zdraví a majetku. Mnohdy je nebezpečí zaměňováno s hrozbou. Nebezpečí je však jasnější než hrozba, která nemusí být vždy nebezpečím. Při interakci operací se zdroji nebezpečí, zde nebezpečí existuje. Příkladem mohou být migrující pracovníci, kteří jsou nebezpečným zdrojem, nikoli skutečným nebezpečím. Hrozba je obecný způsob, jak nebezpečí popsat. (ASMS, 2018)

Ve zkratce je nebezpečím určitá vlastnost látky, faktoru, či stav, který v systému účinkuje nepříznivě a je zdrojem rizika. Situace, kdy je subjekt vystaven nebezpečí se nazývá ohrožení. Existuje spousta kategorií nebezpečí, jako fyzikální (nerovnost, kluzkost, vysoká teplota, vlhkost, otřesy, jiskření, blesk), chemické (výbušné, žravé, toxické, dráždivé, karcinogenní, mutagenní), biologické (nakažlivé, infekční), fyzické (hmotnost, síla, poloha těla), psychické (rozhodování, stres, množství informací, strach, hněv, zoufalství). (SZÚ, 2007)

2 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Než bude pojednáno o bezpečnostním systému České republiky, je nutno vymežit, co je bezpečnostní politika státu.

Jedná se o metodu, prostřednictvím které jsou zajištěny základní státní zájmy v oblasti bezpečnosti. Je důležité zabezpečit státní svrchovanost¹, územní celistvost², demokratické základy státu, působení demokratických institucí, ochranu zdraví, života a majetku, dalších kulturních statků, životního prostředí a dodržování mezinárodních závazků. V oblasti bezpečnosti státu je tvořena zahraniční a hospodářskou politikou a politikou veřejné informovanosti, politikou v oblasti vnitřní bezpečnosti s obrannou politikou. (MV ČR, 2019b)

Bezpečnostní systém dodnes nemá formulovanou a právně zakotvenou definici, na rozdíl od integrovaného záchranného systému, který je jeho nedílnou součástí. Jistý pasivní výčet prvků související s bezpečnostním systémem poskytuje Bezpečnostní strategie ČR. Bezpečnostní systém má plnit základní povinnosti státu, jež jsou ukotveny v zákonu č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, jako je svrchovanost, celistvost území a další zájmy odpovídající výčtu zmíněného výše v bezpečnostní politice státu. Zajišťování bezpečnosti je závislé na síle vazeb jednotlivých složek subjektů bezpečnosti, kterými jsou nejen fyzické a právnické osoby, ale i územní samospráva a moc výkonná, soudní a zákonodárná. Samotná podoba bezpečnostního systému je dána nejrůznějšími právními předpisy a nařízeními, strategickými dokumenty a usnesením vlády. (Balabán, 2015)

Bezpečnost České republiky je tedy možno formulovat jako: *„stav, kdy ČR nehrozí bezprostřední ohrožení svrchovanosti, územní celistvosti, demokratických základů ČR nebo ve značném rozsahu vnitřního pořádku a bezpečnosti, životů a zdraví, majetkových hodnot nebo životního prostředí, ani není třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně.“* Zajištění bezpečnosti je výsadní funkce státu. Právní úpravu zajišťování bezpečnosti nedostatečně upravoval Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.), které byly rozšířeny o Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. O bezpečnosti České republiky. Mezi další významné zákonné prameny zajišťování bezpečnosti ČR patří:

- zák. č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny,

---

¹ Svrchovanost = nezávislost státní moci na kterékoli jiné moci. Stát je omezen na své suverenitě obecným mezinárodním právem a mezinárodními závazky. (MV ČR, 2019f)

² Územní celistvost = územní nedotknutelnost státu, kdy žádná část území nesmí být oddělena z územní celistvosti a podřízena někomu jinému než orgánu daného státu. (Balabán, 2010)

- zák. č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu,
- zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
- zák. č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování,
- zák. č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky,
- zák. č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
- zák. č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky,
- zák. č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky,
- zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,
- zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon),
- zák. č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,
- zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu je její Bezpečnostní strategie. (Balabán, 2010: 48)

2.1 Bezpečnostní strategie ČR

Jedná se o základní dokument bezpečnostní politiky vypracován Kanceláří prezidenta a Parlamentu ČR. Opírá se o právní rámec Ústavy ČR, Listiny základních práv a svobod i ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Její nedílnou součástí jsou i právní předpisy vyplývající z mezinárodních závazků z členství v NATO, EU, OSN i OBSE. Nejnovější bezpečnostní strategie existuje ve verzi z roku 2015, která však rozvíjí strategii z roku 2011, kdy vymezuje hrozby euroatlantického prostoru. Bezpečnostní strategie ČR je strukturována ve čtyřech úsecích:

1. **východiska bezpečnostní politiky** – zachycují nejrůznější přístupy i nástroje s opatřeními, jak dosáhnout bezpečnosti a jak chránit občany země. Úkolem vlády a ÚSC je zajišťovat bezpečnost obyvatel, svrchovanost, územní celistvost a demokratické znaky státu, proto je třeba vymezit přístupy, jak bezpečnost v těchto oblastech zajistit. Ačkoli je primárním subjektem zabezpečování ochrany vláda, je nutno, aby se aktivně zapojovali i občané země. Hlavní význam má pak politická i hospodářská stabilita EU. Bezpečnost republiky nejde oddělit od globální

bezpečnosti. Významnými východisky je členství v systému NATO, rozvoj EU při zvládání krizí a součinnost s ostatními státy.

2. bezpečnostní zájmy ČR – dle významnosti se dále člení na:

- a) *životní* – zde spadá zajištění suverenity, územní celistvosti, politické nezávislosti, zachování demokratických prvků státu, ochrana základních lidských práv a svobod.
- b) *strategické* – plnění těchto zájmů pomáhá k plnění zájmu životních a k rozvoji společnosti a prosperity země. Řadí se zde bezpečnost, stabilita (převážně v euroatlantickém prostoru), prevence a řešení místních konfliktů, zvýšení efektivnosti OSN, posílení soudržnosti a efektivnosti EU a NATO, rozvíjení role OBSE v prevenci ozbrojených konfliktů, kontrola konvekčního zbrojení v Evropě, podpora regionální spolupráce, mezinárodní stability, demokracie, základních svobod, principů právního státu, zajištění vnitřní bezpečnosti a obrany obyvatel, posilování konkurenceschopnosti ekonomiky a další.
- c) *další významné* – pomáhají k plnění strategických i životních zájmů a přispívají k vyšší odolnosti společnosti vůči hrozbám. Zde patří snižování kriminality, posílení zpravodajské ochrany a obrany, potlačování extremismu, zvyšování profesionality státních institucí a soudů, rozšiřování veřejné informovanosti, ochrana životního prostředí a jiné.

3. bezpečnostní prostředí – má vliv na bezpečnost. Není stabilní a prochází různými změnami. Na jeho stabilitu má vliv především zvyšující se ambice aktérů, kteří jsou schopni použít své ozbrojené síly, aby dosáhli svých zájmů. Odvíjí se i od slabých a zhroucených států, kteří si neumí zajistit vlastní obranu, dále od možnosti zneužit provázané trhy. Problémy vyplývají i z chudoby (může se zvyšovat kriminalita) a slabých obranných rozpočtů. Díky analýzy tohoto prostředí je možné definovat hrozby, kterým musí Česká republika čelit. Jedná se například o nestabilitu a konflikty v euroatlantickém prostoru, terorismus, šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, kybernetické útoky, negativní aspekty migrace, extrémismus, organizovaný zločin, korupce a přerušení dodávek strategických surovin.

4. strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR – zahrnuje:

- a) *kolektivní rozměr zajištění obrany a bezpečnosti* – vyplývá z členství v NATO. Klíčový význam pro republiku má i účast v NATINADS, v misích NATO, EU, OSN. Dále Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU.
- b) *strategie prevence a potlačování bezpečnostních hrozeb* – oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti nemá příznivý dopad na bezpečnost ČR. K odvrácení hrozeb je nutno využívat unijní nástroje, bilaterální vztahy, OSN i OBSE, účastnit se operací v mezinárodních organizacích.
- c) *ekonomický rámec zajištění bezpečnostních zájmů* – z hlediska ekonomiky přispívá k bezpečnosti příznivé ekonomické prostředí, makroekonomická stabilita a veřejné rozpočty k zajištění obrany. Země rozšiřuje hospodářská opatření pro řešení krizových stavů.
- d) *institucionální rámec zajištění bezpečnosti* – nástrojem je samotný bezpečnostní systém, kde má velkou roli diplomatická služba. Klíčovým nástrojem republiky jsou ozbrojené síly (Armáda ČR), bezpečnostní sbory (Policie a HZS ČR). Významnou roli představuje systém krizového řízení.
- e) *bezpečnostní systém České republiky*. (Vláda ČR, 2015)

Bezpečnostní systém státu vykonává své funkce denně v oblasti veřejné správy, tak v případě mimořádných událostí (škodlivé jevy zapříčiněné člověkem, přírodou, havárie ohrožující zdraví, majetek, životní prostředí), které mohou přerůst až v krizové situace, při nichž se vyhlásí krizové stavy. (HZS MSK, 2019; MV ČR, 2005)

2.2 Systém krizového řízení ČR

Posláním systému krizového řízení ČR je odvrácení následků různých krizových situací. Krizová situace nastává tehdy, nelze-li zvládnout mimořádnou událost běžným způsobem. Když je porušena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy, zdraví, život, majetek, životní prostředí a je-li potřeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně. Nutnou podmínkou však je, aby ohrožení, či jeho důsledkům nešlo zamezit běžnou cestou pomocí subjektů k tomu příslušných (správní úřady, orgány územní samosprávy a jejich řádné právní prostředky). Jedná se o narušení kritické infrastruktury, či jiné nebezpečí, při kterém se vyhlásuje krizový stav. (HZS MSK, 2019)

Právní řád České republiky vymezuje čtyři kategorie krizových stavů. Jestliže se jedná o krizové situace, které nemají vojenský charakter, tak se vyhlásuje stav nebezpečí. Jestliže nelze

odvrátit stav nebezpečí, vyhlásí vláda z vlastního podnětu, či z podnětu hejtmana kraje stav nouzový. Nejvyšším krizovým stavem pro nevojenské situace představuje stav ohrožení státu. V případě vojenského ohrožení se vyhláší stav válečný. Podrobnější charakteristiku vymezuje tabulka č. 1. (Balabán, 2010)

Tabulka 1: Vyhlásování krizových stavů

KRIZOVÝ STAV	STAV NEBEZPEČÍ	NOUZOVÝ STAV	STAV OHROŽENÍ STÁTU	VÁLEČNÝ STAV
Právní předpis	Z. č. 240/200 Sb. o krizovém řízení	Ú. z. č.110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR	Ú. z. č.110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR	Ú. z. č.1/1993 Sb., (Ústava ČR)
Důvod	Jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí Pokud intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu a nebezpečí nelze odvrátit běžným způsobem příslušných orgánů	V případě živelných pohrom, ekologických, průmyslových havárií, nehod a jiné nebezpečí, které v značném rozsahu ohrožuje zdraví, život, majetek, vnitřní pořádek a bezpečnost	Jeli bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost státu nebo jeho demokratické základy	V případě napadení ČR Je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně při napadení
Vyhlašující orgán	hejtman kraje (primátor hl. m. Prahy) neprodleně informuje sousední kraje, jestliže mohou být krizovou situací dotčeny	vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády) neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu	Parlament na návrh vlády	Parlament
Území	část či celé území kraje,	část území či celý stát	část území či celý stát	celý stát
Doba trvání	nejvýše 30 dnů (lze prodloužit se souhlasem vlády)	nejvýše 30 dnů (lze prodloužit se souhlasem Poslanecké sněmovny)	není omezena	není omezena
Ukončení	uplynutím doby, po kterou byl vyhlášen Hejtman, vláda může zrušit před uplynutím lhůty	uplynutím doby, po kterou byl vyhlášen Poslanecká sněmovna, vláda může zrušit před uplynutím lhůty	-	-

Upraveno dle: (Krizport 2018)

Za zajišťování bezpečnosti při mimořádných stavech, krizových situacích, ale i stavů běžných jsou odpovědné instituce a činitelé, kteří společně tvoří bezpečnostní systém České republiky, jako celek. (MV ČR, 2005)

2.3 Subjekty bezpečnosti ČR

Bezpečnostní systém lze třídit z hlediska subjektů na ústřední úroveň, jenž zahrnuje především prezidenta republiky, Parlament, vládu, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady. Dále na složky územní bezpečnosti, kam patří krajské a obecní úřady i ozbrojené síly. Na této úrovni se zřizují bezpečnostní rady a krizové štáby. Třetí skupinou jsou složky výkonné, kde se řadí ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné a havarijní služby. (Balabán, 2010)

Prezident ČR jako orgán moci výkonné, hlava státu. Jako vrchní velitel ozbrojených sil smí jmenovat a odvolávat Vojenskou kancelář prezidenta, schvalovat základní vojenské řady, propůjčovat čestné, historické názvy a bojové zástavy vojenským útvarům. Taky může ukládat povinnosti zpravodajským službám ČR. Při nevojenských krizových stavech nemá žádné pravomoci. S pravomocí disponuje pouze u vojenských krizových stavů. Při vyhlášení ohrožení státu, či stavu válečného nařizuje mobilizaci³ a demobilizaci⁴. Dále smí po vyhlášení válečného stavu vyzvat vojáky činné v zahraničí, aby vstoupili do ozbrojených sil spojeného státu. Posuzuje také žádosti občanů k povolení jejich nástupu do ozbrojených sil jiných státu. Když souhlas udělí, může jej i kdykoli zrušit. V oblasti strategických plánů bezpečnosti a obrany má poradní funkci. Jestliže nastane stav ohrožení, či válečný stav, tak může být prezidentovo právo veta na návrh zákona parlamentu suspendováno. V jiných případech je mu právo veta zachováno. (MV ČR, 2019d)

Parlament ČR přijímá zákony a rozhoduje o bezpečnostní politice státu. Rozhoduje o vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu za stanovení podmínek pro vyhlášení takových krizových stavů. Jestliže je rozpuštěna Poslanecká sněmovna, tak smí takové stavy vyhlásit Senát, dále může rozhodnout o prodloužení či zrušení stavu nouze. V souvislosti se zájmy v oblasti obrany rozhoduje o účasti ČR v mezinárodních organizacích obranného systému. Dále uděluje souhlas s vysláním vojsk ČR mimo vlastní území a pobytu cizích vojsk uvnitř České republiky. (Balabán, 2010)

---

³ Mobilizace = proces přípravy na konflikt válečné povahy, kdy se především armáda uvádí v pohyb. (MO ČR, 2012)

⁴ Demobilizace = je opak mobilizace, kdy se rozpouští ozbrojené síly a přechází se na mírový stav. (MO ČR, 2012)

Vláda ČR je vrcholný výkonný orgán a odpovídá za bezpečnost republiky, řízení a funkčnost bezpečnostního systému. Jestliže existuje nebezpečí z prodlení je oprávněna vyhlásit nouzový stav, musí však tuto skutečnost oznámit PS. Dále může předkládat podněty Parlamentu k vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu. Navrhuje také další strategie a předpisy v oblasti bezpečnostní politiky, především vypracovává a schvaluje Bezpečnostní strategii ČR. Vláda organizuje proces plánování obrany země, rozhoduje o mobilizaci a vyslání vojsk, struktuře armády. Smí určovat úkoly zpravodajským službám, jmenuje i odvolává ředitele Bezpečnostní informační služby a Národního bezpečnostního úřadu. Předseda vlády je současně i předseda Bezpečnostní rady státu, která řeší i problémy bezpečnosti, které se nemusí týkat krizového řízení. (MV ČR, 2005; 2019d)

Bezpečnostní rada státu je stálý pracovní orgán vlády, připravuje návrhy opatření ke koordinaci bezpečnostní politiky. BRS se skládá z předsedy vlády a dalších členů vlády. Schůzi rady se smí účastnit i prezident a řešit s nimi důležité otázky. Pracovními orgány jsou výbory pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, pro obranné plánování, vnitřní bezpečnost, pro civilní nouzové plánování, kybernetickou bezpečnost a zpravodajskou činnost. Dalším orgánem BRS je Ústřední krizový štáb, který řeší krizové situace. (Vláda ČR, 2009–2020a; b)

Z hlediska zajišťování bezpečnosti jsou významnými **správními úřady** zejména ministerstva zahraničních věcí, obrany, financí, vnitra a zdravotnictví. (MV ČR, 2019d)

Do ozbrojených sil se řadí Armáda ČR, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Policie ČR, HZS, Celní správa, Vězeňská služba, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační službu, zpravodajská služba pak patří do sboru bezpečnostních. Do záchranných sborů a havarijních služeb pak patří HZS, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a jiné záchranné sbory. (Balabán, 2010)

Specifickou strukturou pro zajišťování koordinace společné činnosti HZS, ZZS, Policie ČR a dalších složek je Integrovaný záchranný systém, který má koordinovat záchranné a likvidační činnosti při vzniku mimořádných událostí. (MV ČR, 2005)

2.4 Integrovaný záchranný systém ČR

Bezpečnostní systém České republiky naplňují ozbrojené bezpečnostní sbory a síly, záchranné sbory, služby havarijní a záchranné, které lze jednotně shrnout pod pojmem záchranný integrační systém. (Vetešník a kol., 2013)

O IZS se začalo diskutovat již na začátku devadesátých let. Důvodem byl nárůst nepříznivých událostí a tragédií, z čehož vyplývalo, že bude potřeba propojit organizace, které se snaží tyto negativní jevy napravit, aby byly při zásahu efektivnější. Prvně zde pro tyto složky jako celek neexistovala legislativa. Právní předpisy upravovaly pouze zvlášť jednotlivé zásahy (např. ochrana před povodněmi a požáry). Zásadním krokem tedy bylo vytvoření právního předpisu pro vymezení kompetencí a vztahů mezi jednotlivými složkami při řešení hromadných havárií a katastrof. Principem je tedy velmi blízká spolupráce policistů, záchranářů a hasičů, která je upravena zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. (Balabán, 2010)

Dle § 2 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů je IZS „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“. Velitelem zásahu se stává IZS jen při existenci mimořádné události a v případě, kdy jsou použity minimálně dvě jeho složky, které jinak fungují samostatně. (Zákon č. 239/2000)

Složky se rozdělují na základní a ostatní. Základní složky reagují rychle a pracují nepřetržitým způsobem na celém území republiky. Při vzniku krizové události jsou příjemci tísňových volání na linkách 112, 150, 155, 158, čímž jsou také prvními příjemci reportu o mimořádné situaci, kterou zhodnotí a provedou neodkladný zásah, aby minimalizovali škody a negativní situaci odvrátili. Zákon o integrovaném záchranném systému v § 4 taxativně vymezuje **základní složky IZS**:

- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky.

V téže paragrafu neopomíjí ani na **ostatní složky integrovaného záchranného systému**, které také pomáhají se záchrannými a likvidačními činnostmi, ale jen na požádání. Ostatní složkou se stávají poskytovatelé pomoci (právnícké i fyzické osoby) až tehdy, kdy uzavřou dohodu s hasičským záchranným sborem kraje o plánované pomoci na vyžádání. Ostatními složkami IZS jsou:

- *vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil* – Armáda ČR,
- *ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory* – celní správa,
- *ostatní záchranné sbory* – Báňská záchranná služba,
- *orgány ochrany veřejného zdraví* – hygienická stanice,
- *havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby* – městská policie, komunální služby,
- *zařízení civilní ochrany*,
- *neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím*,
- *odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakulních nemocnic* – patří zde pouze ve dnech krizových stavů.

Pro všechny složky IZS platí stejná pravidla, konkrétně ta, že při zásahu musí poslouchat a respektovat příkazy velitele zásahu, či starostu obce s rozšířenou působností, hejtmána, v Praze primátora nebo ministra vnitra. (Vetešník a kol., 2013)

Základní složky Integrovaného záchranného systému budou přiblíženy více.

2.4.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Je jediným veřejným neozbrojeným sborem. Vznikl na základě zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. V současnosti je však platný zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. K jeho činnosti se však vztahují i mnohé další právní předpisy, např. o krizovém řízení a o požární ochraně. Smyslem tohoto sboru je pomáhat při vzniku mimořádných situací a ochraňovat zdraví, život a majetek občanů před požáry. (Kroupa a kol., 2011; Mates a kol 2011)

HZS ČR je tvořen generálním ředitelstvím HZS, jehož součástí je ústřední operační a informační středisko, a také hasičskými záchrannými sbory krajů, jejichž součástí je

krajské operační a informační středisko. Generální ředitelství je však přímo součástí Ministerstva vnitra. (Kroupa a kol., 2011)

Při zásahu IZS je hasičský záchranný sbor hlavním koordinátorem, neboť příslušník HZS většinou celý zákrok řídí a organizuje. Velitel zásahu smí zakázat či ohraničit vstup lidí k místu zákroku, nakázat evakuaci obyvatel a jiná opatření k ochraně zdraví, života, majetku a životního prostředí. Velitel zároveň může vyzvat fyzické i právnické osoby, aby byli nápomocní, a ti jsou povinni uposlechnout. Operační středisko HZS taky povolává určité složky integrovaného systému na daném území. (HZS ČR, 2009)

2.4.2 JPO zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Náplní jednotek požární ochrany je hasit požáry a konat potřebná opatření k tomu, aby zlikvidovali hrozby bezprostředně ohrožující chráněný zájem. (HZS ČR, 2019)

Jsou zřízeny v souladu se zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Jejich činnost dále upravuje vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. JPO jsou rozděleny do 6 skupin vyznačenými římskými číslicemi. Jednotky s územní působností (A), které mohou zasahovat i v jiném území, než v místě svého zřizovatele jsou:

- *JPO I* – jednotka HZS s územní působností většinou do 20 minut z místa dislokace,
- *JPO II* – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s příslušníky, kteří tuto činnost uskutečňují v hlavním či vedlejším pracovním poměru, územní působnost je do 10 minut z místa dislokace,
- *JPO III* – jednotka sboru dobrovolných hasičů s příslušníky, kteří tuto činnost uskutečňují na bázi dobrovolnictví, územní působnost je do 10 minut z místa dislokace.

Jednotky s místní působností (B), které smí zasáhnout jen v místě svého zřizovatele:

- *JPO IV* – jednotka HZS podniku,
- *JPO V* – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s příslušníky, kteří činnost uskutečňují na bázi dobrovolnictví,
- *JPO VI* – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku. (Balabán, 2010)

Na každou jednotku PO jsou kladeny odlišné nároky, co se týče maximální doby příjezdu na potřebné místo od doby jeho oznámení a na způsobilost osob, kteří takovou činnost poskytují. Do 2 minut musí být na místě jednotky PO, kterou tvoří hasiči z povolání, do 10 minut pak

jednotky, kam spadají hasiči, jež službu nevykonávají jako jejich zaměstnání. V 5 minutách musí být na místě výše jmenované jednotky PO, které mají vymezenou pracovní pohotovost mimo jejich pracoviště. (Vilášek, 2014)

Organizace těchto jednotek vyplývá z úrovně nebezpečí v katastrálním území obce, jemuž jsou určeny příslušné jednotky, které v takovém případě budou zasahovat, aby byla zajištěna doba dojezdu, počet sil, množství prostředků a hasičů, kteří budou na místě do stanoveného času, viz tabulka č. 2. Při určení doby dojezdu, množství sil, prostředků jednotek je vycházeno ze statistik zásahových činností jednotek a standardů jiných států. (HZS ČR, 2019)

Tabulka 2: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany

STUPEŇ NEBEZPEČÍ ÚZEMÍ OBCE		POČET JEDNOTEK PO A DOBA JEJICH DOJEZDU NA MÍSTO ZÁSAHU
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

Zdroj: (Balabán, 2010)

Dle statistické analýzy je zjištěno, že odstranit průměrný požár dokáže pouze 6 hasičů. Je však nutno minimálně 10 hasičů, aby provedli i všechny další povinnosti s úkonem souvisejícím (např. evakuaci osob, zdravotní pomoc a jiné). Na průměrný požár tedy musí vyjet alespoň 3 jednotky požární ochrany, jelikož nejmenší JPO tvoří jen 4 hasiči. (HZS ČR, 2019)

2.4.3 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnické záchranné služby jsou upraveny zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č.372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů. (Vetešník a kol., 2013)

Zákon o zdravotnické záchranné službě v § 4 formuluje činnosti ZZS. Ta soustavně přijímají hovory na tísňové lince 155 a další výzvy jiných hlavních složek IZS. Na základě zjištěných informací o zdravotním stavu pacienta rozhodnou o vyslání výjezdového týmu. ZZS především zabezpečuje přednemocniční neodkladnou péči v místě nehody a před hospitalizací. (Zákon č. 374/2011)

Tým záchranných služeb by měl mít v místě nehody do 15 minut od jeho oznámení. Většina středisek ZZS zároveň poskytuje leteckou záchrannou službu. K zajištění co nejefektivnější zdravotní péče pomáhají **výjezdové skupiny**, které jsou rozděleny na:

- *rychlá lékařská pomoc* – tým zdravotníků je veden lékařem,
- *rychlá zdravotnická pomoc* – neodkladná péče bez přítomnosti lékaře,
- *doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče.*

Zdravotnická záchranná služba působí jako příspěvková organizace ve všech krajích i v hlavním městě. Zřizovateli těchto služeb je kraj a hl. m. Praha. Od ostatních složek IZS se liší nejednotnou necentralizovanou organizační strukturou. Na jejím financování se podílí zřizovatel, pojišťovny (platby dle výkonu), fyzické i právnické osoby formou darů a dalšími příspěvky od smluvních subjektů. (Kroupa a kol., 2011)

2.4.4 **Policie České republiky**

Tento ozbrojený bezpečnostní sbor se řídí zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Jejím hlavním posláním je ochrana bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku, předcházení kriminality, úkony dle trestního řádu, úkony veřejného pořádku a bezpečnosti.

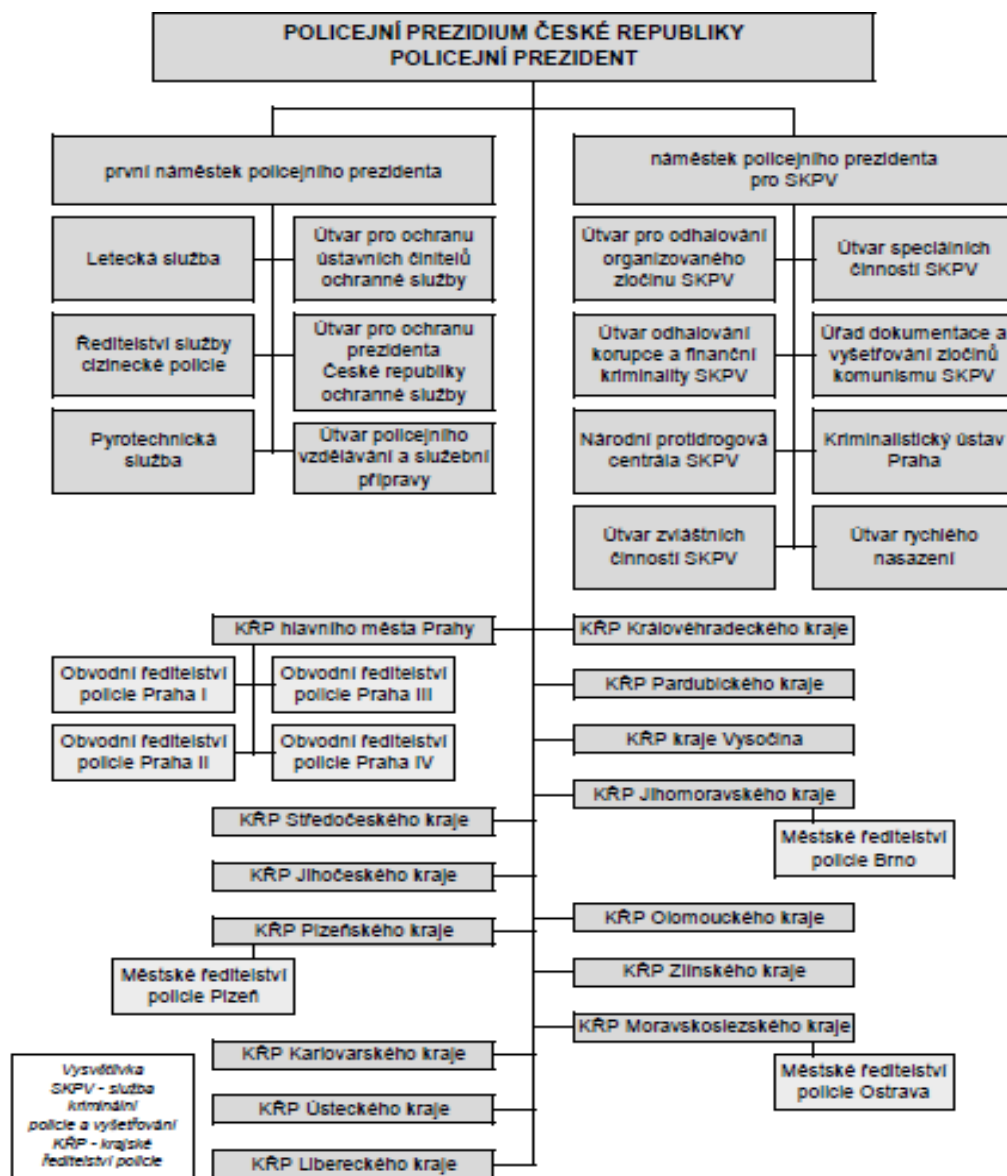
Policie má mnoho funkcí, hlavní z nich je vymáhání práva, které se přímo a nepřímo týká kontroly kriminality. Policejní služba plní úkoly za použití síly a donucovacích prostředků, kterými se odlišuje od jiných organizací. Policisté plní rozmanité úkoly, které se však netýkají jen kriminality, ale i byrokracie, administrativy, vyslýchání svědků, komunikace se zpravodajskými službami (hlavně v oblasti zločinnosti a nepořádku). (Rowe, 2017)

Je řízená MV a tvořena Policejním prezidiem ČR (v jeho čele stojí policejní prezident), 14. krajskými ředitelstvími policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Blíže organizační strukturu zachycuje obrázek č. 3. (Mates a kol, 2011)

Dle povinností a působnosti se Policie ČR člení na služby:

- *služba pořádkové policie,*
- *služba dopravní policie,*
- *služba cizinecké policie,*
- *letecká služba,*
- *pyrotechnická služba,*

- *ochranná služba* – prezidenta a jiných ústavních činitelů,
- *služba kriminální policie a vyšetřování*,
- *speciální složky* – zásahové jednotky, potápěči. (Vít, 2017)

Obrázek 3: Organizační struktura Policie ČR

Zdroj: (Policie ČR, 2009)

V rámci IZS pomáhá při řešení krizových situací. Při existenci mimořádných událostí omezuje a zavírá vstupy do určitých míst, reguluje dopravu v prostoru události, vyšetřuje příčiny vzniku těchto situací, zajišťuje ochranu majetku a eliminaci trestné činnosti při mimořádné situaci. Také identifikuje mrtvé a vykonává povely velitele zásahu IZS. (Balabán, 2010)

V místních záležitostech veřejného pořádku plní svou roli obecní policie, která je ostatní složkou IZS.

3 OBECNÍ POLICIE

Pojem obecní policie představuje věci veřejné, v užším pojetí pak péči o obec. Obecní policie je charakterizována jako: „*Policejní bezpečnostní sbor, zřizovaný obecným zastupitelstvem jako specifický nástroj obce, jehož veřejně prospěšnou činností zajišťuje obec klid a pořádek na svém území. Stěžejním úkolem obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. V institutu obecní policie jde tedy o část veřejné správy, pečující o bezpečnost občanů v daném obecném teritoriu.*“ (Macek a kol., 2008)

Obcím je primárně zákonem stanoveno, že mají uspokojovat potřeby a chránit veřejný pořádek místních obyvatel v souladu s obecními požadavky a zvyky. Z tohoto důvodu má podstatnou funkci, v obcích i městech, obecní policie a městská policie, ve městech a statutárních městech. Jedná se však pouze o formální název, neboť práva a povinnosti se vztahují na všechny stejně. Policie ČR má v místních záležitostech pouze omezené pravomoci, působnost a představuje tak pouze pomocnou roli. Pro další kapitoly bude pod pojmem obecní policie chápána i činnost policie zřízené městem. (Balabán, 2010; Vetešník a kol., 2013)

Velikost místní policie a rozsah výkonných orgánů se odvíjel od rozlohy obce, požadavcích a v neposlední řadě jejich finančních možností. Proto tedy nebyly policejní stanice na místní úrovni totožné a měli své specifické rysy. Odlišnosti spočívali především ve vybavení a odborné přípravě policistů. Z hlediska historického vývoje mohla v obci vykonávat činnost obecní policie, státní policejní úřad nebo četnictvo. (Vetešník a kol., 2013)

Dějiny sahají až do 4. st. př. n. l., kdy ve starověkém Řecku vykonávali pořádkovou službu tzv. skytští lučišníci a v Římě tzv. městské kohorty s až 1 500 členy. Od řeckého pojmu polis, používaného pro označení vnitrostátních jednotek se odvodil výraz policie. (Brázda, 2008)

Na českém území pochází první zmínky ze 14. století, kdy byli k obraně využíváni strážci hradeb a bran. Městští žoldněři v městech kontrovali vězně, pronásledovali lupiče a dohlíželi na městská myta. Postupem času nastoupil rychtářský úřad. Do 18. století vykonával pořádkovou činnost v obci rychtář se svými biřici (pomocná síla) dle městského a vrchnostenského práva. (Macek a kol., 2004)

Za vlády Marie Terezie byla založena státní policie. V 19. století tedy vedle policie místní ovlivňuje pořádek i státní policie, a také četnický sbor. Po rozpadu Rakouska Uherska však přišly pro vykonavatele pořádkové služby změny v organizaci a vzhledu, příkladem může být nahrazení klobouku přilbami se znakem státu.

Za první světové války tuto službu provozovali policejní složky a spolky odstřelovačů, kteří byli později přejmenováni na Národní gardu 1 a 2. Od roku 1918 zajišťovala bezpečnost státní policie, četnictvo i policie obecní, řízena ústředním zastupitelstvem pražským. Za protektorátu Čechy a Morava museli obce do pěti tisíc obyvatel místní policii odvolat. (Balabán, 2010)

V roce 1947 vznikl Sbor národní bezpečnosti, do něž se museli včlenit Místní národní výbory a bezplatně předat do tohoto sboru svou výzbroj, která se stala státním majetkem. Svou činnost ukončila místní policie, namísto ní však vznikl institut inspekce veřejného pořádku a pomocná stráž Veřejné bezpečnosti, která zajišťovala i bezpečnost provozu na silnicích. Inspekce kontrolovala dodržování předpisů v oblasti ochrany veřejného pořádku, upozorňovala na mezery a konala opatření k jejich odstranění. Svou činností se institut inspekce velmi podobal obecní policii, ale nemohl ji nikdy nahradit, a tak později zanikl. (Vetešník a kol., 2013)

Po sametové revoluci v roce 1989 se zhoršoval stav místního pořádku a zločinnost narůstala. To bylo důvodem k vytvoření zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, který umožňoval vznik obecní policie, nikoli povinnost jejího zřízení. Tuto možnost do roku 2006 využilo 329 obcí a měst, do roku 2014 pak 361 a k roku 2019 dokonce 378. Ostatní obce mohou s jinou obcí (ve stejném kraji, kde obec policii založila) uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na základě ní pak obec, která má obecní policii bude vykonávat činnost pro smluvní obec. (Balabán, 2010; MV ČR, 2019a; g)

Činnost místní policie je také vázaná na další legislativu:

- ústavní z. ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška MV ČR č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii,
- vyhláška MV ČR č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů („tabákový zákon“),

- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů („zákoník práce“).

Tento seznam však není kompletní, může být doplněn o zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, zákonem č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, obecnými závaznými vyhláškami a nařízeními obce a dalšími právními předpisy. (MV ČR, 2019g)

Mimo jiné je nutno vysvětlit oblast zřizování obecní policie, působnost, postavení a činnost strážníků. Dále také oblasti spolupráce městské policie s Policií ČR a přiblížit charakter obecní policie v jiných státech. V neposlední řadě je vhodné vymezit, jak je možné jednat proti nevhodnému postupu příslušníků obecní policie.

3.1 Zřizování a postavení obecní policie

Od roku 1991 začala vznikat obecní policie jako organizační složka obce, avšak fungující mimo orgány tohoto společenství. Strážníci tak nebyli součástí obecního úřadu, ale pracovali pro obec jako jejich zaměstnavatele. Později, v roce 2003 byla zákonem č. 311/2002 Sb. měnicí zákon o obecní policii označena jako orgán obce, jež není orgánem obvyklým. (Koudelka, 2019)

Zřizování policie v rozsahu působnosti obce je oprávněno zastupitelstvu, které tak činí obecně závaznou vyhláškou v samostatné působnosti. Je tedy nutné říct, že se nejedná o povinnost obce, ale o naprosto svobodnou volbu. Zastupitelstvo určí ze svých členů osobu, jež bude danou policií řídit, pokud se tak nestane je povinen ji řídit starosta. OP však nesmí řídit poslanec Parlamentu. K zajištění určitých úkonů pak může být pověřen konkrétní strážník radou obce. K vzniku vlastního donucovacího aparátu obce jsou však potřeba i materiální a peněžní prostředky především z rozpočtu obce. Fungování orgánu je ekonomicky náročné především na zajištění uniforem, budov, vybavení, vozidel a mnoho dalších potřebných prostředků (Donnelly, 2013; Koudelka, 2019; Vetešník a kol., 2013)

Zastupitelstvo je povinno opět obecně závaznou vyhláškou určit podmínky o stejnokroji, který musí být jiný než oděv ozbrojených sil a dalších sborů zřízených zvláštními zákony. Dalším posláním zastupitelstva je mít na paměti, při schvalování rozpočtu, výdaje na městskou

policii. Je tedy nutno předvídat počty strážníků a jiných zaměstnanců, jejich vystrojování a další materiální prostředky.

Místní záležitosti veřejného pořádku (MVZP) je možné zabezpečit pověřením zaměstnance obce, který spadá do obecního úřadu, jestliže není OP zřízena. Další možností je spolupráce s Policií ČR, o kterou může starosta obce požádat. (Macek a kol., 2008)

Existují i obce, které obecní policii nezřizují, přesto je na jejich území tato činnost vykonávána, a to policií jiné obce nacházející se ve stejném kraji. Děje se tak na základě veřejnoprávní smlouvy obcí, kterou potvrdil krajský úřad v přenesené působnosti. Aby byla tato smlouva platná, musí obsahovat označení obcí, které jsou smluvními stranami, konkrétní povinnosti strážníků, kteří budou vykonávat svou činnost v jiné obci, dále je nutno určit formu úhrady nákladů za práci strážníků a den od kterého budou službu vykonávat.

Veřejnoprávní smlouvy uzavírají i obce, které nejsou na území stejného kraje, a které mají obecní policii. Taková smlouva se uzavírá proto, aby si obce navzájem poskytly strážníky a podařilo se jim vyřešit nastalou krizovou situaci, jako je např. vyhlášení stavu nebezpečí v obci, nouzový stav či stav ohrožení státu. (Mates a kol., 2011)

Postavení obecní policie, jak již bylo řečeno, prošlo určitou změnou, kdy se po novele zákona o obecní policii v roce 2003 z organizační složky obce stala orgánem obce. Všechny úkony, tak činí obec a je i odpovědná za škody způsobené městskou policií. Jestliže OP vykonává svou působnost v oblasti veřejné správy, jedná se pak o správní orgán, který vede správní řízení, či další věci podle správního řádu. Městská policie má také postavení správce osobních údajů (získává je, zpracovává a odpovídá za ně), status povinného subjektu (je povinna v její působnosti poskytnout informace, dle zákona o svobodném přístupu k informacím). Jelikož strážníci chovají zvířata, vztahuje se na policii i status chovatele, dále i postavení ostatní složky IZS. Při výkonu kontroly PO a FO má postavení kontrolního orgánu. (Macek a kol., 2008)

3.2 Působnost obecní policie

Obdobně jako jiné instituce veřejné správy, tak i obecní policie má věcnou, místní a časovou působnost, někdy také personální.

Věcnou působnost vymezuje zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii v § 2, kdy při zabezpečování MVZP tento orgán:

- *přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku* – zásadní odpovědnost nese Policie ČR, podílí se však na ní i OP.

- *dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití* – je založeno na respektování práv jiných lidí.
- *dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce* – obec nemá efektivní nástroj ke kontrole své normotvorby, a tak byla činnosti svěřena OP.
- *podílí se na dohledu bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích* – zde strážníci dohlíží na plnění velkého množství nejrůznějších povinností a zákazů (smí zastavovat vozy, bránit jejich odjezdu, měřit rychlost a uložit sankce).
- *podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých oprávnění koná opatření k jeho obnovení*
- *podílí se na prevenci kriminality v obci* – koná opatření, které směřují ke snížení zločinnosti a zmírnění jejich dopadů. Zahrnuje sociální prevenci, informování veřejnosti o způsobech ochrany před kriminalitou, realizuje programy prevence trestné činnosti a další.
- *provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejném prostranství v obci* – jedná se o jednu z nejdůležitějších povinností příslušníků obecní policie při zajišťování záležitostí veřejného pořádku. Strážníci mají pravomoc za její porušení také ukládat pokuty.
- *odhaluje přestupky, jejichž projednání je v působnosti obce* – zde mohou patřit přestupky proti veřejnému pořádku ve státní správě, územní správě, proti majetku i občanskému soužití a mnohé další.
- *za účelem zpracování statistických údajů poskytuje na požádání MV informace o obecní policii.* (Šebesta, 2018)

Dalšími věcnými kompetencemi strážníků je například uložení a vybírání pokut v blokovém řízení za spáchané přestupků. Výjimkou je, když je k projednání oprávněn zvláštním zákonem jiný orgán. (Macek a kol., 2008)

Místní působnost se rozumí výkon příslušníků místního policejního sboru pouze v katastrálním území obce či města, nebo na základě veřejnoprávní smlouvy i v dalším území. Tato příslušnost je určena jak označením obce na stejnokroji strážníka, tak na služebních vozidlech. Nelze tedy, aby byl jeden strážník zaměstnán u více obcí.

Časová působnost je vymezena obecně závaznou vyhláškou, **personální působnost** je uskutečňována vůči člověku, jehož OP dopravuje do lékařského či detenčního zařízení nenacházející se na území vymezeném místní působností. (Šebesta, 2018)

3.3 Činnost obecní policie

Činnost obecních policií není vždy stejná. Diferenciace spočívá jednak v poloze i v počtu obyvatel obce či města. Malým obcím dostatečně postačí pět strážníků, střední obce potřebují spíše pár desítek. Velká města pak k zabezpečení veškerých povinností vyžadují i několik set strážníků. I samotné řízení a organizační struktura je mnohem složitější v rozsáhlejších obcích. Fungují zde mnohé úseky jako personální, náborový, ekonomický i skladové hospodářství pro vystrojování a vyzbrojování strážníků. Městskou policii ve větších městech zpravidla řídí ředitel, kde za činnost v daném obvodu odpovídá obvodní ředitel (někdy označován jako velitel), tomu je podřízen jeho zástupce, který jej zastupuje v době nepřítomnosti. V každém obvodu se nachází velitel směny.

Aktuální situace a problémy městské policie vyplývají z potřeb občanů dané obce. V zemi působí spousta faktorů, které mají na daný stav vliv. Výstavba nových bytových domů, vyšší počet obyvatel, migrace lidí do větších měst, nárůst přestupků i novela zákonů, které mění kompetence strážníků. (Balabán, 2010)

Obecní policie vykonává veřejně prospěšnou činnost. Ty pracoviště, jež uskutečňují svou činnost nepřetržitě smí, podle § 33 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, přijímat tísňová volání od osob, jež jsou ohroženy na životě, zdraví a majetku i veřejném pořádku. Hlavními činiteli všech úkonů městské policie jsou strážníci. (Vetešník a kol., 2013)

3.4 Zaměstnanci obecní policie

Personální strukturu obecní policie tvoří podle zákona o obecní policii § 1a) zaměstnanci, kteří mohou, respektive nemohou konat oprávnění strážníka a prokazovat příslušnost k OP. Těmito pracovníky jsou strážníci, čekatelé a další zaměstnanci. (Vetešník a kol., 2013)

Strážníci jsou osoby, které jsou zaměstnané obcí a splňují předpoklady pro výkon strážníka vymezené v zákoně o obecní policii.

Čekatelé jsou strážníkům velmi podobní. Rozdíl je však v tom, že čekatelé ještě nesmí vykonávat oprávnění a prokazovat příslušnost OP, neboť dosud nemají osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. To se děje z důvodu neabsolvovaného školení, které je

třeba zakončit zkouškou o odborné způsobilosti strážníka, či pokud toto osvědčení pozbylo v platnosti, neboť nebyla vykonána obnovná zkouška.

Ostatní zaměstnanci nejsou ani čekatelé ani strážníci. Řadí se zde například administrativní zaměstnanci, technicko– hospodářští pracovníci, asistenti prevence kriminality nebo pracovníci dohledového kamerového systému. (Šebesta, 2018)

Při zabezpečování místního veřejného pořádku jsou nejvýznamnějšími vykonateli strážníci, kteří jsou často označováni za veřejné činitele. Pro výkon takového povolání však musí splňovat určité kvalifikační předpoklady. (Mates a kol., 2011)

3.4.1 Předpoklady pro výkon strážníka

Pro každé zaměstnání musí pracovník splňovat určité požadavky, aby mohl být na danou pozici přijat a následně ji vykonávat. Pro výkon každé práce je tedy nutné splňovat základní předpoklady, kterými je zdravotní způsobilost. Pro výkon strážníka však existují i specifické kvalifikační předpoklady jako je věk, státní příslušnost, bezúhonnost, spolehlivost, vzdělání a odbornosti blíže upravené v § 4 odst. 1 zákona o obecní policii. (Vetešník a kol., 2013)

Zákoník práce č. 262/2006 Sb. se zabývá zdravotním stavem pracovníků, jako nepostradatelným prvkem pro výkon zaměstnání a definuje proto povinnosti zaměstnavatele v § 103 ods. 1 písm. a): „*nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.*“ V § 41 a 52 zákoník práce tvrdí, že změna či ztráta zdravotních předpokladů je důvod k převedení na jinou práci nebo i k výpovědi ze zaměstnání. (Bělina, 2015)

Zájemce o pozici strážníka musí úspěšně projít lékařskou prohlídkou, která je uskutečňována taky v případě, kdy je zaměstnanec převeden na jinou práci s rozdílnými podmínkami zdravotní způsobilosti. Později pak strážníci dochází pouze na periodické prohlídky, někdy mohou mít nařízenou i mimořádnou zdravotní prohlídku. (Vetešník a kol., 2013)

Věková hranice se novelou zákona o obecní policii snížila od 1. 1. 2018 z původních 21 let na 18. let. Přesto však platí věková hranice 21 let pro řízení vozidla s právem přednosti jízdy i stejná hranice pro vydání zbrojního průkazu a s tím související nošení služební zbraně. (Idnes, 2018)

Státní příslušností je míněno občanství České republiky. Jedná se o velmi přísnou úpravu, neboť téměř ve všech zemích Evropské unie smí pracovní pozici strážníka vykonávat jakákoli osoba s občanstvím v EU.

Bezúhonnost lze přeložit jako spořádanost života. § 4 a odst. 1 zákona o obecní policii vymezuje osoby, jež nejsou bezúhonné. Je jím například ten: „*kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo byl v posledních 5 letech pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jestliže jeho jednání, kterým spáchal trestný čin, je v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona.*“ Bezúhonnost je prokázána výpisem z rejstříku trestů a čestným prohlášením. Bezúhonnost má velmi blízko ke spolehlivosti. (Šebesta, 2018)

Vymezení **spolehlivosti** bylo změněno novelou změnového zákona č. 274/2008 Sb., která nabyla účinnosti k 1. 1. 2009. Spolehlivým pak nebyl ten, kdo byl v předešlých třech letech opakovaně vinný z přestupků vymezených v § 4b zákona o obecní policii a jeho chování bylo v nesouladu s posláním strážníka. (Vetešník a kol., 2013)

Vzdělanostní předpoklad se váže ke splnění podmínky dosažení minimálně středního vzdělání úspěšně zakončeného maturitní zkouškou. Strážníci, jež v době nabytí účinnosti (1. 1. 2009) změnového zákona č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR, nezískali maturitní osvědčení, tak mohli tento předpoklad splnit do 31. 12. 2015. Výjimka platila pouze pro zaměstnance ve věku 45 a více let, kteří zdárně třikrát absolvovali zkoušku z odborné způsobilosti a mají platné osvědčení. (MV ČR, 2016)

Posledním a nemálo významným předpokladem k výkonu strážníka obecní policie je **odborná způsobilost**, která je získaná úspěšnou zkouškou, potvrzenou vydáním osvědčení. Před samostatnou zkouškou musí obec obstarat čekateli výcvik k užívání donucovacích prostředků. U čekatele (6 měsíců od příchodu do zaměstnání) a strážníka (alespoň 3 měsíce před koncem platnosti osvědčení) musí zajistit školení ve vzdělávacím zařízení, které je akreditováno MŠMT či v podobném zařízení obecní policie. Poté obec podá přihlášku k ověření odborné způsobilosti čekatele, kterou testuje komise MV. (MV ČR, 2019g)

3.4.2 Osvědčení úspěšného složení zkoušky odborných předpokladů

K úspěšnému splnění zkoušky odborných předpokladů musí příslušník obecní policie projevit znalosti v právních úpravách:

- Ústava ČR,
- základy kriminalistiky,
- o obecní policii,
- obecní a krajské zřízení,

- shromažďování,
- policie ČR,
- trestní právo,
- živnostenské podnikání,
- střelných zbraní a střelivech,
- přestupků a jiných správních deliktů projednávaných v působnosti obce,
- správní řízení,
- bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- ochrana před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,
- krizové řízení a IZS.

Zkoušky se konají pouze v Praze, Brně a Ostravě a skládají se ze 2 částí, a to písemné a ústní. V písemném testu musí vyplnit správně alespoň 36 ze 40 otázek, v ústním dozkoušení je nutno odpovědět na 3 otázky. (Vetešník a kol., 2013)

Může však nastat i situace, kdy čekatel zkoušku nesplní. V takovém případě smí v rozmezí od 1 do 3 měsíců po neúspěchu zkoušku opakovat. Pokud však ani tehdy čekatel odbornost neprokáže, smí pak nejdříve po 1 roce opakovat zkoušku znovu. Druhé neúspěšné opakování pak umožňuje obci podat takovému pracovníkovi výpověď či jej převést na jinou práci. (Šebesta, 2018)

V případě úspěšného složení zkoušky odborné způsobilosti vydává Ministerstvo vnitra strážníkovi osvědčení s platností na pět let, smí jej však i odebrat. Jestliže již strážník zdárně splnil čtyři takovéto zkoušky, je mu vydáno osvědčení na dobu neurčitou. Poté tedy nemusí další zkoušky vykonávat, což se však netýká školení a výcviku, které je nutné absolvovat co pět let. Potvrzení o školení a výcviku je součástí osobního spisu strážníka.

Jestliže dojde k změně osobních údajů strážníka či ukončil pracovní poměr a nastoupil do 3 měsíců jako strážník jiné městské policie, není potřeba konat odbornou zkoušku znovu, ale postačí požádat o vydání nového osvědčení s určením změn. Do 15 dnů musí ministerstvo vydat dle V § 4f odst. 3 zákona o obecní policii osvědčení nové.

Jestliže strážník přestane splňovat jednu z podmínek kvalifikačních předpokladů jako je bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní či odborná způsobilost nebo se nedostaví k přezkoumání odborné způsobilosti bez řádného vysvětlení, musí mu Ministerstvo vnitra odebrat osvědčení.

Osvědčení může zaniknout i z důvodu:

- nabytí právní moci rozhodnutí o omezení svéprávnosti či odejmutí občanství ČR,
- uplynutím jeho platnosti,
- ukončením zaměstnaneckého poměru strážníka, jestliže do 3 měsíců nebude vykonávat činnost u jiné obecní policie,
- druhého neúspěšného opakování zkoušky,
- nabytím právní moci rozhodnutí o odnětí osvědčení. (Šebesta, 2018)

V případech, že osvědčení nezaniklo a je platné, využívá strážník k plnění úkolů mnohá oprávnění a s tím související povinnosti

3.4.3 Práva a povinnosti strážníka

Povinnosti strážníka mají určitou přednost, neboť je zavazují k jistému jednání, kdežto oprávnění smí být použito a nemusí. Rozměrem povinností je vymezena povaha i druh oprávnění. Kromě povinností, které jsou shodné pro každého zaměstnance veřejné správy (příkladem může být respektování právních norem, nezaujatost plnit nařízení vedoucích pracovníků), mají strážníci i specifické povinnosti.

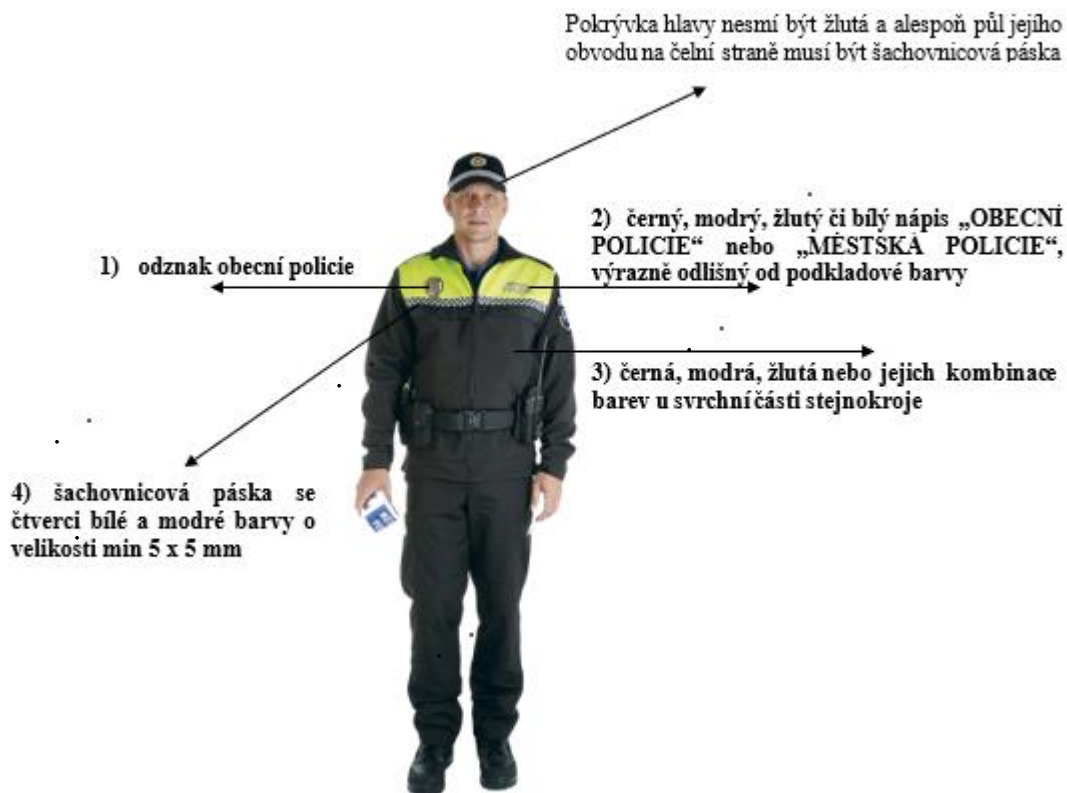
Povinnosti strážníků lze kategorizovat do tří podskupin:

1. povinnosti při provádění zákroků a úkonů,
2. povinnosti, které se vážou k užívání donucovacích prostředků,
3. povinnosti, které jsou spojeny s oprávněními. (Mates a kol., 2011)

Do první kategorie spadají některé dílčí povinnosti, které musí příslušník policie při plnění úkonů činit. Tyto povinnosti je mnohdy možné definovat jako zásady:

- zásada přiměřenosti – dbát cti, vážnosti i důstojnosti, nejen své ale i cizích osob. Nemůže však zasáhnout do jejich práv a svobod a způsobit újmu, která by byla nepřiměřená účelu zásahu.

- zásada poučovací – jestliže zasahuje do jejich práv a svobod a povaha zákroku to umožňuje, tak musí poučit dotyčné osoby o jejich právech. Jinak jsou poučeni hned, v případě, že to okolnosti dovolují. Poučení může mít formu ústní, ale i písemnou.
- v rozsahu školení, výcviku a zákonem daných povinností a oprávnění musí pomoci každému, kdo se ji domáhá. Nemůže například pomoci při zneškodnění výbušniny. V takovém případě musí učinit jiná opatření jako je informování Policie ČR. (Vetešník a kol., 2014)
- zásada iniciativy – je povinen provést úkon, zákrok a jiná opatření, jestliže došlo k spáchání trestné činnosti, nebo přestupku, či existuje důvodné podezření, že k němu došlo. Touto povinností je však vázán i mimo pracovní dobu, jestliže je takovým činem ohrožen zájem chráněný zákonem (zdraví, život, majetek). V některých případech však musí být pasivní. Například, je-li strážník pod vlivem látek, které mohou snižovat schopnost jeho chování, nebo není-li odborně vycvičen a toto vyškolení je k zákroku nutné a je-li očividné, že zákrok nedokoná úspěšně. (Vetešník a kol., 2013; Mates a kol., 2011)
- při výkonu svých pravomocí musí prokázat příslušnost k obecní policii, a to stejnokrojem s odznakem, identifikačním číslem a názvem obce. Když strážník nemá stejnokroj, může se prokazovat průkazem obecní policie. Nastanou-li skutečnosti, při kterých nelze příslušnost prokázat průkazem, může strážník učinit ústní prohlášení „městská policie“ i „obecní policie“. Jakmile je to možné, musí se však prokázat stejnokrojem či průkazem. V situacích, kdy strážník vykonává úkoly na základě veřejnoprávní smlouvy pro jinou obec, tak se prokazuje písemným potvrzením, které vydal starosta dané obce. Jednotné prvky stejnokroje s označením 1, 2, 3, 4 jsou zachyceny u obrázku č. 4., kde odznak je vždy na pravé straně prsou a pod ním je identifikační číslo. Nášivka s názvem obce musí být na levém rukávu na záloktí. Náležitosti průkazu strážníka jsou zachyceny na obrázku č. 5. (Vetešník a kol., 2014).

Obrázek 4: Stejnokroj strážníka obecní policie

Upraveno dle: (MP Český Krumlov, 2020)

Obrázek 5: Průkaz strážníka obecní policie

Upraveno dle: (zákona č. 418/2008; MP Ostrava, 2020a)

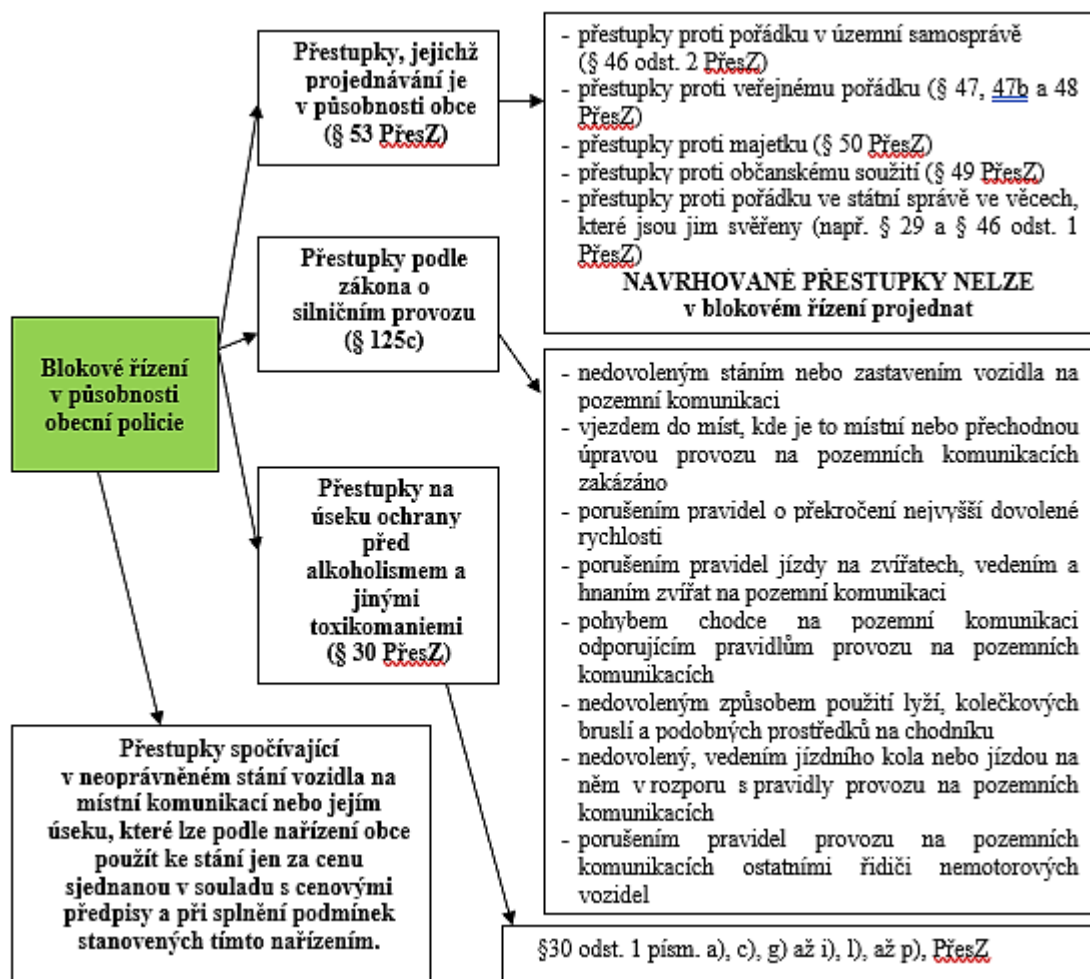
- dle zásady oznamovací musí policii informovat při spáchání i důvodném podezření z páchaní trestné činnosti a příslušné orgány o spáchaných přestupcích, které není oprávněna řešit sama. Musí také zajistit místo činu, aby se zde nepohybovaly nepovolané osoby. (Mates a kol., 2011)
- v neposlední řadě je strážník povinný mlčenlivosti, k zajištění ochrany osobních údajů účastníků správního řízení či jiných úkonů. Zproštění povinnosti mlčenlivosti může jen starosta, jinak trvá i po ukončení zaměstnaneckého poměru. (Vetešník a kol., 2013)

V kategorii povinností, které se váží k využití donucovacích prostředků, je strážník povinen, zdali to okolnosti úkonu dovolují, použít určitou výzvu, aby dotyčný něco strpěl, vykonal nebo aby zůstal pasivní a nic nevykonával. Daná osoba musí takovou výzvu respektovat a uposlechnout ji. Zpravidla se jedná o výzvu, která začíná slovy „jménem zákona“ s cílem předejít použití donucovacích prostředků a zbraní. Pokud jsou přesto tyto prostředky použity, nesmí způsobit nepřiměřenou újmu, proto musí strážníci vybírat nástroje přiměřené, kterými účel zajistí. (Mates a kol., 2011; Vetešník a kol., 2013)

Třetí kategorie povinností je spojena s oprávněními, která budou charakterizovány níže.

Značná část pracovní činnosti strážníka se odvíjí od odhalování přestupků a jejich následných řešení. Strážník musí nejprve zjistit skutkový stav věci, zajistit důkazy, vyslechnout svědky a sepsat záznam. Když je však přestupek řádně zjištěn a nestačí domluva, mohou projednávaný přestupek vyřešit v blokovém řízení, jestliže je obviněný ochoten zaplatit stanovenou pokutu. Při nesplnění podmínek je vedeno řádné nezkrácené řízení. Seznam přestupků, které smí řešit v blokovém řízení, zachycuje obrázek č. 6. (Balabán, 2010; Vetešník a kol., 2013; 2014)

Obrázek 6: Projednávání přestupků obecní policie v blokovém řízení

Zdroj: (Vetešník a kol., 2014)

K plnění všech různých úkolů při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku využívají oprávnění, která jsou taxativně určena v zákonu o obecní policii. Strážníci tedy disponují s těmito **právy**:

- *požadovat vysvětlení* – strážníci mohou vyzvat danou osobu k podání vysvětlení k zajištění informací pro odhalení přestupku, jejich pachatele a skutkového stavu věci. Vyzvaný musí vypovídat. Jedinou výjimku tvoří osoby, jež by sobě či svým blízkým mohly způsobit trestní stíhání či jiný postih a osoby, které jsou vázány povinností mlčenlivosti. (Macek a kol., 2008)
- *požadovat prokázání totožnosti* – při požádání vysvětlení musí osoba prokázat svou totožnost. Má se na mysli identifikování jména, příjmení, rodného čísla a místa bydliště. Je zapotřebí v situacích u osob, vůči nimž strážník činí úkon, jsou podezřelé ze spáchání určitého přestupku nebo by mohly být hledanými osobami. (Šebesta, 2018)

- *oprávnění předvést osobu* – v případě, že osoba neprokázala svou totožnost, nebo je s největší pravděpodobností hledaná či pohřešovaná, či nadále i přes napomenutí ruší veřejný pořádek, ohrožuje chráněné zájmy, může strážník dotyčného předvést před Policií ČR. Může však i předvést osobu k příslušnému orgánu na jeho žádost, dle správního řádu.
- *oprávnění odebrat zbraň* – osoba, kterou strážník, omezuje na její svobodě, nebo proti ní směřuje zákrok, kvůli její agresivitě, nesmí u sebe nosit zbraň. Strážník je jinak oprávněn tuto zbraň odebrat, a to v zájmu ochrany života, zdraví, majetku, veřejného pořádku, nebo hrozí-li nebezpečí spáchání násilí tímto prostředkem. O odebrání však musí sepsat úřední záznam. (Vetešník a kol., 2014)
- *zakázat vstup na určená místa* – v praxi často dochází k situacím, že strážník musí omezit pohyb či zakázat vstup lidem na daná místa po stanovený čas. Při plnění úkolů strážníka, či na žádost příslušného orgánu může každému nakázat, aby místo opustil. (Macek a kol., 2008)
- *otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor* – smí strážník v případě, že je důvodné podezření, že je ohrožen chráněný zájem. Jedná se spíše o prevenci, která však zasahuje do práv a svobod osob.
- *odejmout věc* – je strážník oprávněn v případě, kdy po vyžádání dotyčná osoba věc dobrovolně nevydá. Daná věc musí mít takový charakter, jež by v řízení o přestupku mohla propadnout (věc, která nepatří pachateli), či být zabráná. Hodnota dané věci ale musí odpovídat charakteru přestupku. Nemůže být například odebráno motorové vozidlo, kterým byl spáchán přestupek. O odejmutí věci musí sepsat strážník úřední záznam. (Vetešník a kol., 2013)
- *ke vstupu do živnostenských provozoven* – při plnění úkolu může vstupovat i mimo provozní dobu do heren, kasin a jiných živnostenských provozoven, jestliže je podezření, že je dětem a mladistvým prodáván alkohol a tabákové výrobky, nebo je třeba zabezpečit veřejný pořádek. (Šebesta, 2018)
- *použit donucovací prostředky* – strážníci při služebních zákrocích mohou používat hmaty, chvaty, údery, kopy sebeobrany, slzotvorné nástroje, obušek, pouta, údery a hrozby služební zbraní, varovné výstřely, technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla a psa, stručněji řečeno donucovací prostředky. Ty smí použít jen tehdy, pokud nelze sjednat pořádek jinou formou. (Macek a kol., 2008)

- *použití psa* – namísto jiného donucovacího prostředku smí obecní policie využít psa. I před jeho využitím musí strážník vyzvat osobu výstrahou. Pes musí být však způsobilý k výkonu osvědčením Policie ČR. Často je využíván při zákroku proti skupinám lidí, kteří porušují veřejný pořádek a střežení potřebných osob. Dále může být užitečný k prohlídkám neznámých prostorů, které nejsou příliš přehledné. (Šebesta, 2018)
- *použití služební zbraň* – v případech krajní nouze či nutné obrany a také zajištění, aby pachatel neutekl, je strážník oprávněn ke střelbě. K zamezení útěku je zbraň možné použít jen, pokud by využití jiných donucovacích prostředků bylo neúčelné. Zbraň však nesmí použít proti pravděpodobně těhotným ženám, starším lidem, či osobám s tělesným postižením a dětem mladším 15 let. Proti těmto taxativně vymezeným osobám smí zbraň použít, jen tehdy, pokud bezprostředně ohrožují chráněný zájem. (Vetešník a kol., 2014)

Existují i další oprávnění strážníků. Příkladem může být iniciativa v oblasti silničního provozu, kdy strážníci mohou bojovat proti rychlosti používáním kamer pro identifikování vozidel na základě státní poznávací značky. Mohou být činné i v oblasti prevence, což znamená chodit přednášet do škol a jiných zařízení s cílem odvrátit šikanu a jiná protispoločenská jednání. Mohou i zakazovat místní demonstrace, byl-li narušen veřejný pořádek. (Donnelly, 2013)

Řada povinností a oprávnění je vázáno i k dalším subjektům zabezpečující veřejný pořádek. Proto je třeba vymezit, jaký má vztah obecní policie k Policii ČR.

3.5 Vztah obecní policie s Policií ČR

Kompetence obecní policie a Policie ČR se v řadě úkonů liší, někdy se však překrývají a v některých činnostech i doplňují, čímž je i zákonem zaručena spolupráce mezi těmito dvěma orgány. Před přiblížením jejich vztahů je také nutné definovat některé rozdíly, které mezi oběma policiemi existují.

Příslušníci Policie ČR (policisté) mají dohlížet na ochranu legitimitnosti a dodržování právních předpisů v celém státě, kdežto příslušníci obecní policie (strážníci) mají pravomoci pouze v katastrálním území obce, která je jejich zřizovatelem a musí se řídit zákonem o obecní policii. Strážníci jsou tedy v pracovněprávním vztahu k obci jako zaměstnavateli a policisté naopak působí ve služebním poměru. Příslušník obecní policie však může zasahovat do práv a svobod třetích osob. (Balabán, 2010)

Součinnost s Policií ČR spočívá především při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Spolupráce je uskutečňována na základě koordinační dohody. V daných dohodách jsou vymezeny jejich úkoly při zajišťování MZVP. Smyslem je sladit občůzkové služby policistů s činnostmi strážníků, především při ochraně veřejného pořádku a ochrany majetku v místních samosprávách. (Policie ČR, 2019b)

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii vymezuje spolupráci v několika paragrafech. Dle § 10 odst. 1 má strážník oznamovací povinnost při důvodném podezření na spáchání trestné činnosti. Do předání místa činu musí strážníci vykonat opatření k jeho zajištění, což může spočívat v uzavření prostoru, vykázání nepovolaných osob a střežení místa. Zajistit místo musí strážník také při použití služební zbraně, viz § 21 odst. 2. Nejprve však musí činit neodkladné úkony, jako například zajištění zdravotní péče. Teprve až opadnou okolnosti, smí místo zajistit.

Informační povinnost neplatí pouze směrem od OP k Policii ČR, ale i naopak v případě naplnění § 25 zákona o obecní policii.

Jestliže obecní policie potřebuje k výkonu své povinnosti, nebo je na základě zákona oprávněna požadovat poskytnutí údajů Policií ČR, musí jí je policie poskytnout. Dle § 11 a se konkrétně jedná o informace o:

- hledaných a pohřešovaných osobách a věcech,
- odcizených motorových vozidlech a jejich registračních značkách,
- totožnosti osob, které byly předvedeny na policii podle § 13 odst. 1–3 nebo omezeny na osobní svobodě podle § 76 odst. 2 trestního řádu,
- totožnosti cizinců.

Naproti tomu také obecní policie viz § 24a zpracovává osobní údaje, které eviduje policii i dalším orgánům veřejné moci, k zajištění jejich úkonů. K tomu je také dle § 24b oprávněna pořádit zvukové, obrazové a jiné záznamy o zákroku a z míst veřejnosti přístupných.

Městská policie smí také požádat o prokázání totožnosti osobu, jež je pravděpodobně pohřešovaná či hledaná policií podle § 12. Jestliže se totožnost prokáže, je strážník oprávněn tuto osobu předvést na policii, viz § 13. Je oprávněn předvést i člověka, jenž nevyhověl výzvě k prokázání identity, nebo pokračuje v porušování veřejného pořádku, či na žádost orgánu k tomu oprávněnému nebo ohrožuje zdraví a majetek svůj a jiných, přičemž takovému chování nelze jinak zabránit.

§ 14 zákona o obecní policii opravňuje strážníky v případě stanovených podmínek k odebrání zbraně a nutnosti jejího odevzdání policii. Součinnost je vyžadována i při plnění výkonu, při kterém strážníci využívají psa při hlídkové činnosti namísto donucovacích prostředků. Podle § 19 odst. 2 ověřuje způsobilost psa pouze policie a při kladném výsledku vydává zpravidla na dva roky osvědčení. Poté musí být pes znovu přezkoušen.

§ 23 ukládá povinnost osobě, jež městskou policii řídí, aby informovala Policii ČR, dojde-li při užití donucovacích prostředků, zbraně a psa ke zranění, smrti a škodě nikoli nepatrné (5 000,- Kč a výše). (Šebesta, 2018)

Společná bezpečnostní opatření strážníků i policistů se tedy vyskytují zejména při různých společenských a sportovních akcích. Dále při zajištění úseku dopravních nehod a trestné činnosti. (Balabán, 2010)

Jistou formu spolupráce Policie ČR s dalšími zainteresovanými orgány a veřejností představuje i princip „Community policing“. Obce jako zřizovatelé obecní policie mohou s Policií ČR uzavírat koordinační dohody v rámci projektu CP, aby sladily občůzkovou službu policistů s činností strážníků. Rovněž smí být zapojeni do řešení problémů v oblastech veřejného pořádku na místní úrovni. (Policie ČR, 2019b)

3.5.1 Community policing

Community policing je možné přeložit jako komunitní policie. Jedná se o určitou filozofii policejní práce, organizační strategii, kde policejní složky bojují proti zločinnosti a kriminalitě za spoluúčasti občanů. Spolupráce vyžaduje aktivní účast občanů při řešení problémů týkajících se věcí veřejných. Zapojení veřejnosti do politické činnosti má zvýšit jejich efektivitu. Předpokladem pro naplnění principu CP jsou však rozsáhlé znalosti příslušníka policie o dané lokalitě. (Kappeler a kol., 2015)

Přístup má za cíl působit preventivně v oblasti kriminality. CP má svůj původ ve Velké Británii, jejíž policejní příslušníci řeší negativní situace bez jakýchkoli konfliktů. Často u sebe nemají ani zbraň a vše se snaží řešit komunikací. V případě, že využijí všechny možné řešení, mohou zasahovat silou. Základní pojetí Community policing je charakterizováno pochůzkovou činností policistů v okresech, kteří se chovají vstřícně, snaží se občanům naslouchat a porozumět. Veřejnost by však měla nést část zodpovědnosti za oblast bezpečnosti v dané obci a sousedství. Toho je možné docílit tím, že bude policie na místní úrovni řešit to, co obyvatele tíží. Musí být tedy:

- *laskavá a ochotná* – měla by se chovat citlivě, při odmítnutí poskytnutí pomoci by měla vysvětlit důvody takového jednání,
- *spolehlivá a hodnověrná* – je třeba, aby nad policií byla určitá kontrola,
- *vnímavá a přístupná* – spolupracovat s komunitou,
- *schopná a kvalifikovaná*,
- *profesionálně vystupovala*,
- *čestná a spravedlivá* – nesmí nikoho diskriminovat. (Vít, 2017)

Pojem „Community policing“ nemá jednotně vymezenou definici. Je však možné jej přiblížit na příkladu fungování tohoto principu ve Skotsku. Jedná se o kombinaci tradiční policejní hlídky s jinými významnými složkami. Policisté jsou povinni:

- účastnit se pravidelných komunitních setkání,
- vytvářet schémata možných řešení problémů,
- sbírat informace o trestné činnosti a dané komunitě,
- vyšetřovat trestnou činnost,
- zapojovat skupiny mladých lidí, podnikatelé
- být prostředníkem a vyjednavčem v komunitě,
- být v pravidelném kontaktu s úředními osobami,

Značnou nevýhodou CP je měření výkonnosti policistů, protože je v komunitním týmu mnoho členů. Proto je velmi těžké určit toho, kdo v komunitě problém vyřešil a snížil tak kriminalitu. (Donnelly, 2013)

Pojem Community policing je možné shrnout do těchto principů:

- odpovědnost za veřejný pořádek a bezpečnost v místě bydliště nemá jen policie, ale i jeho obyvatelé,
- v daném okrsku je bezpečnost zajištěna pěší hlídkou policisty, kterého obyvatelé dobře znají,
- policie ve spolupráci s veřejností eliminuje příčiny trestné činnosti a hledá jeho řešení,

- policie provádí pravidelné průzkumy spokojenosti, kde zjišťuje potřeby občanů, jež respektuje při výkonu své činnosti,
- policie zpravuje veřejnost o bezpečnostní situaci. (Policie ČR, 2019a)

3.6 Stížnosti v oblasti obecní policie

Přestože by strážníci měli úkoly činit na základě zákona dle stanovených práv a povinností, nemusí být vždy jejich jednání korektní. Proto musí existovat způsoby, jak tyto úkony prošetřit. Stížnosti se podávají příslušným orgánům, dle jejich charakteru. Jedná-li se například o trestnou činnost, pak se podává trestní oznámení Policii ČR či státnímu zastupitelství. Jestliže je výtko zaměřena proti nemístnému chování příslušníka OP při zajištění MZVP, jež nesouvisí se správním řízením, bude směřována osobě řídící policii. Stížnosti, které jsou směřovány proti osobě, jež policii řídí jsou určeny zastupitelstvu dané obce.

V případě stížnosti na postup instituce jako správního orgánu při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy, je nutné určit, zda se spíše nejedná o jiné jednání dotčené osoby (například podnět k řízení přezkumnému), než o stížnost. V případě, že se opravdu jedná o stížnost, tak se podává u stejného institutu, proti jehož postupu je výtko směřována. Prošetření pak koná nadřízený správní orgán, konkrétně krajský úřad. Stížnosti proti postupu obecní policie, kde byla vykonavatelem dohledu, řeší MV ČR. (MV ČR, 2019g)

Tento způsob ochrany umožňuje podat odvolání a jiné opravné prostředky proti vydaným rozhodnutím a jiným úkonům v exekuci, či námitek pro podjatost. Stížnost by měla být vyřízena do 60 dnů ode dne doručení a o výsledku musí být v tomto čase také informována osoba, jež stížnost podala. Daný termín lze překročit pouze v případě, kdy není možné zabezpečit podklady pro vyřízení stížnosti. V případě, že je rozsudkem určeno, že se skutečně jednalo o nezákonný zásah, který nadále trvá, či hrozí jeho opakování, jedná se o žalobu odůvodněnou. Soud pak zakáže správnímu orgánu, aby nadále neporušoval práva žalobce. Jestliže je možné obnovit stav, který zde trval před nezákonným zásahem, je žalovanému orgánu přikázáno, aby jej obnovil. Nejčastěji jsou proti strážníkům směřovány žaloby proti nezákonnému postupu při odstraňování vozidel.

Tvrdí-li osoba, že byla zásahem orgánu dotčena na svých základních právech a svobodách vyplývajících z ústavního pořádku, podává ústavní stížnost k ústavnímu soudu. Tato stížnost je přípustná v případě, že osoba vyčerpala všechny možné nápravné prostředky. (Vetešník a kol., 2013)

Obecní policie však není záležitostí pouze na území České republiky, ale i v mnoha jiných evropských zemích. Stručný přehled některých z nich nastiňuje následující kapitola.

3.7 Obecní policie ve vybraných evropských zemích

Městská policie v různých státech disponuje odlišnými právy a povinnostmi. Některé se zabývají pouze přestupky, jiné i trestnou činností (například Belgie plní na svém území úkoly kriminální policie). K porovnání jsou vybrány obecní policie evropských států na základě populačního měřítka. Je představen stát s velmi podobným počtem obyvatel jako má Česká republika (Řecko), zároveň země s vyšší populací (Německo) i velmi malým počtem obyvatel (Malta). (MV ČR, 2012)

3.7.1 Malta

I Malta, jakožto nejmenší a nejméně lidnatý stát s téměř půl miliony obyvatel, se snaží zajistit bezpečnost na místní úrovni. Zde však neexistuje typická obecní policie, ale jistý ekvivalent k ní, který svou činnost datuje k březnu 2000, jehož právní opora byla vytvářena už o pět let dříve. Jako relativně nový institut je stále ještě rozvíjen. (Bureš, 2013; Eurostat, 2019b)

Tento ekvivalent je charakterizován soukromým sektorem, především systémem místních strážců, kteří se snaží zajistit pořádek v obci. Sankciují ty dotyčné, jež porušují obecní vyhlášky. Obec jako odpovědný institut za zajištění bezpečnosti v místě, určí na jednání zastupitelstva okruh služeb, rozsah, časový termín a místo ve kterém bude potřebovat bezpečnostní služby zajistit. Následně jsou prostřednictvím příslušného úředníka zaslány požadavky soukromé bezpečnostní agentuře, se kterou má obec uzavřenou smlouvu o spolupráci v oblasti poskytování soukromých strážců. V současnosti fungují jen 3 takové certifikované agentury. Poté se přesně stanoví, kde a ve kterou hodinu se bude daný strážce pohybovat. Jejich činnost pak kontroluje pověřený úředník. Pracovníci agentur neboli soukromí strážci musí být patřičně proškoleni, vycvičeni a projít kursem, který je ukončen vydáním oprávnění k vykonávání této práce. Kurs trvá minimálně 120 hodin. Je tvořen praxí a teorií (určité právní minimum, komunikace s veřejností, role obcí, policie, soudních institucí a další). Strážcem může být pouze trestně bezúhonná osoba starší 18 let, která se nenachází v těžké finanční situaci a nevyhlásila bankrot, ani nebyla propuštěna z armády či od policie za porušení kázně. (Bureš, 2013)

Strážci jsou považováni za policisty, ale mají omezené povinnosti. Ačkoli se jedná o službu uniformovanou, nejsou povinni uniformu nosit. Mohou ukládat napomenutí a sankce například za:

- řízení vozidla bez řidičského oprávnění,
- nezastavení řidičů v případě nehody,
- parkování na neoprávněných místech,
- odhazování odpadků ve veřejném prostoru,
- vedení psa bez vodítka a neodstranění psích exkrementů,
- vykonávání potřeby na veřejnosti,
- vytřepávání koberců na ulici. (Donnelly, 2013)

3.7.2 Německo

Německo s více než 83 miliony obyvateli se skládá ze 16 spolkových zemí. Tudíž může být výkon obecní policie v různých oblastech stejného státu jiný. Rozdílné jsou například požadavky uchazeče o místo strážníka, ale i školení strážníků, které záleží na každém starostovi. (Eurostat, 2019b; Donnelly 2013; Krulík a kol., 2015)

Obecní policie byly v průběhu let postupně rušeny a nahrazovány zemskými policejními sbory. Zemská policie však nebyla schopná být vždy v potřebnou dobu na daném místě, když to obec vyžadovala. Proto od 90. let 20. st začala znovu vznikat obecní policie se strážníky jako zaměstnanci obce. (Krulík a kol., 2015)

Strážníci:

- mohou a nemusí být v uniformě,
- se snaží o to, aby byly dodržovány obecní vyhlášky a veterinární předpisy,
- kontrolují porušování nařízení o odpadech, rušení nočního klidu,
- dohlíží také na řádné fungování místních tržnic,
- kontrolují dopravní situaci (nesprávně zaparkovaná vozidla), (Krulík a kol., 2015)
- vydávají parkovací lístky,
- vybírají daně ze psů a aut. (Donnelly, 2013)

Závažnější porušování právních předpisů však nemohou řešit sami, ale musí tato zjištění oznámit zemské policii. Strážníci nesmí bojovat proti zločinnosti. Pokud se tedy ocitnou v nebezpečné situaci, požádají o pomoc policii. (Donnelly, 2013; Krulík a kol., 2015)

Řada měst nemá policii v obci vůbec a k zabezpečování záležitostí místního pořádku najímá soukromou bezpečnostní agenturu (City – Streife). Průkopníkem tohoto modelu zajišťování bezpečnosti bylo město Osnabrück, které soukromou agenturu využívá od roku 1993. (Krulík a kol., 2015)

3.7.3 **Řecko**

V porovnání s Českou republikou je Řecko lidnatější o téměř 75 tisíc obyvatel. Rozlohou s více než 132 tisíc km² opět překonává Českou republiku (79 tisíce km²). (Eurostat, 2019a; b)

Obecní policie byla v období řecké krize terčem kritiků. Bylo ji vyčítáno málo iniciativy, například v okrajových čtvrtích, kde probíhá řada demonstrací. Hlídky byly mnohdy ve stejné časy vždy na téže místech, což bylo výhodou pro nelegální prodejce. Vyčítány jí byly i podmínky přijetí do pracovního poměru k obecní policii, kde postačovali jen fyzické testy. Sbor se snaží stále zlepšovat svou činnost, což je možné potvrdit i zpřísněním podmínek pro školení personálu. (Krulík a kol., 2015)

Stejně jako v České republice je činnost obecní policie hrazena z rozpočtu obce. Strážníkem smí být pouze osoba řecké národnosti mladší 30 let s výškou minimálně 170 cm u mužů a 165 cm u žen. Samozřejmostí je trestní bezúhonnost a zdravotní způsobilost. Nejnižší pracovní pozice vyžadují alespoň základní vzdělání, odborné posty pak vyšší nebo vysokoškolské vzdělání. Pracují stejně jako jiní příslušníci správních orgánů, tedy 5 dnů v týdnu maximálně 42 hodin týdně. Nosí khaki uniformu a černý „žokejový“ klobouk.

Vedoucí obecní policie je odpovědný starostovi za její efektivní chod. Podává mu zprávy o její činnosti, řídí ji a dohlíží na ostatní zaměstnance, s čím souvisí i hodnocení jejich práce. Zároveň zajišťuje další školení.

Strážníci jsou školeni Řeckou národní policií ve svých střediscích na náklady obce. Školení se skládá ze 3 částí. První trvá minimálně 4 měsíce, kdy probíhá výcvik. Další etapou jsou přednášky o právních předpisech a zákonech, které trvá nejméně 2 měsíce. Vyučuje se například trestní zákoník, procesní zákon, ústava, občanské a správní právo, první pomoc, civilní obrana, vztah s veřejností, práce na počítačích, sebeobrana a spousta dalšího. Třetí část trvá 2 měsíce. Náplň tvoří praxe na policejní stanici ve městě.

Strážníci mají především tyto povinnosti:

- oblast silničního provozu a vymáhání parkovného,
- dodržování hygienických standardů a veřejného pořádku,

- kontrolují existenci živnostenské oprávnění k provozování barů a kaváren,
- kontrolují bezdomovce,
- kontrolují pouliční prodejce na tržnicích a padělané zboží,
- hlídají obecní majetek,
- dohlíží na bezpečnost u kulturních akcí, turistických památek,
- kontrolují plnění obecních vyhlášek a místní rybolov. (Donnely, 2013)

4 ANALÝZA VYUŽITÍ MĚSTSKÉ POLICIE V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Moravskoslezský kraj se skládá z okresů Ostrava, Karviná, Frýdek – Místek, Opava, Nový Jičín a Bruntál seřazených sestupně dle počtu obyvatel.

Obrázek 7: Města a městyse v Moravskoslezském kraji

Zdroj: (ČSÚ, 2019b)

Dle aktuálního přehledu obcí, zveřejněným Ministerstvem vnitra ČR k 15. 4. 2019, funguje v České republice celkem 378 obecních (městských) policií, z čehož se okolo 8 % nachází přímo v MSK. Rozdíl mezi těmito policejními služebnami je v tom, že obecní policii zřizují obce a městskou policii pak města. V Moravskoslezském kraji k tomuto datu zřídilo z celkových 258 obcí bez statusu města pouze 6 obecní policií (Albrechtice, Bystřice, Písek, Staré Město, Starý Jičín a Vřesina). Z celkového počtu 42 měst však možnost zřizovat městskou policii využilo jen 25. Od ledna 2020 však započala svou činnost také městská policie v Klimkovicích.

4.1 Městská policie v Moravskoslezském kraji

Bližší přehled počtu měst, která v současnosti zřídila či nezřídila městskou policii dle počtu obyvatel zachycuje tabulka č. 3. (FFTECH 2020; MV ČR, 2019c)

Tabulka 3: Městská policie ve městech v MSK dle počtu obyvatel

POČET OBYVATEL	CELKOVÝ POČET MĚST	MĚSTA SE ZŘÍZENOU MP	MĚSTA S NEZŘÍZENOU MP	MĚSTA BEZ MP S UZAVŘENOU VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVOU
do 199	0	0	0	0
200 - 499	2	0	2	0
500 - 999	0	0	0	0
1 000 - 1 999	0	0	0	0
2 000 - 4 999	9	2	7	2
5 000 - 9 999	16	9	7	4
10 000 - 19 999	3	3	0	0
20 000 - 49 999	7	7	0	0
50 000 - 99 999	4	4	0	0
100 000 a více	1	1	0	0
CELKEM	42	26	16	6

Vlastní zpracování dle: (ČSÚ, 2019c, MV ČR 2019a)

Z této tabulky je patrná odpověď na výzkumnou otázku č. 1, jestli má na zřizování orgánu městských policií v Moravskoslezském kraji vliv počet obyvatel jednotlivých měst.

Je zjevné, že města s menším počtem obyvatel městskou policií nemají. Pouze 2 města s nižším počtem obyvatel (do 5 tisíc) zřídila městskou policii. Klimkovice však až od roku 2020. Je tedy patrný vliv počtu obyvatel města na zřízení městských policií, neboť z celkového počtu 16 měst, které městskou policií nezřizují má právě 9 z těchto měst do 5 tisíc obyvatel. Z těchto 9 měst má však Paskov (s téměř 4 tisíci obyvatel) u města Frýdek-Místek a Štramberk (s téměř 3 500 obyvatel) u města Kopřivnice uzavřenou veřejnoprávní smlouvu o zajištění výkonu městské policie na jejich území, dle zákona o obecní policii. Z větších měst (od 7 do 10 tisíc obyvatel) nezřizuje městskou policii Frýdlant nad Ostravicí, Rychvald, Vratimov a Petřvald. Avšak 3 z těchto měst mají uzavřenou veřejnoprávní smlouvu o výkonu MP na jejich území. Konkrétně je to Vratimov s Ostravou, Petřvald s městem Orlová a Rychvald s Bohumínem. Z celkového počtu 16 měst má tedy 6 obcí uzavřenou veřejnoprávní smlouvu k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku městskou policií jiného města, který má MP zřízenou. Prakticky tedy v MSK existuje pouze 10 měst, které nezajišťuje bezpečnost v obci prostřednictvím městské policie, což je v souhrnu 23,8 % měst. Všechna města s více než

10 tisíci obyvateli však městskou policii zřizují, neboť v lidnatějších městech je mnohem větší potřeba ochraňovat bezpečnost osob, jejich majetek, uspokojovat potřeby obyvatel a chránit veřejný pořádek, především z důvodu vyšší kriminality.

Přehled konkrétních měst, které městskou policii zřídily, zachycuje tabulka č. 4 seřazena sestupně dle počtu obyvatel.

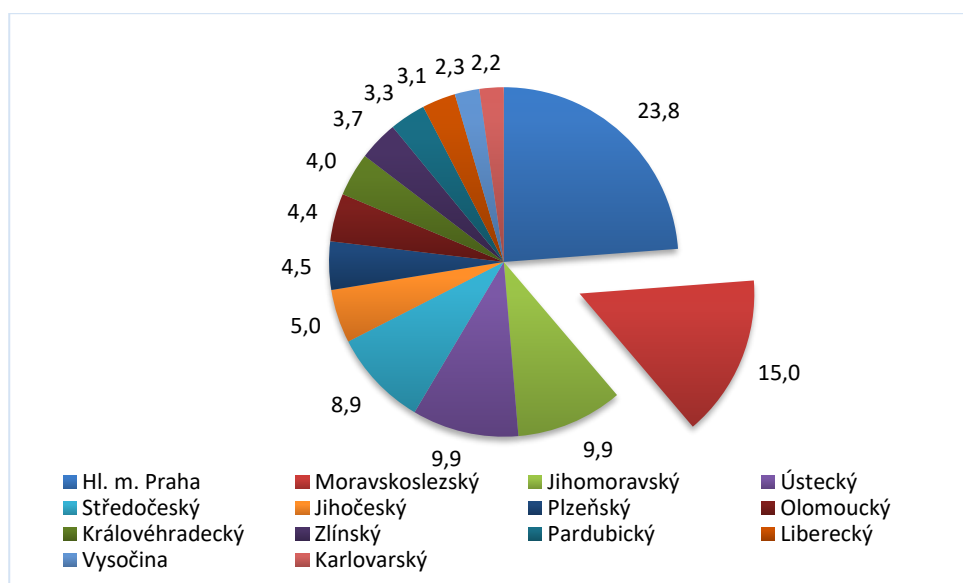
Tabulka 4: Města MSK se zřízenou městskou policií k 1. 1. 2019

OBEC	TYP OBCE	KATASTRÁLNÍ VÝMĚRA V HA	OBYVATELSTVO CELKEM
Ostrava	statutární město	21 423	289 128
Havířov	statutární město	3 208	71 903
Opava	statutární město	9 057	56 638
Frýdek-Místek	statutární město	5 156	55 931
Karviná	statutární město	5 752	52 824
Třinec	statutární město	8 536	35 131
Orlová	město	2 467	28 852
Český Těšín	město	3 380	24 438
Nový Jičín	město	3 652	23 496
Krnov	město	4 429	23 397
Kopřivnice	město	2 749	21 949
Bohumín	město	3 103	20 690
Bruntál	město	2 934	16 408
Hlučín	město	2 114	13 953
Frenštát pod Radhoštěm	město	1 143	10 820
Studénka	město	3 092	9 536
Příbor	město	2 215	8 452
Rýmařov	město	6 073	8 247
Bílovec	město	3 889	7 419
Odry	město	7 404	7 227
Kravaře	město	1 937	6 695
Šenov	město	1 663	6 400
Vítkov	město	5 506	5 725
Jablunkov	město	1 039	5 547
Klimkovice	město	1 464	4 468
Budišov nad Budišovkou	město	7 916	2 908

Vlastní zpracování dle: (ČSÚ, 2019c)

K roku 2018 bylo u obecní policie v celé České republice zaměstnáno 8 386 strážníků, z čehož téměř 15 % (1 256 strážníků) pracovalo v Moravskoslezském kraji. MSK má tedy hned

po hlavním městě největší počet strážníků. Tato skutečnost vyplývá z toho, že má tento kraj pouze o 105 333 obyvatel méně než Praha, konkrétně 1 203 299 občanů. Podstatným faktem však je, že celkový počet strážníků v MSK má v období od roku 2010 (1281 strážníků) do roku 2016 (1338 strážníků) rostoucí tendenci, následující dva roky se však jejich počet snížil, na 1256 (za rok 2018). Obecní policie jsou většinou rušeny pouze v malých obcích, čímž zastupitelé reagují na demografický a kulturní vývoj obce. Grafické znázornění procentuálního zastoupení strážníků v Moravskoslezském kraji vůči ostatním krajům státu za rok 2018 zobrazuje obrázek č. 8. (ČSÚ, 2019a, d; MV ČR, 2019a)

Obrázek 8: Procentuální zastoupení strážníků v MSK a ostatních krajích ČR

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2019c)

K obecní policii však patří také čekatelé, jejichž aktuální věková struktura a dosažené vzdělání je zachyceno v tabulce č. 5.

Tabulka 5: Věková struktura strážníků a čekatelů v MSK a jejich vzdělání za rok 2018

VĚKOVÁ STRUKTURA STRÁŽNÍKŮ A ČEKATELŮ					
18-21	21-30	31-40	41-50	51-60	61 a více
0,9 %	15,2 %	23,0 %	39,4 %	19,6 %	1,9 %
NEJVYŠŠÍ DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ STRÁŽNÍKŮ A ČEKATELŮ					
bez maturity	středoškolské s maturitou	vyšší odborné	VŠ		
2,1 %	80,3 %	2,2 %	15,4 %		

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2019c)

Z tabulky vyplývá, že věková skupina zaměstnanců obecní policie v MSK je značně smíšená. V roce 2018 zde bylo nejméně (pouze 11) velmi mladých pracovníků, konkrétně od 18 do 21 let, a také osob starších 61 let (jen 25 strážníků a čekatelů). Nejvíce však převládá zaměstnanců ve věku 31-50 let, v souhrnu 808 pracovníků. Celkem 1006 strážníků a čekatelů má ukončené středoškolské vzdělání s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Pozitivem je i fakt, že někteří dosáhli vysokoškolského vzdělání, konkrétně 193 pracovníků.

Moravskoslezský kraj se však za zmíněný rok 2018 nachází až na 11 místě v celkové výši vybraných pokut příkazem na místě. Celkem strážníci vybrali 22 506 390,- Kč. Jejich náklady ve výši 893 042 273,- Kč jsou však druhé nejvyšší, hned po hl. městě Praze. Porovnáním těchto ekonomických ukazatelů však nelze tvrdit, že strážníci v Moravskoslezském kraji neplní svou službu svědomitě, tak jako v jiných krajích. O tom svědčí například fakt, že se tento kraj v roce 2018 řadí do prvních tří, kde je proti strážníkům konáno nejvíce útoků, a to s konkrétním číslem 28. Je tedy patrná vyšší kriminalita. Nejvíce fyzických útoků však bylo provedeno v Praze (65) a nejméně pak na Vysočině (2). Také celkovým počtem 113 190 projednaných přestupků značně překonává ostatních 11 krajů. V tomto Moravskoslezský kraj překonává pouze Praha a Jihomoravský kraj, což je vzhledem k jejich větší rozloze pochopitelné. (MV ČR, 2019c)

Aby byla přiblížena oblast zajišťování bezpečnosti v Moravskoslezském kraji městskou policií na úseků místního veřejného pořádku, bude blíže pojednáno o činnosti některých městských policií ve zvolených městech. Vybráno je nejvýznamnější město Moravskoslezského kraje. Kromě Ostravy (nacházející se v kategorii měst s více než 100 000 obyvatel) budou porovnány i činnosti městských policií dalších statutárních měst jako je Havířov a Karviná v kategorii měst s 50 000 – 99 999 obyvatel. Z menších měst jsou porovnány MP měst Frenštát pod Radhoštěm s téměř 11 tisíci obyvateli a Odry (okolo 7 tisíc obyvatel).

Komparace městských policií vychází především z údajů poskytnutých Ministerstvem vnitra dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, dále ze získaných informací od městských policií vybraných měst a jejich zveřejňovaných údajích ve výročních zprávách o jejich činnosti. Krátce je pojednáno o městech, v nichž se obecní policie nachází, dále o samotných městských policiích, personálním zabezpečení, činnosti a jejich hospodaření. S ohledem na dostupná data se bude analýza týkat roku 2009-2019, neboť povinnost obecních policií poskytovat údaje MV dle § 2 písm. i) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů bylo uloženo novelou č. 274/2009, která je účinná až od roku 2009.

4.2 Městská policie v Ostravě

Jak již bylo řečeno, je nutno nejprve krátce pojednat o daném městě, v němž městská policie působí. Dále je třeba vymezit personálním členění, ekonomickou situaci a přiblížit činnost městské policie ve městě.

Statutární město Ostrava je jedno z nejvýznamnějších metropolí Moravskoslezského kraje s třetím nejvyšším počtem obyvatel (zhruba 290 tisíc) v České republice. Zároveň se jedná o třetí nejrozsáhlejší město státu. Nachází se na velmi zajímavém místě. Přibližně 50 km od hranic se Slovenskem a dokonce 10 km od Polska. První zmínka o Slezském městě pochází z roku 1229. Ostrava je velmi bohatá co do řek, které jí protékají. Jsou jimi Ostravice, Opava, řeka Odra a Lučina. Jedná se o statutární město s 26 městskými obvody. Do 30 km od centra se nachází letiště Leoše Janáčka Ostrava. (Ostrava, 2016)

K území města se řadí bohaté přírodního bohatství, kterým je národní přírodní rezervace Polanecká niva, přírodní rezervace (Polanecký les, Štěpán, Rezavka, Přemyšov), národní přírodní památka Landek a 4 přírodní památky (Turkov, Heřmanický rybník, bludné balvany). (Mapový portál, 2020)

Ostrava je velmi proslulá pro svůj historicky známý hornický a hutnický průmysl. Ve výrobě železa, oceli a válcovaných výrobků má podstatný vliv firma Liberty Ostrava, která zaměstnává v MSK přes 6 000 zaměstnanců. Nemalou roli má i společnost Vítkovice Steel se sídlem v Ostravě, která jako jediná v České republice vyrábí štetovnice a je také největší výrobce ocelových plechů v zemi. Na hutnictví často navazuje strojírenství, které se ve městě také vyskytuje. V posledních letech se zde rozvíjí i automobilový průmysl a IT technologie. (Liberty, 2020; Ostrava Info, 2020; Vítkovice Steel, 2020)

Nechybí zde ani vysokoškolský systém vzdělávání, který ve městě představuje Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava. Ostrava nabízí i značné kulturní možnosti. Funguje zde mnoho divadel, galerií, muzeí. Každým rokem se zde koná spousta výstav a festivalů. S čímž však souvisí nutnost ochrany obyvatelstva, kterou zajišťuje Městská policie Ostrava.

Městská policie v Ostravě

Příležitost zřizovat obecní policii obcemi v samostatné působnosti přišla až po Sametové revoluci, kdy byl roku 1990 přijat zákon ř. 367/1990 Sb., o obcích, který obcím umožňoval zabezpečovat MZVP, tedy vznik obecních policií. Toto oprávnění využila i Ostrava v roce 1992,

kdy bylo zaměstnáno 80 strážníků. Ještě na konci stejného roku byl však počet strážníků navýšen na 319. Postupem času bylo její působení zdokonalováno. Od roku 1993 začala MP provozovat linku tísňového volání 156. Ta se o dva roky později stala i součástí IZS Ostravy. Následující rok byl založen oddíl prevence a dohledu. V roce 1996 se rozbíhal i kamerový systém ve městě.

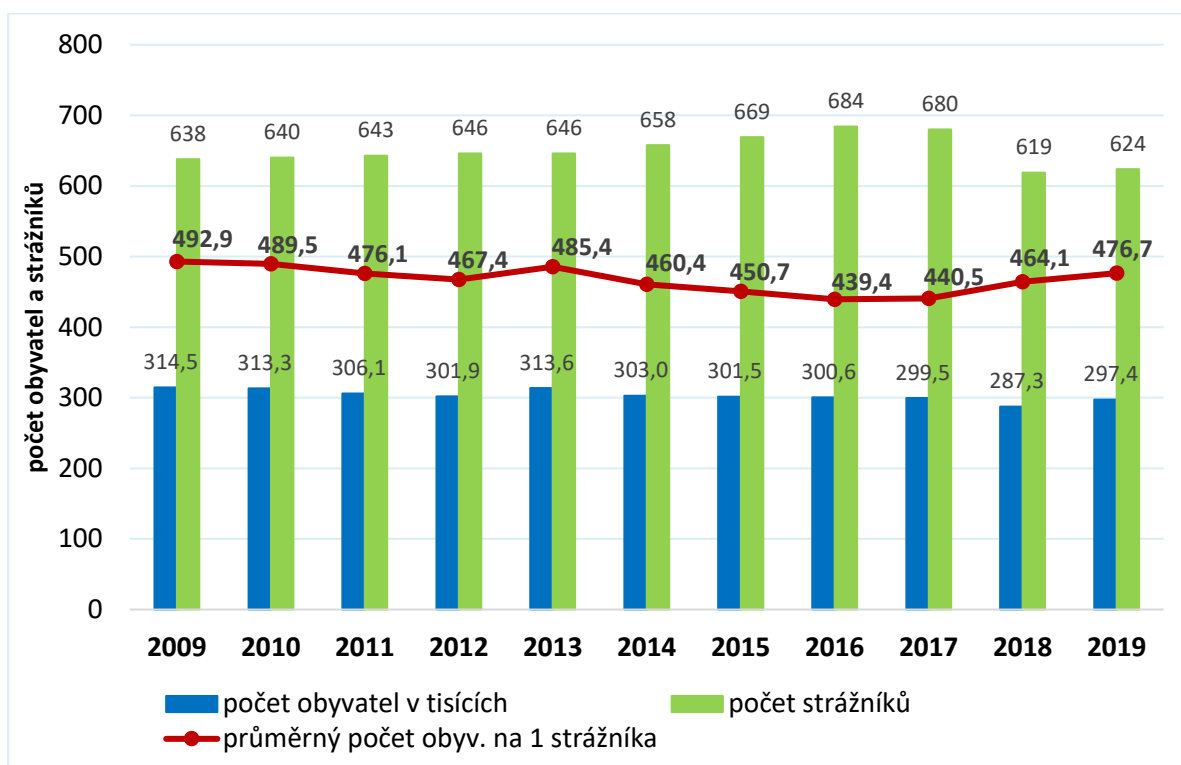
Od roku 2005 je výkon činnosti zajišťován i pomocí cyklohlídek, jelikož se strážníci do některých poloh ve městě nemohli dostat motorovými vozidly a pěší chůzí by ztratili spoustu času. Ostrava je však velmi rozsáhlá, a proto v roce 2006 zřídila MP okrsky. Od té doby strážníci okrskáři plní povinnosti a oprávnění ve svém přiděleném okrsku. Od roku 2009 je dokonce zajištěn nepřetržitý provoz úřadovny MP Integrovaným výjezdovým centrem Martinovská. V roce 2016 je však k dispozici nové moderní Integrované výjezdové centrum (v městském obvodu Ostrava-Jih) pro ušetření času, snadnější koordinaci a kvalitnější služby. V tomto centru se nachází cvičné, tréninkové prostory, školící místnosti, zázemí pro hipologii, techniku a kynologii, jež využívají nejen čekatelé, ale i strážníci, kteří jsou nejdůležitějšími zaměstnanci městské policie. (MP Ostrava, 2020b)

4.2.1 Personální záležitosti Městské policie v Ostravě

Jak již bylo řečeno, činnost městské policie v Ostravě je uskutečňována 24 hodin denně strážníky, kteří působí jako hlídaři, kynologové, preventisti, operační technici, nebo okrskáři. Ke konci roku 2019 zde působilo celkem 624 strážníků a 11 čekatelů, kde byl a je i v současné době ředitelem pan Ing. Miroslav Plaček, jeho zástupce pro výkon služby Bc. Petr Zukal a zástupce pro krizové a operační řízení pak Mgr. Richard Váňa. Obrázek č. 9 zachycuje přehledný vývoj počtu strážníků a obyvatel ve městě, z nichž je pak vyjádřen průměrný počet obyvatel na 1 strážníka vypočítaný jako:

$$\text{průměrný počet obyvatel na 1 strážníka} = \frac{\text{počet obyvatel ve městě za rok}}{\text{počet strážníků MP za rok}} \quad (3)$$

(MP Ostrava, 2020b)

Obrázek 9: Vývoj počtu obyvatel a strážníků MPO za roky 2009-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

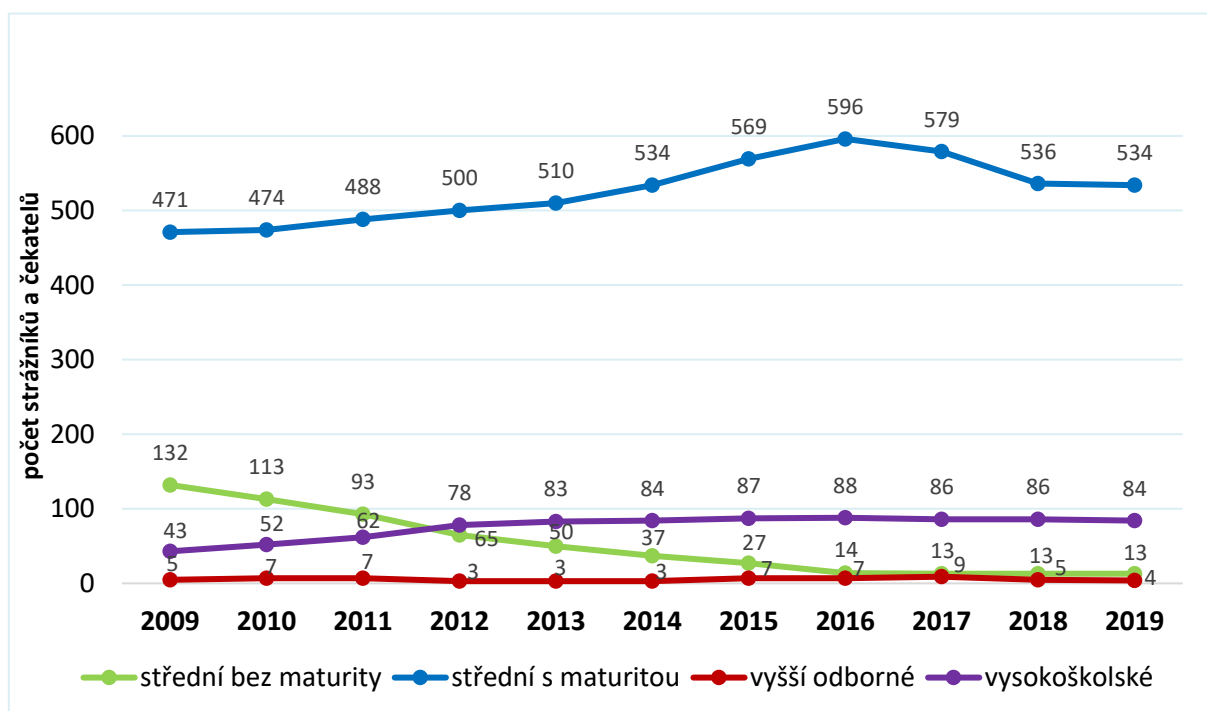
Od roku 2009 MP v Ostravě bojuje s mírným podstavem personálu. Tento fakt je způsoben především snížením finančních prostředků o 8 % pro městskou policii. Situace však byla stabilizovaná a nikterak nezvladatelná, neboť se v daném roce podařilo přijmout 63 nových zaměstnanců a zmírnit tak nedostatečný počet strážníků a čekatelů. Poměr vedoucích k zaměstnancům činil 1:13. V tomto roce však dosahoval průměrný počet obyvatel na strážníka za 11 sledovaných let největší hodnoty, tedy 492,9 osob na 1 strážníka. Tudíž lze tvrdit, že ačkoli se městská policie potýkala v průběhu sledovaných let s nedostatkem personálu, nikdy to nebyl rapidní podstav, který by nedokázala zvládnout.

Každoročně do roku 2016 se pak zvyšuje počet strážníků. Pouze v roce 2013 dosahoval stejných hodnot jako v roce 2012. V roce 2017 je zaznamenáno snížení stavu o 4 strážníky oproti předchozímu roku. V roce 2018 je pak pokles nejrapidnější, a to o 61 strážníků. Důvodů je hned několik. Příčinou je především velmi nízká míra nezaměstnanosti v regionu, s čímž pak souvisí malý počet zájemců o toto povolání. Dalším důvodem jsou pak náborové kampaně k jiným bezpečnostním sborům (např. PČR, Armáda ČR, Vězeňská služba), kde mnohé zkušené strážníky motivuje výsluhová renta, a proto odcházejí tam. Strážníci také odcházejí k jiným městským policiím, to však ale v malé míře. Do roku 2016 byla většina případů odchodu ze zaměstnání způsobená zdravotními a osobními důvody. Zde spadá i finanční ohodnocení,

se kterým někteří strážníci nebyli spokojeni. Právě od roku 2017 mírně převažuje množství strážníků a od 2018 rapidně těch, kteří odcházejí ze zaměstnání, aby mohli nastoupit u jiných bezpečnostních sborů. I mnohé soukromé subjekty nabízí za vyšší mzdu v zaměstnání menší fyzickou i psychickou zátěž. Další problém pak představuje přijímací řízení, kde spousta uchazečů nezvládne fyzické či psychické testy. To je však ale celorepublikový problém, nikoli pouze městské policie v Ostravě. Proti trendu klesajícího počtu zaměstnanců je bojováno navyšováním hrubé mzdy. V souhrnu u jednoho strážníka činilo navýšení mzdy 2 800 Kč. (MP Ostrava, 2019)

Křivka průměrného počtu obyvatel, který připadá na jednoho strážníka, prakticky kopíruje vývoj počtu obyvatel ve městě, neboť ten se mění v rádech tisíců, ale počet strážníků pouze o desítky. Nejnižší a zároveň nejlepší hodnoty dosahoval v roce 2016, kdy na 1 strážníka připadalo průměrně 439,4 osob, v roce 2017 pak 440,5 kdy se podařilo městské policii dosáhnout i plánovaného stavu zaměstnanosti. Jejím cílem však není kvantita, ale kvalita. (MP Ostrava, 2019)

Na obrázku č. 10 je znázorněn přehled počtu strážníků v letech 2009-2019, dle jejich vzdělání.

Obrázek 10: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a čekatelů MPO za roky 2009-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

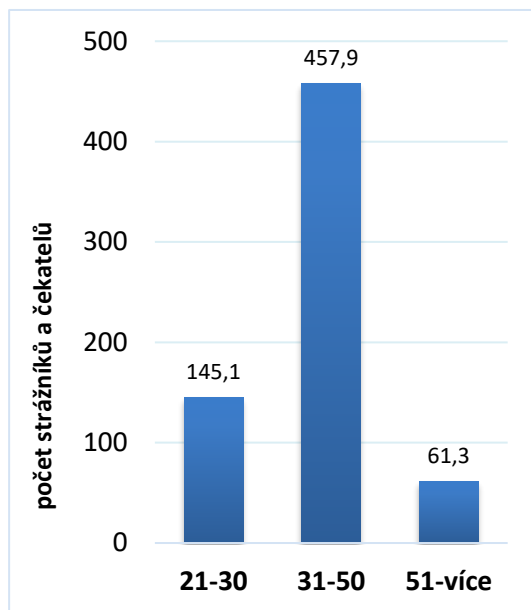
Největší počet strážníků má ukončené středoškolské vzdělání s maturitou. Vrcholu dosahovali v roce 2016 s počtem 596 strážníků. Nyní je to však minimální vzdělanostní předpoklad, který musí každý uchazeč o pozici strážníka splňovat. Důvodem je změnový zákon č. 274/2008 Sb. kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR, který ukládal všem strážníkům (vyjma těch, ve věku 45 let a více, jež třikrát zdárně složili zkoušku z odborné způsobilosti a mají platné osvědčení) povinnost mít do 31. 12. 2015 maturitní vzdělání. Tento zákon nabyl účinnosti již v roce 2009, právě to může být důvodem klesající zelené křivky, která vyjadřuje počet strážníků se středoškolským vzděláním bez maturity. Někteří z nich se rozhodli na pozici ještě nějakou dobu posečkat, jiní uznali za vhodné hledat jinou práci ihned, neboť by je tato situace stejně čekala v budoucnu, pokud by nechtěli zvolit dráhu splnění studia ukončeného maturitní zkouškou.

V průběhu roku 2015 odešlo dobrovolně 6 lidí, kteří neměli maturitní vzdělání. Na konci roku však kvalifikační předpoklad nesplňovalo ještě 7 strážníků, z nichž pouze jeden byl převeden na jinou práci, a zbylí museli zaměstnání opustit. 14 strážníků pak splňovalo výjimku dle zákona č. 274/2008. (MP Ostrava, 2019; MV ČR, 2020)

U strážníků s vyšším odborným vzděláním je trend velmi stabilní, pozvolna rostoucí je pak vývoj u strážníků s vysokoškolským diplomem.

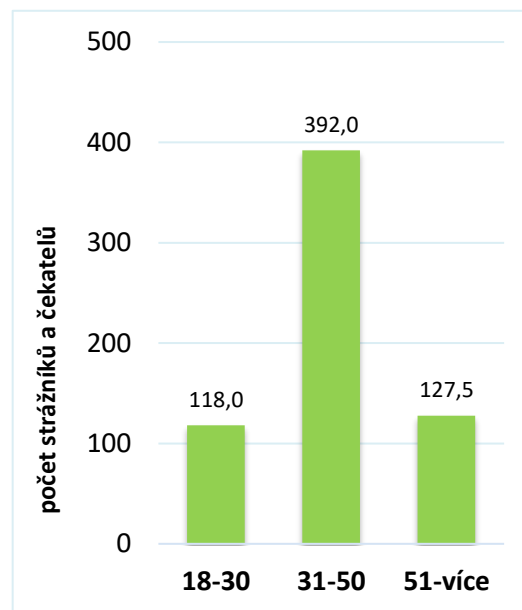
Přijetí do pracovního poměru k městské policii však éra vzdělávání nekončí. Město je totiž dle novely zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii § 4d povinno zajistit školení pro strážníky a čekatele. Neustále vzdělávání strážníků působících v Ostravě probíhá ve vlastním středisku vzdělávání a volnočasových aktivit, jež je zároveň jedno z nejprestižnějších v republice. Rekvalifikační kurzy nabízí i pro ostatní MP z Moravskoslezského kraje. V roce 2015 byl největší počet čekatelů, kteří splnili rekvalifikační kurz na pozici strážníka, a to celkem 79. I po absolvování rekvalifikačního kurzu a získání ocenění by strážníci měli neustále rozšiřovat své znalosti a dovednosti. (MP Ostrava, 2020b; MV ČR, 2020)

Vzdělávání uchazečů však s sebou přináší nemalé problémy. Mladí a noví lidé nemají takové schopnosti, jako ostatní zkušení pracovníci. Získání komunikačních dovedností, zodpovědný přístup, znalosti a jiné kvality netrvají chvíli a jsou finančně nákladné. Kvalitu strážníků a čekatelů pak odráží i věk. Je tedy apelováno na věk, kdy už mají strážníci jistou praxi a jsou ještě fyzicky zdatní. Věkovou strukturu zaměstnanců Městské policie v Ostravě zobrazuje obrázek č. 11 a obrázek č. 12. (MP Ostrava, 2019)

Obrázek 12: Průměrný počet strážníků a čekatelů MPO dle věku za roky 2009-2017

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Obrázek 11: Průměrný počet strážníků a čekatelů MPO dle věku za roky 2018-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Od 1. 1. 2018 byla novelou zákona o obecní policii snížena věková hranice k přijetí strážníka a čekatele do pracovního poměru z původních 21 let na 18. Z tohoto důvodu byly vytvořeny 2 obrázky s grafy průměrné věkové struktury za období 2009-2017 a 2018-2019. (Idnes, 2018)

Ačkoli se od roku 2009 neustále zvyšuje věkový průměr strážníků a čekatelů Městské policie v Ostravě (a to od původních 37. let v roce 2009, po 42. let od r. 2018), dodává na personální kvalitě především skutečnost, že věková struktura strážníků a čekatelů dosahuje příznivého, a především cíleného stavu, a to ve všech 11 letech.

Závěrem vyplývá, že mladší lidé (18-30 let) o tuto pracovní pozici mají s postupem času menší zájem, čímž pak roste počet starších osob (51- více let) v tomto zaměstnání, aby byla zajištěna dostatečná personální síla. Nejvíce zaměstnanců se zde nachází ve věku 31-50 let.

S personálem městské policie však musí být spokojen nejen zaměstnavatel, ale i veřejnost, firmy a instituce, kterým mají strážníci pomáhat. Dle statistických údajů převažují v Ostravě více než dvojnásobně pochvaly a poděkování občanů nad jejich stížnostmi. Mnohdy však obyvatelé neznají práva a povinnosti strážníků, což má za následek, že většina stížností proti jednání strážníků nejsou důvodná. U městské policie v Ostravě za dané 11. leté období bylo důvodných stížností přibližně 9 % (70), což je dalším důkazem o kvalitním personálu, jež MPO má. Mnozí z nich také získali stužku „Za věrnost“, „Čestný odznak MP“ a stužku „Za záchranu života“. Městská policie však nestojí pouze na jednotlivých zaměstnancích, ale je to celek, který tak i musí vystupovat při výkonu svých činností. (MP Ostrava, 2019)

4.2.2 Činnost Městské policie v Ostravě

Pro efektivní výkon je městská policie Ostrava rozdělena do 4 oblastí, kterou tvoří více městských částí. Dané oblasti jsou poté rozčleněny na 109 okrsků, ke kterým jsou přiřazeni příslušní strážníci okrskáři. Obyvatelé města tak můžou důvěrněji znát strážníky v místě.

Úsek hipologie je prakticky bývalý jízdní oddíl, kterému při zabezpečování pořádku při nejrůznějších akcích pomáhají koně. Ti jsou odborně vycvičeni, aby zvládali nebezpečné situace a nejtěžší bariéry (např. chození po schodech). Se zvířaty však pracují i strážníci spadající do úseku kynologie, kteří cvičí služební psy. Další skupinou je pořádková služba, která zabezpečuje veřejný pořádek při společenských akcích. Hlídková služba pak zabezpečuje technickou oblast, jako je měření rychlosti, odtahy vozidel, sběr stříkaček, obsluha mobilní sirény, kamerového systému, hlukového měřiče, laboratoře, měřiče alkoholu a dohlíží také nad objekty napojené na pult centralizované ochrany.

Činnost městské policie Ostrava však není vykonávána pouze na území města. Na základě veřejnoprávní smlouvy zajišťují strážníci činnost od roku 2002 i ve smluvně stanovených obcích, které svou obecní policií nemají. Zpočátku se jednalo pouze o Horní Lhotu, dále přibyla Velká Polom, Stará ves nad Ondřejnicí, Dolní Lhota a Klimkovice. V roce 2012 byla ukončena smlouva s Klimkovicemi, které poté uzavřeli veřejnoprávní smlouvu s bližší městskou policií Vřesina. Starosta Ostravy tak mohl podepsat další veřejnoprávní smlouvu o rozšíření územní působnosti Městské policie s obcí Zbyslavice. V roce 2013 bylo rozšířeno plnění úkolů ostravských strážníků i v obci Vratimov. (MP Ostrava, 2020b)

Strážníci musí každým dnem řešit velké množství situací, při kterých se občané nechovají tak jak by měli. Některé lze řešit pouze napomenutím, a ty závažnější jsou pak většinou sankcionovány pokutou, popřípadě propadnutím věci či zakázáním činnosti. Ucelený přehled přestupků řešených v blokovém řízení, za něž strážníci Městské policie Ostrava udělili pokuty, zachycuje tabulka č. 6.

Od 1. 7. 2017 však nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a současně i zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, čímž se projednávání přestupků blokového řízení změnilo na řešení přestupků příkazem na místě. Prakticky však mezi těmito pojmy není význam. Dle zákona č. 250/2016 se na dosavadní přestupky v blokovém řízení hledí jako na příkazní. § 92 vymezuje případy, kdy je možné uložit pokutu příkazem na místě. Jedná se o případ, kdy je stav věci skutečně zjištěn a v dané situaci by bylo napomenutí nedostatečné. Pachatel pak musí souhlasit s navrženou finanční pokutou, která

může činit maximálně 10 tisíc korun českých, pro mladistvé pak maximálně 2 500. Nesouhlasí-li viník s pokutou, řeší přestupek příslušný správní orgán ve správním řízení. (Zákon č. 250/2016)

Tabulka 6: Projednané přestupky MPO příkazem na místě mezi lety 2009-2019

PŘESTUPKY										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu										
15 594	18 904	18 188	16 360	11 939	10 822	20 155	38 308	33 453	47 057	38 612
Přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené rychlosti										
542	1 207	1 739	1 760	1 998	2 186	1 910	4 222	2 892	2 495	2 845
Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi										
728	568	299	262	172	120	368	1 118	784	670	743
Přestupky proti občanskému soužití										
9	32	33	21	25	30	18	37	12	2	1
Přestupky proti veřejnému pořádku										
2 970	3 670	3 691	2 755	1 526	1 383	2 124	2 545	1 818	2 144	2 566
Přestupky proti územní samosprávě										
-	-	-	-	-	-	-	-	927	853	943
Přestupky proti majetku										
14	4	2	57	417	340	408	370	308	221	207
Ostatní přestupky										
5 088	5 488	4 811	4 629	2 983	2 210	5 567	3 455	7 392	313	269
CELKEM										
24 945	29 873	28 763	25 844	19 063	17 091	30 550	50 055	47 586	53 755	46 186
Průměrný počet obyvatel na 1 sankční přestupek										
12,6	10,5	10,6	11,7	16,5	17,7	9,9	6,0	6,3	5,3	6,4
Průměrný počet pokut na 1 strážníka										
39,1	46,7	44,7	40,0	29,5	26	45,7	73,2	70	86,8	74,0

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Každým rokem je páčáno nejvíce přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu kam spadají přestupky § 125c odst. 1-3 zákona č. 361/2000 o provozu na pozemních komunikacích. Například zde spadá překročení nejvyšší povolené rychlosti, neoprávněné parkování, stání v křižovatce, na zákazu stání, nezastavení na stopce, jízda na červenou (nejedná-li se o úmysl či recidivu), telefon za volantem a jiné. V roce 2019 bylo v této oblasti uloženo 41 457 pokut. (Leitner, 2014)

Ve velké míře jsou také projednávány přestupky proti veřejnému pořádku, kam se řadí rušení nočního klidu, znečištění veřejného prostranství, neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci a další podle § 5 zákona č. 251/2016. Nejčastějšími výtržníky v Ostravě jsou fotbaloví fanoušci. Do roku 2016 zařazovala do přestupků proti veřejné správě i přestupky proti územní správě. Od roku 2017 však tyto dvě skupiny přestupků rozlišuje. (Zákon č. 251/2016)

Naopak nejméně jsou páchány přestupky proti občanskému soužití, které jsou vymezeny v § 7 zákona č. 251/2016. Spadá zde především ublížení na cti, zdraví či zesměšnění. Za celých 11 let bylo spácháno a potrestáno pouze 220 takových jednání. Málo uložených pokut bylo také za přestupky proti majetku, kam patří především krádeže. Co se týká ostatních přestupků, tak velký skok přináší rok 2017, kam bylo zařazeno 6563 přestupků proti pořádku ve státní správě spáchané neoprávněným stáním vozidla na místní komunikaci.

Přestupky na úseku ochrany proti alkoholismu a jinými toxikomaniemi páchají v Ostravě nejčastěji lidé bez domova, kteří popíjejí alkohol ve veřejném prostranství. (MP Ostrava, 2020b)

Průměrně je každým rokem řešeno pokutou téměř 34 tisíc přestupků. Byl také vypočítán počet přestupků na 1 strážníka a počet obyvatel na 1 sankční přestupek jako:

$$\text{průměrný počet obyv. na 1 sankční přestupek} = \frac{\text{počet obyvatel ve městě}}{\text{počet přestupků řešených pokutou}} \quad (4)$$

$$\text{průměrný počet pokut na 1 strážníka} = \frac{\text{počet přestupků řeš. pokutou}}{\text{počet strážníků ve městě}} \quad (5)$$

Průměrně tedy každý 10 občan spáchá přestupek, za nějž mu je uložena pokuta. Průměrně 8 pachatelů ročně i fyzicky na strážníka zaútočí. V posledních letech uloží 1 strážník ročně pokutu ve více než 52 přestupcích.

Strážníci však věnují čas i situacím, ke kterým nemají kompetence k úspěšnému vyřešení. Pokud nevyřeší situaci na místě, či mají podezření ze spáchání ostatních přestupků než těch, kteří jsou oprávněni řešit, informují příslušné orgány. Při podezření ze spáchání trestné činnosti pak neprodleně tyto fakta předávají PČR. Krátký nástin počtu závažnějších protiprávních jednání, se kterými přijde MPO do styku, zachycuje tabulka č. 7.

Tabulka 7: MPO a jednotlivé protiprávní jednání řešené mezi lety 2009-2019

PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet projednaných přestupků příkazem na místě řešené pokutou										
24 945	59 873	28 763	25 844	19 063	17 091	30 550	50 055	47 586	53 755	46 186
Počet podezření ze spáchání ostatních přestupků oznámených přísl. orgánům										
3 782	4 265	5 933	5 739	10 468	14 951	15 062	24 337	21 017	25 134	19 954
Počet oznámení Policii ČR o podezření ze spáchání trestného činu										
482	449	485	546	846	676	619	511	528	389	480
CELKEM										
29 209	64 587	35 181	32 129	30 377	32 718	46 231	74 903	69 131	79 278	66 620

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Za posledních 11 let oznámila Městská policie Ostrava příslušným orgánům 150 642 podezření ze spáchání ostatních přestupků, které jsou povinni prošetřit. Strážníci však upozorňovali i na trestnou činnost v Ostravě. Za období 2009-2019 upozornili Policii ČR v 6 011 případech. O tom, že mezi Městskou policií a Policií ČR funguje spolupráce, svědčí i tabulka č. 8.

Tabulka 8: Spolupráce MPO s PČR mezi lety 2015-2019

SPOLUPRÁCE S PČR	2015	2016	2017	2018	2019
Počet výjezdů obecní policie na žádost Policie ČR	563	584	336	828	831
Počet oznámení Policii ČR o podezření ze spáchání trestného činu	619	511	528	389	480

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

K přiblížení této oblasti postačí vývoj za posledních pět let. Přestože jsou strážníci o každém zjištění o spáchání trestného činu povinni neprodleně informovat policii, pokleslo počet těchto oznámení o 139 v porovnání mezi rokem 2019 a 2015. To však nesvědčí o nižší angažovanosti, nebo i odpovědnosti ke sdělení těchto údajů. Vliv má na tom především klesající kriminalita v kraji. Jsou i události, kdy PČR požádá, aby na místo vyjela MP. Děje se tak například v situacích, kdy jsou jednotky Policie ČR zaneprázdněny u jiných případů a nemá tak kdo pomoci v dalších naléhavých událostech. Městská policie tak vyráží do terénu místo PČR na základě koordinační dohody. Při porovnání roku 2015 a 2019 vyjela městská policie na místo častěji, konkrétně o 268 více případů. Strážníkům městské policie velmi pomohlo zřízení hlídkové služby u PČR v roce 2013, čímž se jim snížilo množství řešených událostí. (ČSÚ, 2020)

Vzhledem k tomu, že největší počet přestupků řeší strážníci na úseku dopravy, jsou přiblížena data i z této oblasti v tabulce č. 9.

Tabulka 9: Činnost MPO na úseku dopravy mezi lety 2015-2019

ÚSEK DOPRAVY	2015	2016	2017	2018	2019
Počet rozhodnutí o odstranění vozidla	317	647	1563	813	489
Počet zjištěných osob řídících pod vlivem alkoholu	40	25	17	21	16
Počet použití TPZOV	648	860	734	356	193
Počet nalezených odcizených vozidel	5	1	6	5	1

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Nejčastěji se dopravních nehod podílí řidiči motorových vozidel (94 %), dále chodci (4 %) a v neposlední řadě i cyklisti (2 %). V Ostravě je velkým problémem nedostatek parkovacích míst, což má pak také vliv na parkování v místech, kde je zakázáno stát. Mnohdy řidiči zastavují i na místech vjezdu a na chodnících. Pro všechny tyto situace smí strážníci dle § 17a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii zabránit odjezdu vozidla tzv. botičkou, viz počet použití TPZOV. Počet použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla v Ostravě klesá, je to především proto, že se město snaží problém s parkovacími místy řešit, například podzemními garážemi. Průměrně je ročně použito 558 TPZOV. Strážníci se snaží i o nalezení ukradených aut, ročně se jim průměrně podaří vypátrat 4 takové vozy. (Šebesta, 2018)

Mimo jiné se MP stala roku 1997 provozovatelem útulku pro psy. Činnost však vykonávala pouze 17 let. Od roku 2009-2019 odchytili strážníci 5 180 psů, avšak od roku 2016 již odchyt neprovádí. Silnou stránkou Městské policie Ostrava je především oblast prevence. (MV ČR, 2020)

Prevence MPO

Jelikož se dá prevencí předejít situacím, které mohou být mnohdy značně nákladné a někdy i nenávratné, co se týče škod na zdraví a majetku, je tato aktivita strážníků vnímaná jako jedna z nejdůležitějších. Skupina prevence započala činnost v rámci MP v roce 2009, a provádí tak nejrůznější besedy jak pro děti, tak starší osoby a širokou veřejnost, kterých je průměrně tisíc ročně. (MP Ostrava, 2020b)

Pro děti a mládež jsou organizovány přednášky převážně v základních, dále pak v mateřských a středních školách, ale i v dětských domovech. Besedy se týkají oblastí, jako je šikana, návykové látky, bezpečnost silničního provozu, záškoláctví a jiná. MP realizuje hlavně tyto projekty pro děti:

- *Dětské dopravní hřiště a Dopravní výchova* – zde se děti učí pravidla silničního provozu.
- *Příměstské tábory s MPO* – jsou adresované dětem ze sociálně slabých rodin, které učí, jak atraktivně využít volný čas.
- *Co s volným časem* a projekt *Záškoláctví se nás netýká* – v tomto projektu MP učí děti z rizikových lokalit atraktivně využít volný čas. Stejným směrem je orientován i projekt *Aktivně v sociálně vyloučené lokalitě*, kterého se v roce 2018 účastnilo přes 4600 dětí.
- *Druhá šance* – směřováno dětem z azylových domů s cílem snížit kriminalitu v rodinách.
- *Společně proti agresí* – smyslem je naučit děti řešit negativní chování (agresi) v kolektivu spolužáků

V sociálně vyloučených lokalitách plní svou roli 6 asistentů prevence kriminality, kteří se snaží zapojit obyvatele těchto oblastí udržovat veřejný pořádek a integrovat tyto osoby.

Velmi ohroženou skupinou jsou také senioři, kteří jsou mnohdy příliš důvěřiví, a tedy i lehkou kořistí. Proto od roku 2005 montují strážníci na požádání osobám starším 65 bezpečnostní řetízky a kukátka v jejich domovech. V současnosti namontovali přes 2 300 řetízků. MPO také v roce 2009 začala realizovat projekt zvaný Senior linka. V rámci tohoto programu je doma seniorům instalováno nouzové tlačítko, které v případě potřeby přivolá policejní či lékařskou pomoc. V roce 2018 bylo namontováno celkem 453 těchto zařízení. Pro seniory jsou organizovány i další projekty např. *Bezpečně doma, Cesty k seniorům* a jiné.

Pro veřejnost realizují strážníci v rámci projektu *Bezpečnější Ostrava* kurzy, kde obyvatelům vštěpují základní právní vědomosti, chování při mimořádných situacích a učí, jak poskytnout první pomoc.

MPO se účastní také projektu *Forenzní značení jízdních kol*, ve kterém spolupracuje s Policií ČR. Jejich úkolem je označit kola syntetickou DNA, což pomáhá jejich nalezení v případě krádeže. Používají se k tomu speciální lampy. K roku 2019 bylo takto označeno celkem 3 713 kol.

Občané se mohou obracet na strážníky s různými podněty, návrhy a otázkami, týkajících se bezpečnosti v jejich městě. K těmto poradnám slouží Stacionární centra prevence MP.

Další preventivní činnosti, které městští strážníci věnují svůj čas, je sběr injekčních stříkaček. (MP Ostrava, 2020b)

Sběr injekčních stříkaček

Sběrem tak strážníci chrání životy a zdraví obyvatel města. Počty nasbíraných stříkaček jsou každým rokem velmi obdobné, výkyv tvořil pouze rok 2015, kdy našli strážníci tisíc kusů na jednom místě. S největší pravděpodobností se však tato informace neodráží v tom, že by narůstala drogová problematika ve městě a jeho okolí. Průměrně je ročně nalezeno a zlikvidováno 3580 injekčních stříkaček. (MP Ostrava, 2019)

Městská policie v Ostravě využívá ke své činnosti i velmi významný preventivní nástroj, jako je městský kamerový systém.

Městský kamerový systém

Díky kamerovému systému může městská policie včas reagovat a objevit pachatele různých protiprávních jednání. Při vyšetřování trestné činnosti slouží nahrávky z kamerového zařízení systému jako důkazní materiál, čímž mnohdy nahrazuje svědky. V místech, kde je větší kriminalita, používají strážníci i mobilní kamerový systém, který okamžitě zhodnotí situaci a umožňuje přivolat na místo další hlídky. Počet měřících zařízení v Ostravě každým rokem roste. Z původních 73 kamer v roce 2009 přibylo za 9 let 346 kamer, čímž v roce 2018 bylo aktivních 419 kamerových zařízení. V roce 2018 měla MPO k výkonu své činnosti také 327 dopravních kamer, kterými mohou strážníci sledovat dopravní situaci.

Není pravdou, že zvyšující se počet kamer odhalí více protiprávních jednání. Zařízení fungují především jako prevence, kdy mnohdy pachatelé přestupků, z obavy zachycení a identifikace jejich osoby kamerou, od činů opouštějí. O tom může svědčit například fakt, že v roce 2010, kdy mělo město pouze 84 kamerových zařízení, odhalila kamera 475 provinění a v roce 2016 s větším počtem kamer 269 kamery odhalila pouze 260 takových událostí. Díky neustálému vyvíjení nových technologií je třeba modernizovat i nahrávací zařízení. Kamery města, které byly instalovány v období 2001-2006, tak byly v roce 2016 modernizovány, aby se lépe ovládaly a pořizovaly nahrávky ve vyšší kvalitě.

Průměrně jedna kamera identifikuje 3 jednání narušující veřejný pořádek, kde se každoročně objeví taková jednání, které jsou zařazeny mezi trestné činy. Mnohdy kamery objeví i hledané a pohřešované osoby PČR, a tak i městská policie předává některé informace a záznamy Policii České republiky či soudu pro účely trestního řízení. (MP Ostrava, 2019)

Dalším technickým prostředkem, kterým městská policie zajišťuje bezpečnost ve městě, je pult centralizované ochrany.

PCO

Pult centralizované ochrany představuje způsob, jakým lze ochránit majetek na dálku. Vybrané Ostravské budovy (školy, úřady, služebny) mají nainstalovaný zabezpečovací systém, jenž v případě narušení elektronicky upozorní dispečera na tísňové lince a ten ihned na místo pošle hlídku městské policie. V současnosti je na PCO v Ostravě napojeno více než 230 objektů. Prakticky při každém třetím narušení subjektu, který není pouze klamnou informací, je pachatel na místě zadržen. Úspěšnost strážníků při těchto akcích je tedy převážně kladná. (MP Ostrava, 2020b)

Spousta činností, které MPO zabezpečuje, s sebou nese určité potřeby, jak zajištění technického vybavení, personál, tak i finance, k jejich zabezpečení. Proto je potřeba nastínit ekonomickou situaci Městské policie v Ostravě.

4.2.3 Ekonomická situace Městské policie v Ostravě

Jak již bylo řečeno, zřizovatelem Městské policie je město. Tudíž zajišťuje i oblast financování této organizace. Prakticky tak příslušný městský úřad hradí většinu nákladů na provoz obecní policie. Zbytek výnosů plynoucí MP k zabezpečení své činnosti je získáván z přijatých sankčních plateb, popřípadě jiné vlastní činnosti, např. ze zabezpečování jiných obcí na základě veřejnoprávních smluv, z ochrany objektů napojených na PCO, či prodejem majetku. Mnohdy můžou být městské policie příjemci dotací, či nejrůznějších darů.

Rozpočet městské policie je podřazen rozpočtu města, z něž jsou peníze vyčleněny. Při jeho sestavování předkládá ředitel MP návrh výdajů na následující rok, které jsou tříděny na jednotlivé položky. Tento návrh pak projednává rada a zastupitelstvo daného města. Když jej odsouhlasí, je návrh zařazen do rozpočtu města. Pokud má však určité mezery, je vrácen k přepracování. Někdy nastávají situace, kdy nejsou výdaje správně vyčleněny a je potřeba je v průběhu roku navýšit. V takovém případě pak může ředitel policie během roku podat návrh na úpravu. Opět tuto změnu musí odsouhlasit rada a zastupitelstvo.

Rozpočtové příjmy obecní policie tvoří v největší míře výnosy z uložených pokut za páchané přestupky. Dále pak do rozpočtu mohou plynout přijaté poplatky za činnost MP uskutečňovanou na základě veřejnoprávních smluv, nebo za hlídání objektů napojených na Pult centralizované ochrany. Do rozpočtu města Ostravy v tomto případě plynou všechny jmenované

příjmy. V roce 2018 inkasovala ze závazku plynoucích z veřejnoprávních smluv 146 898,- Kč. Jelikož je však Ostrava největší město Moravskoslezského kraje, je tak i pravděpodobné, že bude mít i větší možnosti získat příjmy například ze střežení objektů napojených na PCO. Protože však tato práce porovnává více městských policií, které nejsou stejné, co se týče rozlohy, jež zajišťují a možností, jak zvýšit příjmy, budou pro účely analýzy porovnávány příjmy, které jsou neobjemnější, tedy z uložených pokut. (MP Ostrava, 2019; Profi Press, 2013)

Oblast příjmů a výdajů Městské policie v Ostravě přibližuje tabulka č. 10 a 11, kde byly vypočteny tyto indikátory:

$$\text{průměrná výše 1 pokuty} = \frac{\text{finanční suma přijatých pokut za rok}}{\text{počet uložených pokut za rok}} \quad (6)$$

$$\text{průměrná výše pokut na 1 strážníka} = \frac{\text{finanční suma přijatých pokut za rok}}{\text{počet strážníků ve městě za rok}} \quad (7)$$

$$\text{průměrná výše pokut na 1 obyvatele} = \frac{\text{finanční suma přijatých pokut za rok}}{\text{počet obyvatel ve městě za rok}} \quad (8)$$

Tabulka 10: Finanční příjmy MPO z pokut (v Kč) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy z uložených pokut v mil. Kč										
5,495	7,085	7,065	6,813	5,356	4,919	7,106	13,086	10,624	10,316	9,421
Průměrná výše 1 pokuty v Kč										
220,3	237,2	245,6	263,6	281,0	287,9	232,6	261,4	422,9	191,4	204
Průměrná celková výše pokut na 1 strážníka v Kč										
8 614,0	11 071,0	10 988,5	10 547,5	8 292,4	7 477,1	10 622,1	19 131,6	15 624,5	16 666,3	15 097,9
Průměrná celková výše pokut na 1 obyvatele v Kč										
17,5	22,6	23,1	22,6	17,1	16,2	23,6	43,5	35,5	35,9	31,7

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Z tabulky je patrné, že největší výnos z pokut byl inkasován v roce 2016, ve kterém bylo zároveň po roce 2018 řešeno v blokovém řízení nejvíce přestupků pokutou. V roce 2016 však bylo adresováno více objemnějších pokut. Průměrně tak v roce 2016 dosahovala výše jedné pokuty 261,4 Kč oproti roku 2018, kdy činila 191,4 Kč. Závažnější přestupky byly sankcionovány i v roce 2017, kdy průměrná výše jedné pokuty dokonce dosáhla 422,9 Kč. V roce 2019 bylo vybráno na pokutách přes 9 milionu korun.

Nejmenší příjmy byly v roce 2014, což ale nebylo tím, že by se inkasovalo více pokut s nižší finanční sankcí, ale proto, že bylo v tomto roce nejméně přestupků řešených uložením pokuty. Poslední roky 2016-2019 jsou hodnoceny jako velmi kladné, kdy na 1 strážníka připadají největší objem uložených pokut za rok v posledních 11 letech. Například v roce 2016 inkasoval 1 strážník průměrně 19 131,6 Kč. V případě, že by se uložené pokuty průměrně rozdělily na platby mezi obyvatelstvo, 1 člověk by zaplatil zhruba 26,3 Kč. Průměrně je ročně na pokutách vybráno 7 085 000 Kč.

Výdaje

Pro ucelený přehled ekonomické situace je nutno vymezit i druhou stranu rozpočtu, a tím jsou výdaje. Náklady na činnost městských policíí zpravidla tvoří 1-2 % výdajů rozpočtu města. (Profi Press, 2013)

Pro nastínění nákladovosti provozování městské policie je možné použít tabulku č. 11, která k přehledu využila vyčíslení těchto indikátorů:

$$\text{finanční náklady na 1 strážníka} = \frac{\text{finanční suma nákladů na činnost MP za rok}}{\text{počet strážníků MP za rok}} \quad (9)$$

$$\text{finanční náklady na 1 obyvatele} = \frac{\text{finanční suma nákladů na činnost MP za rok}}{\text{počet obyvatel města za rok}} \quad (10)$$

Tabulka 11: Finanční náklady na činnost MPO (v Kč) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Finanční náklady v mil. Kč										
338,272	332,564	342,562	354,888	354,022	361,756	385,188	410,547	423,934	426,299	451,410
Finanční náklady na 1 strážníka v tis. Kč										
530,207	519,631	532,756	549,362	548,022	549,781	575,767	600,125	632,432	688, 691	723, 415
Finanční zátěž na 1 obyvatele v Kč										
1 075,7	1 061,5	1 119,0	1 175,4	1 128,9	1 194,0	1 277,6	1 365,9	1 415,4	1 484,0	1 517,7

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Dle tabulky je patrné, že výdaje mají tendenci každým rokem růst. V roce 2019 se vyšplhaly dokonce na více než 451 milionu korun. Tím však rostou i finanční náklady na 1 strážníka, neboť personální struktura strážníků neroste takto rapidním tempem, jako výdaje. Největší skok mezi náklady se projevil v roce 2016, kdy převyšoval o 25 milionu Kč. Vliv má na tom určitě nejvyšší počet zaměstnaných strážníků u policie v tomto roce. Jelikož však strážníci slouží

především občanům daného města, byly přepočteny náklady městské policie na 1 obyvatele. V roce 2019 by pak 1 obyvatel města stál MPO 1 518 korun ročně. Průměrně roční náklad na činnost MPO dosahuje výše 360 058 200 Kč.

Výdaje na činnost městské policie lze rozdělit na ty, jež spadají na mzdy nebo ty, které jsou vynaloženy na provoz a investice, viz tabulka č. 12.

Tabulka 12: Mzdové a ostatní náklady MPO (v %) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mzdové náklady										
63,5	64,5	64,5	63,1	64,4	63,9	62,8	64,1	63,9	65,1	65,2
Provozní a investiční náklady										
36,5	35,5	35,5	36,9	35,6	36,1	37,2	35,9	36,1	34,9	34,8

Vlastní zpracování dle: (MPO, 2020c)

Mzdové náklady v tabulce zahrnují nejen vynaložené výplaty strážníkům, ale i odvody na sociální a zdravotní pojištění. Tyto náklady U MPO za 11 sledovaných let tvoří průměrně 64,1 %, zbylých 35,9 % jsou pak rozloženy do provozních a investičních výdajů. Do provozních nákladů pak spadají výdaje na prevenci kriminality, pohonné hmoty, servis a další. Do investičních výdajů patří nejrůznější nákupy, například motorových vozidel, uniforem, elektronických zařízení, kamer nebo i jejich rozšíření. (Profi Press, 2013)

K posouzení nákladovosti a příjmové stránky slouží i vyčíslení efektivity práce městské policie.

Finanční efektivnost

Jelikož by sledování finanční efektivity činnosti městské policie po jednotlivých letech bylo značně nepřehledné, pro účely porovnání této efektivity s ostatními městskými policiemi, byly sečteny všechny příjmy vybraných z pokut za posledních 11 let a současně i veškeré výdaje. Efektivnost je pak vypočítána jako poměr vstupů (výdajů) a výstupů (příjmů). Nejmenší výsledné kladné číslo pak znamená vyšší efektivnost činnosti. Pro Městskou policii v Ostravě je vypočítána jako:

$$\text{finanční efektivnost MPO} = \frac{4\,181\,443\,176}{87\,291\,690} = 47,9 \quad (11)$$

Výsledkem je poměrně dosti vysoké číslo. Ekonomickým problémem hodnocení je však posouzení efektivity veřejných služeb. Strážníci však poskytují především služby veřejné a snaží se přinést obyvatelům, co nejvyšší užitek z jejich činnosti. Zde tedy neplatí žádné

zákonitosti trhu, neboť je služba strážníků zajišťována bezplatně. Je tedy patrné, že výdaje na činnost budou převyšovat příjmy. Z ekonomického pohledu tak činnost městské policie bude mít vždy tendenci k neefektivnosti. (Profi Press, 2013)

4.3 Městská policie ve městech Karviná a Havířov

Statutární město Karviná s přibližně 53 tisíci obyvatel leží zhruba 20 km východně od Ostravy. Městem protéká řeka Olše, která pramení ve Slezských Beskydech. Nachází se na hranici s Polskem, čímž je odůvodněna značná část obyvatelstva polské národnosti žijící ve městě, mimo českého a slovenského obyvatelstva. Karviná má 9 městských částí. Založení města se datuje k roku 1268, ale fakticky začalo vznikat mnohem dříve. Dle zákona č. 313/2002 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů se stala Karviná v roce 2002 statutárním městem. (Karviná, 2020)

Po značný čas byla Karviná soustředěna především na těžbu uhlí, kde největší roli sehrávají Ostravsko Karvinské doly, jako jeden z největších soukromých zaměstnavatelů v kraji, s těžbou okolo 4 miliónů tun ročně. Město tak nebylo příliš orientováno na turistický ruch, což se však v posledních letech mění. (OKD, 2020)

Dochovala se zde spousta nádherných památek, například unikátní empírový zámek Fryštát, šikmý kostel sv. Petra z Alkantary přezdíváný jako „česká Pisa“, zámecký park Boženy Němcové, replika slovanského hradiště známá jako Archeopark a další. Na slávě města se významně podílí i lázně Darkov. I Karviná je univerzitním městem, kde má své sídlo Obchodně podnikatelská fakulta Slezské univerzity v Opavě. (Karviná, 2020)

Městská policie v Karviné

Město Karviná zřídilo orgán Městské policie o rok dříve než Ostrava, konkrétně v roce 1991, jednalo se však spíše o pořádkovou službu. Od roku 1992 však byla založena skutečná obecní policie. V působnosti obce se společně s magistrátem, Policie ČR a jinými subjekty snaží zabezpečovat místní veřejný pořádek. Kontroluje tedy, zda nejsou porušovány obecně závazné vyhlášky a jiné nařízení města, dohlíží na silniční provoz, dodržování čistoty ve městě. Místní policie zajišťuje taky nepřetržitý provoz své úřadovny, je tedy aktivní 24 hodin 7 dní v týdnu. (Karviná, 2020)

Statutární město Havířov

Dalším významným městem s přibližně 72 tisíci obyvatel je Havířov. Leží zhruba 16 km od Ostravy a 12 km od pohraničního přechodu do Polska, města Českého Těšína. Havířovu, jež

vznikl především proto, aby zajistil bydlení pro zaměstnance hutí a dolů na Ostravsku po 2. světové válce, byla přidělena městská práva v roce 1955. Proto v roce 1947 započala stavba sídlišť a ekonomicky aktivní obyvatelstvo tak za práci dojíždělo. Tento charakter města však nadále pokračuje. Od roku 1990 se stalo statutárním městem a má nyní 8 městských částí.

Havířovem protékají dva vodní toky, kterými jsou řeka Sušanka a Lučina. Údolí u řeky Lučiny je chráněná přírodní památka včetně souvisejících meandrů, mokřadů, břehových porostů a rozsáhlejších luk. Blízko se nachází Žermanická a Těrlická vodní nádrž, které jsou letní rekreační oblastí a místem cestovního ruchu. V Havířově je také mnoho památek, jako empírový zámek z 15. st., filiální kostel sv. Anny, zámeček s portálem, památník obětem nacistického teroru a další. (Havířov, 2019)

Městská police Havířov

Roku 1991 se město Havířov rozhodlo vytvořit v místě orgán, který by dohlížel na veřejný pořádek společně s Policií. Pro obecní policii však ještě neexistovala vhodná legislativa, a tak byla vytvořena pouze pořádková služba, která měla 15 zaměstnanců. Tato služba se zaměřovala na nelegální prodejce, parkování, ale nesměla užívat střelnou zbraň. Od roku 1992 však nabyt účinnosti zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, čímž mohla být ve městě tato služba založena. Zajímavostí je, že tato Městská policie byla vytvořena jako první v České republice. Od roku 2009 pomáhá k činnosti strážníků Mobilní služebna, která má za cíl snižovat kriminalitu. Tento vůz má v sobě zabudovaný kamerový systém, který zachytává vytipovaná místa, současně je zde k dispozici databáze pro činnost MP, viz obrázek č. 13. Výhodou je i to, že se v tomto automobilu mohou setkávat strážníci s obyvateli města. (MP Havířov, 2020)

Obrázek 13: Mobilní služebna Městské policie Havířov

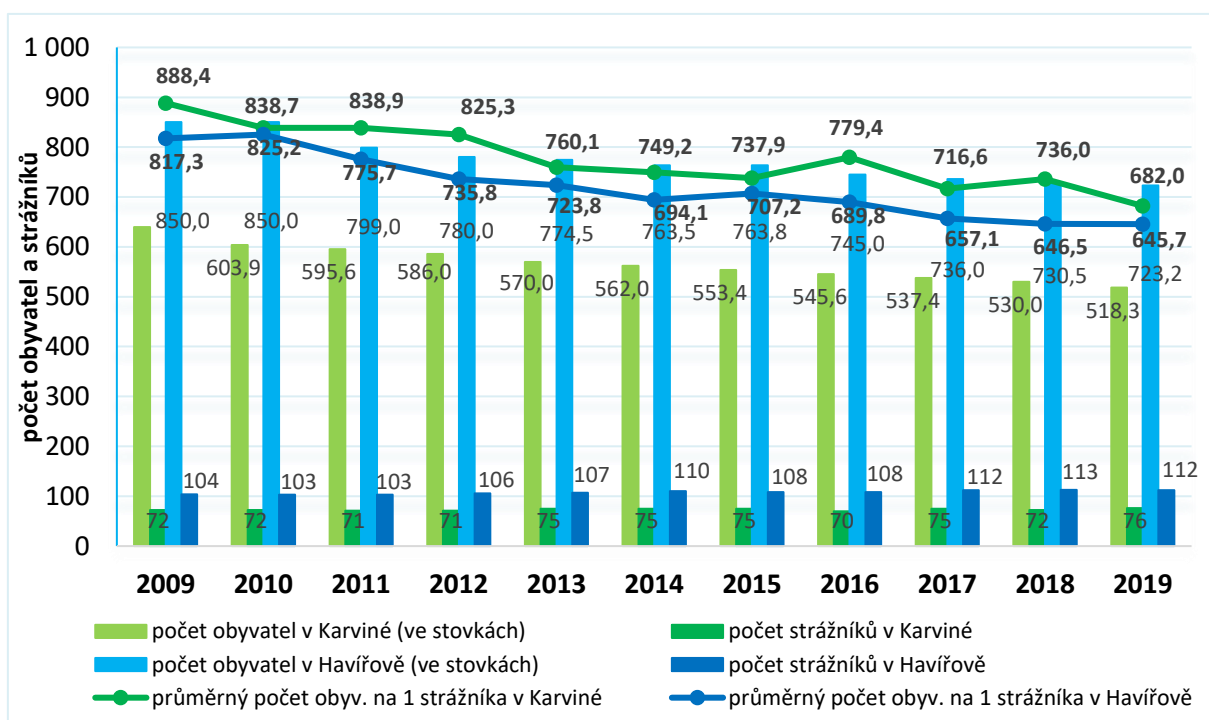
Zdroj: (MP Havířov, 2019a)

K roku 2020 má však MPH k dispozici další mobilní služebnu. Městská policie je činná nepřetržitě 24 hodin denně. Podstatnou úlohu zde plní strážníci a čekatelé. (MP Havířov, 2020)

4.3.1 Personální záležitosti Městské policie v Karviné a Havířově

Strážníci v Karviné pracují ve dvanáctihodinových směnách. Nepůsobí zde pouze čekatelé, strážníci okrskáři, ale i preventisti (od roku 2015 zde působí i protidrogový koordinátor) a psodvodi, od roku 2011 také kynologové. Dokonce tady musí působit i někteří strážníci, kteří mají osvědčení pro řízení malých říčních plavidel i ti, kteří jsou kvalifikováni jako Vodní záchranáři, jelikož je MPK zapojena do protipovodňové prevence města. V roce 2019 měla Městská policie 16 takových strážníků, kteří jsou zainteresováni do protipovodňové prevence. Na konci roku 2019 bylo pod obcí zaměstnáno 79 strážníků a žádný čekatel. Nyní je ředitelem Mgr. Petr Bičej. Jeho zástupcem je Mgr. Jaroslav Novotný. (Karviná, 2020)

Městská policie v Havířově má také rozložené směny po dvanácti hodinách. Strážníci jsou vyčleněni na ty, jež jezdí autem, pěšky nebo na kole, preventisty, psodvody, dále pak na ty, jež pracují jako operační zaměstnanci. Strážníci okrskáři působí v 13 okrscích. K roku 2020 má MPH 113 strážníků, jejichž ředitelem je Ing. Bohuslav Muras a zástupce ředitele pan Ing. Daněš Skulina. Obrázek č. 14 informuje o vývoji počtu strážníků a obyvatel města Karviná a Havířov. (MP Havířov, 2020)

Obrázek 14: Vývoj počtu obyvatel a strážníků MPK, MPH za roky 2009-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny zeleně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

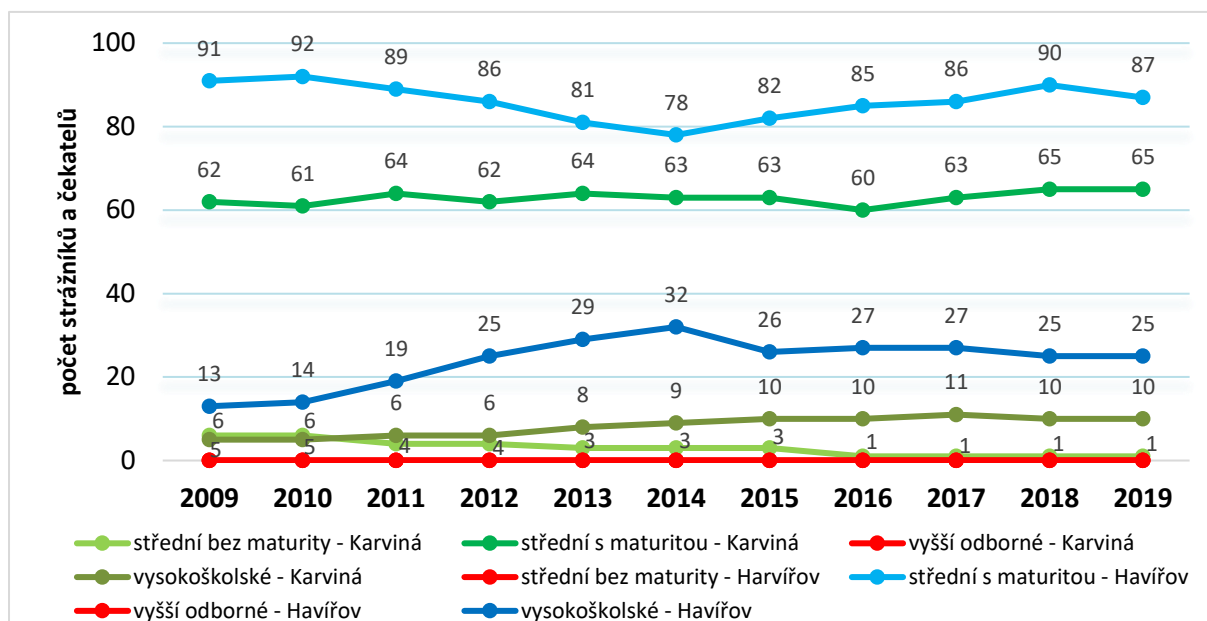
Na počátku roku 2009 měla Městská policie v Karviné 72 strážníků, čímž dosáhla požadovaného stavu, který byl stanoven obcí. V zásadě se tato policie nepotýká s podstavem personálu, o tom je možné se přesvědčit vývojem, kdy zpravidla počet strážníků u MP roste. Při odchodu zaměstnanců ze zaměstnání jsou ještě v téže roce přijati noví. Někdy k naplnění personální struktury strážníků pomáhají i čekatelé, kteří získají osvědčení, čímž se stanou strážníci. Nejvíce strážníků odešlo v roce 2016, a to vlivem mateřské dovolené a odchodu k jiným bezpečnostním sborům. (Karviná, 2019a)

Dle křivky průměrného počtu obyvatel na 1 strážníka MPK, která prakticky kopíruje vývoj obyvatel, zachycujeme, že nejnáročnější byl pro strážníky rok 2009, kdy na 1 strážníka spadalo zhruba 888 osob. Křivka však každoročně klesala, vyjma roku 2016, kdy bylo zaměstnáno nejméně strážníků. Tudíž nejlepší hodnoty dosáhla v roce 2019, kdy na 1 strážníka spadalo 682 obyvatel.

Městská policie Havířov se v průběhu let snažila navyšovat stavy strážníků, viz převážně rostoucí vývoj počtu strážníků. Většinou se jí záměru podařilo dosahovat alespoň tak, že přijala více zaměstnanců, než kolik policii opustilo. V roce 2011 ji však k požadovanému stavu chybělo 8 strážníků. Tuto situaci vyřešily přesčasy zaměstnanců. MPH však cílila i na to, aby udržela současný personál, a tak je motivovala především rostoucími mzdami, které každoročně strážníkům navyšovala. Cíleného stavu počtu strážníků dosáhla až v roce 2018, kdy jich bylo zaměstnáno 113. (MP Havířov, 2019b)

Křivka průměrného počtu obyvatel na strážníka MPH dosahuje kladnějších hodnot oproti MPK, a to v každém sledovaném roce. I zde je vývoj převážně klesající, a to od roku 2010. Nejvíce obyvatel na strážníka tak bylo v roce 2010, a to 825, nejméně pak v roce 2018 a 2019 (vždy 646 obyvatel na strážníka). V roce 2017 to bylo ovlivněno navýšením počtu strážníků, v roce 2018 pak poklesem obyvatel.

Na obrázku č. 15 je zachycen počet strážníků MPK a MPH dle jejich vzdělání dosaženého vzdělání.

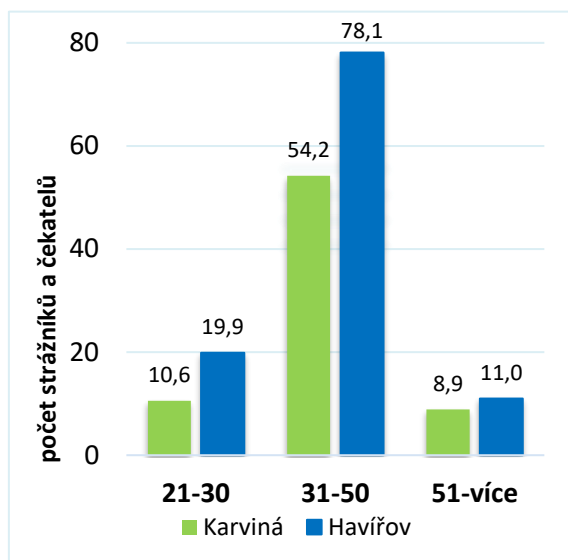
Obrázek 15: Nejvyšší dosažené vzdělání strážníků a ček. MPK, MPH za roky 2009-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Strážníků a čekatelů má Městská policie Karviná největší počet těch, kteří dosáhli středoškolského vzdělání ukončeného maturitní zkouškou. V žádném roce však neměl ani 1 ze zmíněných zaměstnanců vyšší odborné vzdělání. Naopak někteří dosáhli vysokoškolského titulu. Počet těch, kteří měli střední vzdělání bez maturity, do roku 2016 především klesal, někdy i stagnoval. Důvodem je přechodné ustanovení zákona o obecní policii, které stanovilo podmínku mít do 31. 12. 2015, alespoň střední vzdělání s maturitou. Už v roce 2012, tak proto někteří započali studium, aby získali maturitní osvědčení. V roce 2015 však ukončili činnost 2 strážníci, kteří kvalifikační předpoklad nesplnili. Následující roky je evidován pouze 1, který však střední vzdělání bez maturity má, a přesto je stále zaměstnaný. Důvod je ten, že tento strážník převýšil věku 45 let a už třikrát splnil zkoušku odborné způsobilosti, čímž splnil stanovenou výjimku. (Karviná, 2019a)

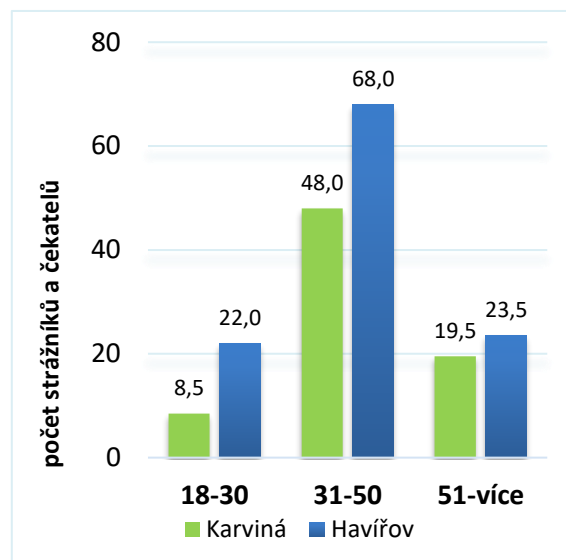
U městské policie Havířov nebyl ani jeden strážník a čekatel, který by podmínku středoškolského vzdělání v roce 2015 nesplnil, proto nebylo potřeba z tohoto důvodu podávat zaměstnancům výpověď. Po celou dobu totiž MPH nepřijímala strážníka, který by neměl dosažené alespoň středoškolské vzdělání s maturitou. Vývoj strážníků a čekatelů z Havířova s dokončeným maturitním vzděláním do roku 2014 roste, naopak počet zaměstnanců s vysokoškolským diplomem v tomto období klesá. Další roky je však u obou skupin vývoj opačný. (MP Havířov, 2019b)

Významnou oblast problematiky personálního zabezpečení je však i věková struktura strážníků a čekatelů, která je rozdělena na 2 období (2009-2017, 2018-2019), viz obrázek č. 16 a 17. Důvodem rozdělení období 2009-2019 je přijetí novely zákona o obecní policii, která umožňuje od roku 2018 přijímat strážníky už od věku 18. let z původních 21. (Idnes, 2018)

Obrázek 16: Prům. počet strážníků a ček. MPK, MPH dle věku za období 2009-2017

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Obrázek 17: Prům. počet strážníků a ček. MPK, MPH dle věku za období 2018-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny zeleně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Věkový průměr strážníků a čekatelů MPK se každým rokem zvyšuje, neboť činnost vykonávají především stávající zaměstnanci, kterým samozřejmě věk přibývá. Z původního věkového průměru 38,12 v roce 2009 dosáhl věkový průměr po 6 letech 42,72 let. Většina zmíněných zaměstnanců se nachází právě ve věku 31-50 let. Zájem mladých lidí (18-30 let) o toto zaměstnání klesá, čímž pak roste počet starších (51- více let), kteří musí v tomto zaměstnání posečkat, jelikož je nemá, kdo z mladších nahradit. MPK má strach o další zvýšení věkového průměru, neboť už teď se zde nachází takový, kteří kvůli věku a dlouhodobé fyzicky náročné činnosti nejsou úplně fit. Snahou tedy je přijmout nové strážníky v mladším věku. (Karviná, 2019a)

U MPH je situace velice podobná, i zde je nejvíce strážníků a čekatelů ve věku 31-50 let, a to v obou zkoumaných obdobích. Zajímavostí však je, že v posledních letech roste zájem o toto povolání i u mladších lidí. (MP Havířov, 2019b)

Kvalita personálu se odvíjí i od spokojenosti veřejnosti. K Městské policii Karviná je za sledované období 2009-2019 směřováno více pochval než stížností, a to víc než dvojnásobně.

Z přijatých stížností bylo oprávněných 14,8 %, konkrétně 8. Z těchto dat je možno ohodnotit personál MPK za velmi kvalitní a zkušený. (Karviná, 2019a)

Podobně by šel ohodnotit i personál MPH, kde z přijatých stížností bylo oprávněno pouze 4,9 %, což však svědčí především o neznalosti občanů města o oprávněních a povinnostech strážníků. Důležitější je však číslo 13, což vyjadřuje počet oprávněných stížností za zkoumaných 11 let. Lze tedy vyvodit, že zaměstnanci MPH a MPK moc nechybují i přesto, kolik přestupků a jiných společenských problémů musí řešit, viz následující kapitola o jejich činnosti. (MP Havířov, 2019b)

4.3.2 Činnost Městské policie v Karviné a Havířově

Městská policie Karviná vykonává svou činnost nepřetržitě. I přesto, že má Městská policie Karviná možnost zajišťovat svou činnost i pro jiné obce na základě veřejnoprávní smlouvy, ve zkoumaném období 2009-2019 však tuto možnost nevyužila. Při plnění úkolů však spolupracuje s PČR, zdravotnickými zařízeními, Hasičskými záchrannými sbory a jinými subjekty stejně jako Městská policie Havířov. MPH však veřejnoprávní smlouvy uzavírá. Od roku 2010-2014 zabezpečovala veřejný pořádek i v obci Horní Suchá a v letech 2018-2019 v obci Soběšovice.

Tabulka č. 13 přibližuje počty spáchaných přestupků, za něž Městská policie v Karviné a Havířově uložila pokutu v blokovém řízení. Od roku 2017 se však nepoužívá pojem blokové řízení, ale příkaz na místě. Místní policie ale přichází do styku i s přestupky méně závažnými, které však řeší pouze upozorněním a pokáráním občana.

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Tabulka 13: Projednané přestupky MPK a MPH příkazem na místě mezi lety 2009-2019

PŘESTUPKY										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu										
2 633	2 214	2 041	1 471	1 674	2 919	2 656	2 906	4 049	4 106	4 235
4 443	3 548	5 367	4 944	4 404	4 744	4 884	4 923	5 875	7 950	7 402
Přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené rychlosti										
61	14	62	527	575	301	322	309	24	6	20
280	517	668	665	1 043	1 504	1 009	815	299	284	294
Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii										
77	32	14	11	25	19	48	27	54	34	24
852	552	594	461	360	275	296	176	86	102	101
Přestupky proti občanskému soužití										
0	2	1	2	3	0	1	1	0	0	0
461	13	16	5	6	8	4	5	0	0	0
Přestupky proti veřejnému pořádku										
258	223	330	298	254	175	211	202	107	155	206
828	535	835	762	813	692	654	540	195	195	192
Přestupky proti územní samosprávě										
-	-	-	-	-	-	-	-	654	507	436
1 709	602	1 748	1 755	1 937	2 333	2 368	2 412	1 948	2 959	3 135
Přestupky proti majetku										
393	145	227	214	195	151	141	51	0	2	0
564	449	508	601	555	456	391	312	236	275	264
Ostatní přestupky										
781	788	1 139	1 064	1 131	910	1 366	1 328	0	3	0
0	535	0	0	0	0	0	0	214	0	0
CELKEM										
4 203	3 418	3 814	3 587	3 857	4 475	4 745	4 824	4 888	4 813	4 921
9 063	6 751	9 736	9 193	9 118	10 012	9 606	9 183	8 820	11 765	11 388
Průměrný počet obyvatel na 1 sankční přestupek										
15,2	17,7	15,6	16,3	14,8	12,6	11,7	11,3	11,0	11,0	10,5
9,4	12,6	8,2	8,5	8,5	7,6	8,0	8,1	8,3	6,2	6,4
Průměrný počet pokut na 1 strážníka										
58,4	47,5	53,7	50,5	51,4	59,7	63,3	68,9	65,2	66,8	64,8
87,1	65,5	94,5	86,7	85,2	91,0	88,9	85,0	78,8	104,1	101,7

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Každoročně je v **městě Karviná** uloženo nejvíce pokut za přestupky proti plynulosti silničního provozu, kde spadá i překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Pro přehlednost však byly z prvního řádku tabulky vyčleněny zvlášť. Největší pokles těchto přestupků byl v roce 2010, celkem o 466. V tomto roce byl totiž vyhlášen stav nebezpečí při místních povodních a strážníci museli směřovat svou pozornost k ostraze majetku osob v zátopových místech, čímž se odklonili od oblasti dopravy (například upouštění od měření rychlosti). Rok 2019 dosáhl nejvyššího počtu těchto přestupků, kterých bylo 4 255. Další významnou skupinu tvoří ostatní přestupky, jež nejdou zařadit do zmíněných kategorií. Jejich největší nárůst byl v roce 2015, neboť v tomto období bylo prováděno více preventivních kontrol.

V městě Karviná jsou z velké části řešeny i přestupky proti veřejnému pořádku, kam do roku 2016 zahrnovali strážníci i přestupky proti územní samosprávě. Od roku 2017 jsou však kategoriicky odděleny. Největší vliv na značný počet deliktů má vysoká koncentrace romského obyvatelstva, která žije ve 3 vyloučených lokalitách a tento pořádek porušuje. Jejich nezaměstnanost dosahuje 90-100 %, což má zásadní vliv na kriminalitu v okolí. Dalším problémem je vandalismus, na kterém se v převážné míře podílí mladí lidé.

V roce 2017 lze spatřit velký pokles přestupků proti majetku, které dokonce v roce 2019 skončilo na 0. Doposud bylo totiž v oblasti velké množství krádeží železa a jiných kovů, které byly prodávány v místních sběrnách. Ministerstvo životního prostředí od roku 2015 upravilo pravidla výkupu a zavedlo bezhotovostní platby. Následující roky pak MPK namátkově kontrolovala sběrný surovin, čímž se výrazně snížila kriminalita v oblasti krádeží kovů.

Nejméně je pácháno přestupků proti občanskému soužití, jichž bylo za roky 2009-2019 řešeno pokutou pouze 10. Málo uložených pokut je také každoročně ukládáno v úseku ochrany proti alkoholismu a jinými toxikomaniemi.

Průměrně je každým rokem řešeno pokutou přes 4 tisíce přestupků a pachatelem je tedy každý 13 občan. Ročně pak průměrně 1 občan na strážníka i fyzicky zaútočí. 1 strážník pak za 1 rok uloží přibližně 59 pokut. Na vliv nárůstu počtu přestupků má především vyšší důvěra občanů v MPK, kde k nim směřují mnohem více oznámení. (Karviná, 2019a)

I ve **městě Havířov** nejčastěji strážníci ukládají pokuty na místě za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Téměř v každém roce tyto přestupky narůstají. Porovnáme-li rok 2009, kdy jich bylo 52 % vůči všem ostatním, tak v roce 2019 dosahovaly 68 % všech dalších. Největší pokles těchto přestupků byl zaznamenán v roce 2010. Vliv má na to jednak větší dodržování silničních pravidel řidiči, ale především směřování strážníků

k nepřetržitému zajišťování činnosti detašovaných pracovišť MPH, a tedy jejich odklon od sledování oblasti dopravy i jiných přestupků. Tyto přestupky však začínají růst především od roku 2016, kdy bylo ve městě zprovozněno třetí úsekové měření. Nejvíce těchto přestupků však bylo v roce 2018, a to 8 234. (MP Havířov, 2019b)

Další četnou skupinu v Havířově tvoří přestupky proti pořádku v územní samosprávě. Dle § 4 odst. 2 zákona 251/2016 o některých přestupcích se jedná o takové činy, kdy určitá osoba poruší povinnost uloženou nařízením či závazné vyhláškou obce a kraje. Tyto přestupky jsou velmi blízké přestupkům vůči veřejnému pořádku, za které je na území Havířova ukládáno taky velké množství pokut. Zde řeší MP často pořádková opatření při hokejových zápasech. (Zákon č. 251/2016)

I zde MPH řeší nejméně přestupků proti občanskému soužití, jichž bylo za roky 2009-2019 uloženo 518 pokut. Nízký počet mají i ostatní přestupky, kde je například v roce 2018 všech 214 uloženo proti pořádku ve státní správě spáchané neoprávněným stáním vozidla na místní komunikaci.

V oblasti přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi je značná část konána podáním či umožněním pití alkoholu osobám, jež k tomu nejsou věkově oprávněny.

Průměrně je MPH řešeno pokutou na místě přes 9 500 přestupků, což je mnohem více než u města Karviné. Svou roli však hraje pozice Havířova jako město s největší nezaměstnaností a vysokou kriminalitou. Prakticky je zde každý 8 občan pachatelem přestupků, za něž je uložena pokuta a průměrně 2 za rok na strážníky fyzicky zaútočí. Průměrně je 1 strážníkem uloženo ročně 88 pokut. (MP Havířov, 2019b)

Při činnosti MP však nastávají situace, kdy městská policie přestupky na místě nevyřeší. V tomto případě je nutné obeznámit věcně a místně příslušný správní orgán, aby věc dořešil. Počty oznámení příslušným orgánům a upozornění Policii ČR o podezření na trestnou činnost zachycuje tabulka č. 14.

Tabulka 14: MPK a MPH a jednotlivé protiprávní jednání řešené mezi lety 2009-2019

PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet projednaných přestupků příkazem na místě řešené pokutou										
4 203	3 418	3 814	3 587	3 857	4 475	4 745	4 824	4 888	4 813	4 921
9 063	6 751	9 736	9 193	9 118	10 012	9 606	9 183	8 820	11 765	11 388
Počet podezření ze spáchání ostatních přestupků oznámených přísl. orgánům										
569	165	156	152	248	223	199	197	247	206	275
4 885	5 030	4 666	2 939	3 872	2 014	1 904	1 940	2 472	3 361	4 871
Počet oznámení Policii ČR o podezření ze spáchání trestného činu										
242	393	494	369	509	456	319	291	181	113	108
239	393	247	295	264	190	153	110	147	134	135
CELKEM										
5 014	3 976	4 464	4 108	4 614	5 154	5 263	5 312	5 316	5 132	5 304
14 187	12 174	14 649	12 427	13 254	13 216	11 663	11 233	11 439	15 260	16 394

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

MPK za 11 let v období 2009-2019 oznámila příslušným orgánům 2 637 podezření o spáchání ostatních přestupků a 3 475 o možném spáchání trestné činnosti, které není oprávněná řešit.

MPH vykazuje opačný vývoj. Za celých 11 let oznámilo Policii mnohem méně podezření na trestnou činnost (2 307), než ostatním orgánům na jiné přestupky. (37 954).

V počtu oznámení převažuje činnost Městské policie Havířov než Karviné, nejvíc je tomu roku 2010. V tomto roce však strážníci MPH vyřešili méně přestupků na místě, a proto museli být zbylé přestupky předány k dořešení správnímu orgánu.

Oblast spolupráce mezi MP a PČR ve městech Karviná a Havířov zobrazuje tabulka č. 15.

Tabulka 15: Spolupráce MPK, MPH s PČR mezi lety 2015-2019

SPOLUPRÁCE S PČR	2015	2016	2017	2018	2019
Počet výjezdů obecní policie na žádost Policie ČR	265	240	238	34	77
	752	398	571	173	152
Počet oznámení Policii ČR o podezření ze spáchání trestného činu	319	291	181	113	108
	153	110	147	134	135

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Obě městské policie mají s PČR uzavřené koordinační dohody, kde jsou stanoveny kompetence těchto orgánů v oblasti veřejného pořádku. Vedoucí oddělení si na častých poradách poskytují informace, aby zajistili bezpečnost obyvatel v městě. Spolupráce je zaměřena především na potlačování majetkové kriminality a dopravní situací. Ačkoli počet oznámených trestných činů obou zkoumaných městských policií k Policii ČR klesá, snižuje si i počet jejich výjezdů na žádost Policie. Důvodem je především klesající kriminalita, tudíž i menší potřeba spolupráce mezi oběma složkami. (ČSÚ, 2020; Karviná, 2019a; MP Havířov, 2019b)

Činnost MPK a MPH v úseku dopravy přibližuje tabulka č. 16.

Tabulka 16: Činnost MPK a MPH na úseku dopravy mezi lety 2015-2019

ÚSEK DOPRAVY	2015	2016	2017	2018	2019
Počet rozhodnutí o odstranění vozidla	0	0	0	0	0
	16	0	0	152	0
Počet zjištěných osob řídících pod vlivem alkoholu	9	6	3	1	5
	8	13	12	8	11
Počet použití TPZOV	1 753	2 349	3 100	2 684	2 339
	177	124	90	152	177
Počet nalezených odcizených vozidel	0	1	2	6	0
	4	2	0	3	3

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Strážníci mohou donutit řidiče k zaplacení pokuty za jejich chybné parkování prostřednictvím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, který usnadňuje prokázání tohoto přestupku. Smí zajistit i vozidlo, o němž se domnívají, že je kradené. TPZOV používá MPK 17 krát více, než MPH. Strážníci v Havířově na rozdíl od Karviné v letech 2015 a 2018 také

rozhodli o odtahu několika aut. V Havířově pak sedá za volant v podnapilém stavu více řidičů než v městě Karviná.

Strážníci se v oblasti dopravy snaží také nalézat ukradnutá vozidla, ročně se pak MPK i MPH podaří nalézt průměrně 2 vozidla.

Od roku 2010 se MP Karviná věnuje i odchytu psů. Za roky 2010-2019 odchytili celkem 3873 psů. Městská policie Havířov také odchytila psy, ale ve zkoumaných letech pouze od roku 2009-2010, kde se jí za 2 zmíněné roky podařilo odchytit 1 039 psů. Jedna z hlavních aktivit strážníků je však prevence. (MV ČR, 2020)

Prevence MPK

Stěžejním cílem je působit preventivně pro nejrozsáhlejší veřejnost v co nejvíce oblastech. Strážníci Městské policie se snaží snížit trestnou činnost a chránit zdraví a majetek obyvatel. Tato represivní složka se soustředí především na velmi ohrožené skupiny občanů. Pro děti a mládež organizuje mnoho besed, exkurzí do MP, ale i několik projektů, například:

- *Tábory pro ohrožené děti a mládež* – na těchto táborech strážníci představují jejich práci a současné patologické jevy.
- *Volnočasové aktivity* – projekt je zaměřený pro děti z vyloučených lokalit, aby se naučily vhodně využít volný čas. Jsou tak zapojeny do různých sportovních her.
- *Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi*
- *Prázdniny bez úrazu* – smyslem je ukázat mladým lidem, jak poskytnout první pomoc a bezpečně trávit volno v čase prázdnin.
- *Protidrogový vlak* – je interaktivní program, který se snaží předejít rizikovému chování mladistvých, především je odradit od drog.

Ve vyloučených lokalitách působí 10 asistentů prevence kriminality, kde spolupracují se strážníky okrskáři. Zde dohlíží hlavně na dodržování čistoty, vyhlášek a nařízení města.

Další významnou skupinou jsou senioři. Pro ně Městská policie v Karviné realizuje projekt Bezpečný domov pro seniory, který je směřován i pro handicapované jedince. Těmto osobám doma montují bezpečnostní řetízky a pojistky proti vysazení dveří z pantů. Činnost však nezajišťují každým rokem. Při realizaci této akce však ročně nainstalují 80-300 řetízků. Seniorům jsou věnované taky besedy, které jsou konány v klubech důchodců s cílem předejít rizikovým situacím, kterých mohou být starší lidé součástí, jako například střet s podvodníky.

Zde spadají besedy s názvy: Zásady bezpečného chování, Senioři-pocit bezpečí, Chráníme seniory. Při některých besedách jsou lidem věnovány i osobní alarmy.

Veřejnosti poskytují kurzy sebeobrany pro ženy. Kurz obsahuje 10 lekcí. Po absolvování získají ženy také osvědčení o absolvování tohoto kurzu.

Strážníci v Karviné ve městě instalují bezpečnostní stojany pro kola, aby bylo možné je bezpečně zamknout. Majetkovou kriminalitu se snaží snížit i forezním značením kol. Do roku 2019 označili více než 1300 kol.

MPK provozuje také 4 schránky důvěry, kde mohou obyvatelé připomínky, pochvaly, návrhy i stížnosti. (Karviná, 2019a)

Prevence MPH

Aktivity v oblasti prevence vykonávají i strážníci MPH. Ať už se jedná o jejich dohled při různých akcích ve městě (např. zápasy hokejové ligy), besedách ve školách a domovech důchodců či realizací rozmanitých projektů. Pro děti organizují tyto programy:

- *Bezpečné hřiště* – kde strážníci kontrolují především dětská pískoviště, kde uklízejí nebezpečné předměty, jako například injekční stříkačky.
- *Stůj, rozhlédni se!* – je projekt zaměřený pro děti v prvních třídách, kterým se strážníci snaží přiblížit nebezpečné situace na silnicích. Aby o rizicích informovali i starší občany, pořídili informační tabule.
- *Efektivní práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami v systému včasné intervence* – tento program je určen dětem a jejich rodinám v těžkých životních situacích. Ve třech víkendových pobytech je těmto osobám poskytována pomoc, např. s drogovou závislostí.
- *Protidrogový vlak – Revolution train* – v šesti vagónech vlaku se pro návštěvníky odehrával příběh s využitím interaktivních 5D metod o příčinách, projevech a následcích drogové závislosti.

Ve vyloučených oblastech pak preventivně působí 2 asistenti prevence kriminality, kteří zajišťují bezpečnost obyvatel v těchto lokalitách a chrání jejich majetek.

Pro seniory i handicapované osoby instalují strážníci bezpečnostní řetízky na dveře v rámci projektu Řetízek bezpečí. K roku 2020 nainstalovali již přes tisíc řetízků. V Havířově existují i programy, které se snaží naučit starší lidi, jak snížit kriminalitu na nich páchanou a nejlépe, jak

se nestát obětí vůbec. Projekt, který se zaměřil především na finanční trestnou činnost, se jmenoval Prevence předlužování a podvodů pro seniory.

Cílem však není působit jen na nejvíce ohrožené skupiny obyvatel, ale na celou veřejnost. Proto MPH poskytuje informační brožury Průvodce bezpečným městem, kde přináší nejnovější informace o bezpečnosti v Havířově, kontakty i data o vývoji kriminality. Pro ženy jsou realizovány kurzy Ženy, naučte se bránit, kam spadá výuka sebeobrany i získávání teoretických vědomostí k zvýšení jejich bezpečnosti.

Strážníci také bezplatně evidují jízdní kola a invalidní vozíky, aby eliminovali riziko jejich krádeží. K roku 2019 zaevidovali přes 2 600 kol.

Od roku 2000 započala MPH ve městě montovat schránky důvěry, kam občané písemně podávají nejrůznější podněty k projednání, nalezené peněženky, doklady i jiné předměty. (MP Havířov, 2019b)

Sběr injekčních stříkaček MPK

Strážníci MPK se snaží každým rokem sbírat pohozené injekční stříkačky ve městě. Dle dat nízkoprahového zařízení K-centrum rostlo ve většině případů každým rokem počet nových uživatelů drog ve městě. O uživatelích se dozvídají terénní pracovníci, kteří je oslovují v ulicích. Především z tohoto důvodu je každým rokem nalezeno více a více stříkaček. Největší nárůst nalezených stříkaček byl zaznamenán v roce 2016, jelikož byl v tomto roce úseku prevence pořízen detektor kovu, který umí nalézt i tyto hledané předměty. Průměrně je ročně nalezeno a zlikvidováno 184 injekčních stříkaček. (Karviná, 2019a)

Sběr injekčních stříkaček MPH

Sběru injekčních stříkaček se strážníci Havířova nevěnují každým rokem, jako je tomu u MP Ostrava nebo Karviná. Tyto stříkačky nalézají spíše při různých projektech, například Bezpečné pískoviště, či přímo celostátně cíleného programu Akce jehla. Do tohoto projektu se MPH zapojila již třikrát. Při poslední této akci našli strážníci 17 injekčních stříkaček. (MP Havířov, 2019b)

Pro dohled nad veřejným pořádkem byl vybudován, jako jeden ze souboru preventivních opatření, dohlížecí systém

Městský kamerový systém MPK

Městský kamerový systém využívá MPK již od roku 1998. Počet kamer i kamerových bodů každým rokem roste. Z původních 17 kamerových zařízení v roce 2009 přibýlo za 9 let

52 kamer, čímž v roce 2018 bylo funkčních 71 kamer. Mimo tyto zařízení je umístěno 13 venkovních a 34 vnitřních kamer v zámku Fryštát, na které MP dohlíží. MPK také střeží elektronicky objekty v majetku města. (Karviná, 2019a)

Městský kamerový systém Havířova

Rokem 2001 začal v Havířově fungovat kamerový systém, který měl na počátku pouze 10 kamerových zařízení. K roku 2020 je však k dispozici 33 stacionárních a k tomu i 3 mobilní kamery, což je však méně než v Karviné. Průměrně tak jedna kamera identifikuje 12 protiprávních jednání. K roku 2019 bylo v Havířově zachyceno 400 případů, jež byly přestupkem či trestným činem a 4 dopravní nehody. (MP Havířov, 2019b)

PCO MPK

Pult centralizované ochrany je provozován nepřetržitě. V současné době je na PCO v Karviné napojeno téměř 170 objektů. Průměrně je každým rokem dopadnuto 5 pachatelů při činu. Ti se ve většině případů snaží do budov vloupat. (Karviná, 2019a)

PCO MPH

Na pult centralizované ochrany je v Havířově napojeno méně objektů než v Karviné, přibližně je jich přes 140. Průměrně je každým rokem zachycen 1 pachatel. Prakticky je však při každém druhém vniknutí do objektu pachatel dopadnut. Je tedy patrné, že funkce tohoto elektronického systému a činnost strážníků jsou efektivní. Je však nutné sumarizovat finanční stránku zmíněných městských policí. (MP Havířov, 2019b)

4.3.1 Ekonomická situace Městské policie v Karviné a Havířově

Financování Městských policí je v kompetenci jejich zřizovatelů, tedy měst. Jedná se o službu městu a především veřejnosti, která je spojena s vysokými náklady. Oblast příjmů z chodu místních policí však tyto náklady není schopna pokrýt.

Příjmy

Většinu příjmů získávají městské policie z pokut. Jejich přehled je možné spatřit v tabulce č. 17.

Tabulka 17: Finanční příjmy MPK a MPH z pokut (v Kč) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy z uložených pokut v mil. Kč										
1,159	0,837	1,127	1,281	1,360	1,271	1,423	1,467	1,522	1,396	1,427
1,597	1,744	2,126	1,585	1,594	1,448	1,463	1,042	0,826	1,695	1,356
Průměrná výše 1 pokuty v Kč										
275,7	245,0	295,5	357,1	352,6	284,0	299,9	304,2	311,3	290,0	289,9
176,2	258,3	218,3	172,4	174,8	144,6	152,3	113,4	93,6	144,1	119,1
Průměrná celková výše pokut na 1 strážníka v Kč										
16094,4	11629,2	15874,6	18038,7	18134,8	16946,3	18970,9	20964,1	20288,1	19385,4	18770,8
13354,1	16928,3	20636,1	14950,8	14897,7	13161,8	13544,3	9644,1	7373,2	14999,4	12107,2
Průměrná celková výše pokut na 1 obyvatele v Kč										
18,1	13,9	18,9	21,9	23,9	22,6	25,7	26,9	28,3	26,3	27,5
18,8	20,5	26,6	20,3	20,6	19,0	19,2	11,2	23,2	18,8	19,8

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Největší příjmy MPK z pokut byl v roce 2017, ve kterém strážníci uložili druhý největší počet pokut po roce 2018. Průměrná výše pokuty v roce 2017 tedy vyšplhala na 311,3 Kč. Nejmenší příjmy z pokut do rozpočtu města Karviné přinesl rok 2010, neboť byly na tomto území povodně a strážníci zabezpečovali především jiné činnosti než například kontrolu silničního provozu, ze které plyne největší počet pokut. V téže roce by pak i v přepočtu na obyvatelstvo platili lidé nejmenší taxu.

Městská policie Havířov dosahovala největších příjmů v roce 2011, kdy uložila poměrně velký počet pokut. Čímž je patrné, že v roce 2010 ukládala spíše objemnější částky. Nejmenší příjmy inkasovala v roce 2017, kde naopak ukládala více pokut s nižší finanční sankcí. V přepočtu na obyvatele by každý občan Havířova zaplatil 18,8 Kč, aby byly pokuty uložené mezi přestupce zaplacený.

V roce 2019 bylo na pokutách vybráno v obou městech přes 1 milion korun. Průměrně je ročně na pokutách v Karviné vybráno 1 231 690 Kč a v Havířově 1 725 296 Kč. Na jednoho strážníka v Karviné tak připadá celková suma za přestupky řešené pokutou 18 770,8 Kč a v Havířově 12 107,2 Kč. (MV ČR, 2020)

Výdaje

Bližší přehled vynaložených nákladů na činnost městských policií je zachycen v tabulce č. 18, která je doplněna o dva indikátory, jako je finanční náklad na strážníka a finanční zátěž na obyvatele.

Tabulka 18: Finanční náklady na činnost MPK a MPH (v Kč) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Finanční náklady v mil. Kč										
38,906	44,617	42,948	39,475	43,170	43,401	45,145	45,368	47,551	53,430	56,277
64,130	66,169	65,865	69,924	68,902	71,912	77,000	77,556	79,822	90,524	93,716
Finanční náklady na 1 strážníka v tis. Kč										
540,4	619,7	605,0	556,0	575,6	578,7	602,0	648,1	634,0	742,0	740,5
616,6	642,4	639,5	659,7	643,9	653,8	713,0	718,1	712,7	801,1	836,8
Finanční zátěž na 1 obyvatele v Kč										
608,2	738,8	721,1	673,7	757,3	772,4	815,7	831,5	884,8	1 008,3	1 085,8
754,5	778,5	824,4	896,5	889,6	941,9	1 008,1	1 041,1	1 084,6	1 239,2	1 295,9

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Jak už to u veřejných služeb bývá, finanční náklady na činnost stále rostou. Jelikož se zásadním skokem nemění ani počet strážníků, rostou tak celkové náklady i v přepočtu na ně. Průměrně náklady na činnost Městské policie v Karviné dosahují 41 124 586 korun ročně, v Havířově pak o více než 25 milionů více, konkrétně stojí město 66 997 870 korun ročně. Největší přírůstek nákladu v Havířově byl v roce 2018. Důvodem byl především nákup a přestavba další mobilní služebny (2 500 000 Kč.), dále nákup dalších kamerových systému (600 000 Kč) a rekonstrukce koupelen komisariátu MPH (228 000 Kč). (MP Havířov, 2019b)

Při zohlednění počtu obyvatel pak 1 občan města stál MPK 1 086 Kč a MPH 1 296 Kč. Rozdíl není tak významný proto, že v Havířově je větší počet obyvatel, čímž se vyšší náklady rozpočítají mezi širší veřejnost. Oblast výdajů lze však vyčíslit pomocí nákladů na mzdy a na ostatní náklady, blíže tabulka č. 19.

Tabulka 19: Mzdové a ostatní náklady MPK a MPH (v %) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mzdové náklady										
73,2	76,4	80,5	79,5	79,6	83,5	83,8	84,7	84,5	90,1	86,5
85,9	86,3	86,9	85,5	87,7	85,9	84,8	87,3	87,1	83,1	86,4
Provozní a investiční náklady										
26,8	23,6	19,5	20,5	20,4	16,5	16,2	15,3	15,5	9,9	13,5
14,1	13,7	13,1	14,5	12,3	14,1	15,2	12,7	12,9	16,9	13,6

Vlastní zpracování dle: (MP Havířov, 2019b; Karviná, 2019a)

Poznámka: Data o městě Karviná jsou podbarveny červeně, data o městě Havířov jsou podbarveny modře

Jak již bylo řečeno, do mzdových nákladů spadají nejen mzdy ale i odvedené pojistné zaměstnavatelem. Přestože má Havířov průměrně o 35 více strážníků než Karviná, jejich náklady na mzdy v procentuálním zastoupení nejsou o tolik vyšší. Průměrně dosahují 86,1 % celkových nákladů, kdežto u Karviné je to 82 %. V průběhu let však mají výdaje na mzdy tendenci růst. U obou sledovaných MP však nedochází k žádnému prudkému zvýšení či snížení počtu zaměstnanců, ba naopak lze říci, že jejich vývoj spíše stagnuje. Výdaje na mzdy rostou vlivem zvýšení příjmů strážníkům. Porovnáme-li například mzdu strážníka v Havířově z roku 2011 (přes 30 tisíc korun) s rokem 2019 (přes 40 tisíc korun), činil nárůst mzdy na 1 strážníka za 8 let přibližně deset tisíc korun. (MP Havířov, 2019b)

U ostatních (provozních a investičních) nákladů nehraje takovou roli počet zaměstnanců. Technické zařízení k zabezpečování činnosti musí mít stejné. Samozřejmě, je-li více strážníků, je potřeba více uniforem, zbraní, motorových vozidel i spotřeba PHM a jiné. Některé oblasti například náklady na kamerový systém se však nemění. Porovnáme-li průměrné náklady na provoz a investice u MPK (18 %) a MPH (13,9 %) je možno tvrdit, že se ve velké míře neliší.

Pro nastínění celé problematiky nákladů byla vybrána MPH roku 2018. Zde činily odvody a mzdy na zaměstnance 75 336 256,95 Kč (83 %), investice 4 998 315,2 Kč (6 %), náklady na provoz 7 702 485,86 Kč (9 %), opravy a údržbu 1 343 699,9 Kč (1 %) a ze sociálního fondu MPH bylo vybráno na činnost 1 254 017 Kč (1 %). (MP Havířov, 2019b)

Finanční efektivnost

K posouzení výdajové a příjmové stránky slouží i vyčíslení efektivnosti práce městské policie. Proto byly sečteny všechny výdaje a příjmy z vybraných pokut za období 2009-2019, aby byl vypočten výsledek:

$$\text{finanční efektivnost MPK} = \frac{500\,287\,513}{14\,269\,280} = 35,1 \quad (12)$$

$$\text{finanční efektivnost MPH} = \frac{825\,519\,527}{16\,473\,691} = 50,1 \quad (13)$$

Výsledek by šel vypočítat i rozdílem výdajů a příjmů mezi policiemi. MPK dosahuje rozdílu přes 486 mil. Kč a MPH přes 809 mil. Kč. Je tedy patrné, že finančně efektivnější je Městská policie Karviná, o čemž svědčí i vypočítaná efektivnost 35,1. Z pohledu ekonomů však veškerá činnost městských policií bude peněžně neefektivní. (Profi Press, 2013)

4.4 Městská policie ve městech Odry a Frenštát pod Radhoštěm

Odry

Město se nachází také v okrese Nový Jičín v údolí Oderské kotliny. Rozkládá se na řece Odře, která pramení v Oderských vrších. Jedná se o město s historickým jádrem, o němž jsou první zmínky již z roku 1234. I přes menší množství obyvatel, kteří zde žijí (cca 7 200), je zde značné kulturní využití. Památkovou zónu tvoří renesanční domy, socha Nanebevzetí Panny Marie, kostel sv. Bartoloměje a muzea. (Odry, 2020)

V Odrách se nachází jeden z největších zaměstnavatelů v okrese, který nyní zajišťuje práci přibližně 9 000 lidí. Jedná se o firmu Semperflex Optimit, jež je jedním z největších výrobců průmyslových a hydraulických hadic na světě. Svou produkci exportuje hlavně do ciziny, pouze 10 % svých výrobků zásobuje tuzemský trh. (Semperflex, 2020)

Městská policie v Odrách

Městská policie Odry je nejmladší místní policejní orgán z 5 analyzovaných obecních policií. Založena byla roku 2008 na základě obecně závazné vyhlášky města Odry. Fungovat však začala o rok později. Jejím úkolem je přispívat k ochraně osob a majetku. Nepřetržitý provoz úřadovny Městské policie v Odrách byl zajišťován pouze v letech 2012-2017. Aktuálně strážníci neposkytují službu 24 hodin denně, z důvodu nízkého personálního stavu. (MP Odry, 2020a)

Frenštát pod Radhoštěm

Frenštát pod Radhoštěm s téměř 11 tisíci obyvateli se nachází v okrese Nový Jičín na území Beskyd, mezi soutokem řek Lubina a Lomná. První zmínka o něm pochází z roku 1300, avšak statut města získal až v roce 1781. Dlouholetá historie města měla za vznik výstavbu několika

významných památek, z nichž se dochoval kostely sv. Martina a sv. Jana Křtitele, kašna se sochou Neptuna a sloup Panny Marie. (Frenštát pod Radhoštěm, 2019)

Převládá zde automobilový průmysl, o nějž se postarala společnost Continental od roku 1995, kdy otevřela ve Frenštátu pod Radhoštěm závod Vitesco Technologies Czech Republic. Pro firmu pracuje přibližně 3300 zaměstnanců v regionu. Výroba je zaměřena především na automobilovou elektroniku, jako dveřní moduly, klíče na dálkové ovládání, řídicí jednotky, senzory a jiné. Jejimi odběrateli jsou především automobilky Ford, Volkswagen, Daimler, General Motors a BMW. (Continental, 2020)

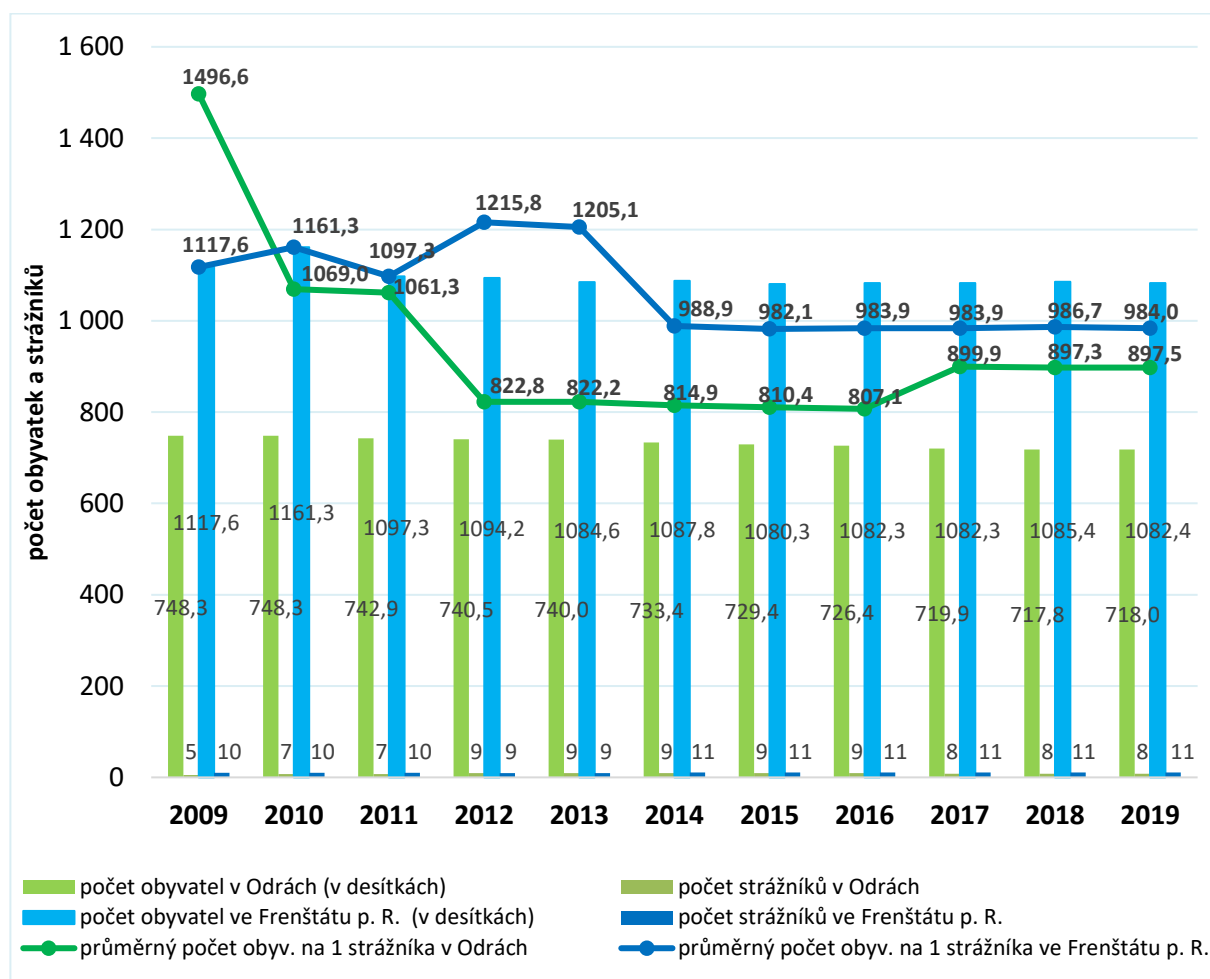
Městská policie ve Frenštátu pod Radhoštěm

Obecně závaznou vyhláškou č. 3/2004 ve znění obecně závazné vyhlášky č. 1/2008 byl schválen zastupitelstvem Frenštátu pod Radhoštěm vznik MP. Městská policie tak zahájila svou činnost k roku 2008. Následujícího roku se provoz ustálil, a tak mohla začít poskytovat svou službu nepřetržitě. (MP Frenštát, 2018; 2020a)

4.4.1 Personální záležitosti Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm

Strážníci oderské městské policie nejsou jako u předchozích místních policií rozdělení na okrskáře, psovody a kynology. Působí zde pouze čekatelé a 8 strážníků s vedoucím Josefem Vérostou. Velitel zařizuje řídicí, ekonomické a kontrolní činnosti, kdežto strážníci jsou v pozici vykonavatelů přímého výkonu služby. Pro dohled nad veřejným pořádkem využívají v chatových a zahrádkářských koloniích a jiných okrajích města jízdní kola. Tyto cyklohlídky jsou na těchto místech mnohem mobilnější než s využitím automobilové dopravy. (MP Odry, 2019; 2020a)

Ani u Městské policie ve Frenštátu pod Radhoštěm nejsou strážníci vyčleněni na okrskáře, kynology a psovody. Protože i tady působí jen velmi málo strážníků (10). Jejich ředitelem je Mgr. Bc. Vladimírem Pražákem. Pro zajištění nepřetržité bezpečnostní služby vykonávají svou práci minimálně 2 strážníci ve dvanáctihodinových směnách. Počty strážníků v období od 2009 do 2019 přibližuje obrázek č. 18. (MP Frenštát, 2018; 2020a)

Obrázek 18: Vývoj počtu strážníků MPOD a MPF za roky 2009-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny zeleně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Strážníci v Odrách započali svou službu v 5 lidech. I přesto, že byl následující rok jejich počet navýšen o 2 strážníky, neumožnil jim zavést nonstop provoz. Rok 2011 byl po personální stránce ještě krizovější, jelikož půl roku pracovali jen 4 strážníci a velitel, ostatní 3 byli na dlouhodobé nemocenské z důvodu úrazu. Zastupitelstvem navržený personální stav byl splněn až v roce 2012, kdy bylo až do roku 2016 u MPOD zaměstnáno 9 strážníků. 4 dvoučlenné hlídky tak mohli realizovat nepřetržitý provoz. V roce 2017 se už navrhovaný personální stav nedaří naplnit, to má vliv na plánování směn ke krytí nonstop provozu, což v následujícím roce vede k jeho omezení. Nedaří se totiž najít vhodné uchazeče o toto zaměstnání. Jedná se však o celorepublikový trend.

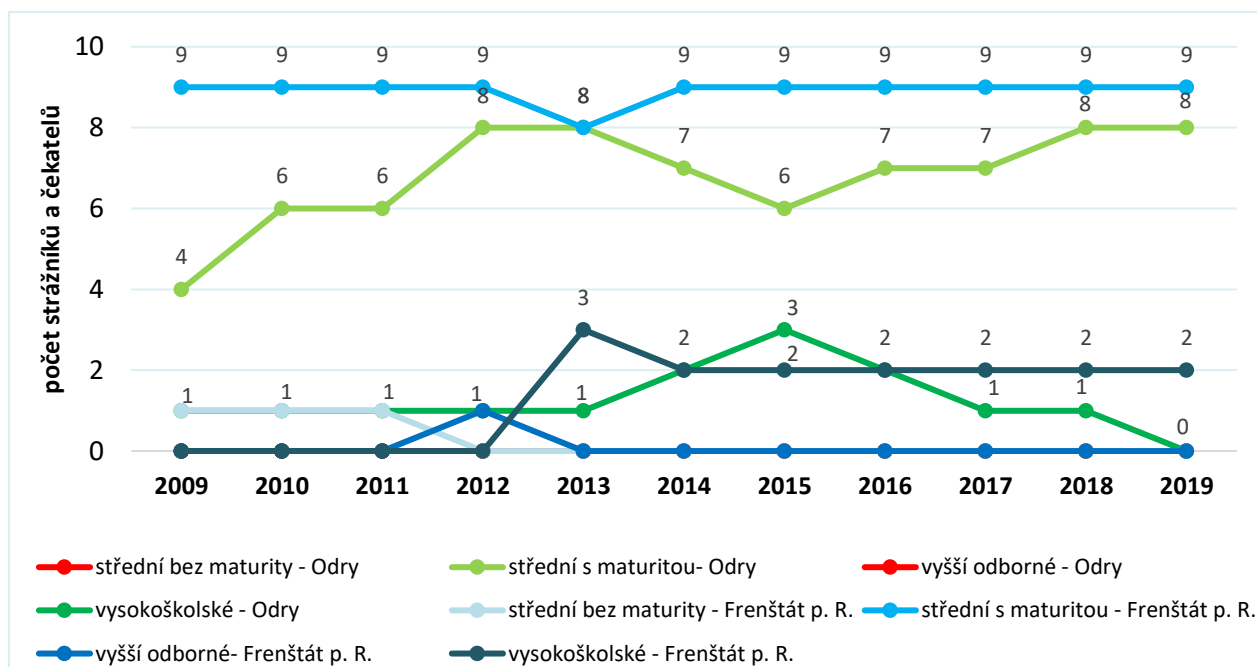
Dle průměrné křivky počtu obyvatel na 1 strážníka MPOD je patrné, že nejnáročnější období bylo pro strážníky při začátcích provozu MP (2009-2011). Měli totiž patrný podstav vzhledem

k počtu obyvatel ve městě, který se v průběhu let příliš nemění. Období 2012-2016 bylo prakticky stagnující. Rok 2019 však dosahuje docela vysoké hodnoty, kdy na 1 strážníka spadá 898 obyvatel. (MP Odry, 2019)

U Městské policie Frenštát pod Radhoštěm je však vývoj z pohledu na množství obyvatel ve městě ještě krizovější. Přestože má tato místní policie o trošku více strážníků, počet obyvatel má však téměř o 4 tisíce vyšší. Ačkoli od roku 2014 téměř naplňuje schválený personální stav o cílovém počtu 12 strážníků, jednoho zaměstnance však stále nedokážou přijmout. Ke zvládnutí veškeré činnosti by však potřebovali navrhované počty ještě navýšit, problémem jsou však finanční možnosti města. Dvoučlenná hlídka totiž nemůže být neustále na všech místech a chránit tak velké množství obyvatel.

Nejnáročnější pro strážníky Frenštátu p. R. byl rok 2012, kdy se o bezpečnost téměř 11 tisíce obyvatel staralo pouze 9 strážníků. 1 strážník tak musel chránit 1216 občanů. Časem vývoj postupně klesal, v letech 2016-2018 naopak rostl. Za rok 2019 pak na jednoho strážníka spadá 984 obyvatel, což je velmi vysoké číslo, které svědčí o personálním nedostatku. (MP Frenštát, 2018)

Oblast dosaženého vzdělání strážníků a čekatelů v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm zobrazuje obrázek č. 19.

Obrázek 19: Nejvyšší dosažené vzdělání stráž. a ček. MPOD, MPF za roky 2009-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

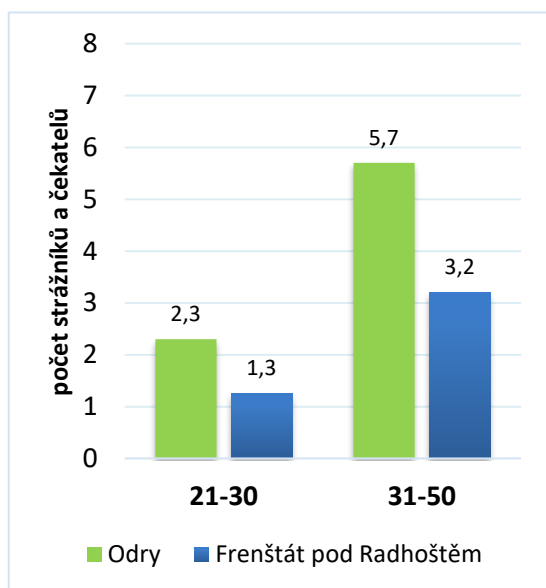
Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny zeleně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Čekatelé a strážníci v Odrách mají výhradně vysokoškolské vzdělání, nebo středoškolské zakončené maturitní zkouškou. Proto se v roce 2015 této Městské policie nedotkla nutnost propustit strážníky kvůli nesplněné povinnosti středoškolského vzdělání ukončeného maturitou. Zaměstnanců s vysokoškolským diplomem je však méně. Nejčteněji jich bylo 3 v roce 2015, následující roky jejich počet klesal. Od roku 2015 však narůstá četnost zaměstnanců se středoškolským vzděláním. (MP Odry, 2019)

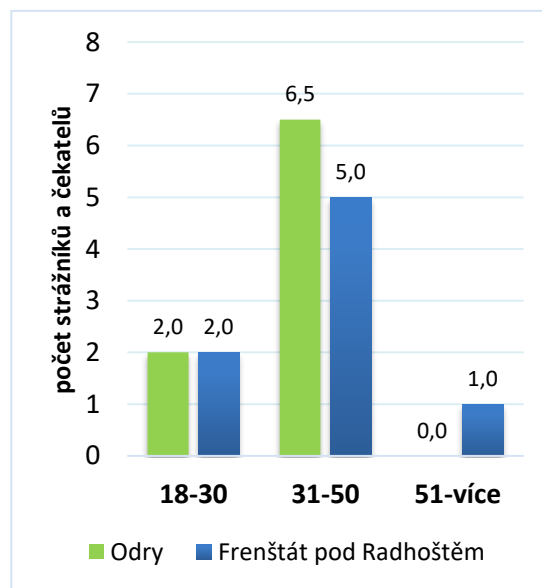
Zajímavější vzdělanostní struktura strážníků a čekatelů je ve Frenštátu pod Radhoštěm. Zde se nacházeli zaměstnanci nejen s vysokoškolským vzděláním a středoškolským s maturitou, ale i ti, jež mají vyšší odborné vzdělání a střední ukončené dosažením výučního listu. V roce 2012 ze zaměstnání odešel jediný strážník s výučním listem, proto i zde nebyla v roce 2015 nutnost nikoho propouštět z důvodu nesplněného minimálního vzdělanostního kvalifikačního předpokladu, jak tomu změnový zákon nařizoval. I v MPF je největší počet těch strážníků a čekatelů, jež mají maturitu. Vystudovaných vysokoškoláku tady bylo nejvíce v roce 2013, následující rok však 1 z nich povolání ukončil, a tak zbyli pouze 2. Přijetí zaměstnanci jsou vyučováni ve školícím středisku Městské policie Ostrava, to však platí i pro personál MP v Odrách. (MP Frenštát, 2018)

Do roku 2018 mohly být přijímány jen osoby ve věku 21 a více let. Novelou zákona o obecní policii však bylo umožněno od roku 2018 zaměstnávat personál již od 18 let věku. Proto je pro přehlednění věková struktura strážníků a čekatelů rozčleněna na 2 období, viz obrázek č. 20 a 21. (Idnes, 2018)

Obrázek 20: Prům. věková struktura stráž. a ček. MPOD, MPF za roky 2009-2017

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Obrázek 21: Prům. věková struktura stráž. a ček. MPOD, MPF za roky 2018-2019

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

U strážníků a čekatelů v Odrách roste každým rokem jejich průměrný věk. Porovnáme-li například rok 2010 s průměrem 31,7 let a rok 2018 s průměrným věkem celého personálu 35,7 let je věková struktura optimální, co se týče životních a profesních zkušeností. Za obě sledovaná období zde měli všichni maximálně 50 let. Nejvíce je zde však zaměstnanců ve věku 31-50, kteří o toto povolání mají větší zájem. (MP Odry, 2019)

V porovnání ročních éř 2009-2017 a 2018-2019 se v posledním zmiňovaném období mírně navýšil počet zájemců na pozici strážníka Městské policie Frenštát pod Radhoštěm. I zde je však početně převyšují ti ve věku 31-50 let. V roce 2018 pak i jeden ze zaměstnanců překročil věkovou hranici 50 let. (MV ČR, 2020)

4.4.2 Činnost Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm

Městská policie v Odrách nemá takové personální zajištění, aby vykonávala svou službu nepřetržitě. Neposkytuje proto ani úkony městské policie na území jiných obcí. Oproti tomu Frenštát pod Radhoštěm veřejnoprávní smlouvy o výkonu úkolů městské policie uzavírá. V průběhu zkoumaných let, takto spolupracovala téměř v každém roce s 5 obcemi. I v roce 2019 se činnost MPF dotýká obcí Trojanovice, Veřovice, Bordovice, Tichá a Lichnov. (MP Frenštát, 2018; MV ČR, 2020)

Přehled přestupků, s nimiž se strážníci obou analyzovaných policií setkali v příkazním (blokovém) řízení, jsou přehledně zpracovány v tabulce č. 20. Za všechny tyto přestupky byla pachatelům uložena pokuta.

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Tabulka 20: Projednané přestupky MPOD, MPF příkaz. na místě mezi lety 2009-2019

PŘESTUPKY										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu										
29	50	36	112	61	119	114	65	103	343	366
481	241	292	324	554	496	658	477	576	761	425
Přestupky spáchané překročením nejvyšší dovolené rychlosti										
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	23	31	76	0	0	90	134
Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomanii										
5	6	1	16	11	4	4	4	5	7	6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Přestupky proti občanskému soužití										
0	1	2	1	0	0	5	0	1	0	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Přestupky proti veřejnému pořádku										
37	36	24	32	21	26	32	24	15	12	84
13	34	53	15	71	82	71	8	5	7	5
Přestupky proti územní samosprávě										
6	10	17	22	21	20	21	19	94	12	66
-	-	-	-	-	-	-	-	16	26	110
Přestupky proti majetku										
9	15	14	16	9	6	3	2	2	0	15
71	79	66	64	128	54	28	25	2	8	3
Ostatní přestupky										
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	44
47	3	4	67	0	0	1	62	8	11	14
CELKEM										
86	118	94	199	123	175	179	114	143	388	635
612	357	415	470	777	663	834	572	685	1 000	647
Průměrný počet obyvatel na 1 sankční přestupek										
87,0	63,4	79,0	37,2	60,2	41,9	40,7	63,7	50,3	18,5	11,3
18,3	32,5	26,4	23,3	14,0	16,4	13,0	18,9	15,8	10,9	16,7
Průměrný počet pokut na 1 strážníka										
17,2	16,9	13,54	22,1	13,7	19,4	19,9	12,7	17,9	48,5	79,4
61,2	35,7	41,5	52,2	86,3	60,3	75,8	52,0	62,3	90,9	58,8

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Městskou policií Odry jsou nejčteněji řešeny přestupky proti plynulosti silničního provozu. Největší nárůst přestupků v této oblasti bylo zachyceno roku 2018, kdy také strážníci více dohlíželi na dopravu. Jejich aktivitou pak oproti minulému roku bylo uloženo o 240 více pokut na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Nejčastějšími provinilci jsou řidiči motorových vozidel, poté cyklisti, jejichž kola nejsou dostatečně technicky vybavena a v poslední řadě chodci. Nejvíce přestupků v této kategorii však bylo v roce 2019 (366), kdy s četnými kontrolami strážníci pokračovali.

Oderští strážníci se však snaží prioritně řešit veřejný pořádek a pořádek ve státní správě. Právě porušování veřejného pořádku, jako rušení nočního klidu, vzbuzení veřejného pohoršení a další přestupky jsou druhou nejčastější kategorií jednání, za něž policisté ukládají pokuty. Třetí v pořadí jsou pak přestupky proti územní samosprávě. Nejčastějšími pachateli těchto činů jsou však osoby nezaměstnané a sociálně vyloučené, jež pod vlivem alkoholu spí na veřejném prostranství a vzbuzují tímto veřejné pohoršení.

V roce 2019 byl v Odrách zachycen mírný nárůst přestupků proti majetku. Jednalo se o drobné krádeže v místním supermarketu. Oblast přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi je stabilizovaná.

Nejméně je shledáváno přestupků proti občanskému soužití. V obci se doposud objevilo jen málo rodinných a sousedských rozepří. Co se týče ostatních protiprávních jednání, s kterými se strážníci v Odrách potýkají, jsou nejčastější: týrání zvířat, porušování zákona o veterinární péči a zákona o vodách.

Z hlediska celkového počtu přestupků, za něž strážníci příkazem na místě uložili pokutu je zaznamenán značný pokles v roce 2011. Důvodem byl velmi nízký personální stav, jelikož půl roku plně pracoval jen velitel a 4 strážníci, ostatní byli na nemocenské. Následujícího roku je vidět nárůst o 105 odhalených přestupků. Vliv má na to nejen zvýšený počet zaměstnaných strážníků, ale i prodloužení služební doby na nepřetržitý provoz. Průměrně je příkazem na místě řešeno přes 200 přestupků ročně, přestupcem je pak každý 50 obyvatel města. Průměrně 1 člověk ročně na hlídku fyzicky zaútočí. 1 strážník ročně uloží zhruba 26 pokut. (MP Odry, 2019)

Městská policie Frenštát pod Radhoštěm také ukládá nejvíce pokuty za přestupky vůči bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Vývoj je však téměř cyklický, neboť v jednom roce je přestupků řešeno více, dalším zase méně. Statisticky se však zvyšuje jejich poměr vůči ostatním přestupkům. V roce 2009 tvořily 79 % na všech ostatních přestupcích a roku 2019 dokonce 86 %.

Druhou nejčetnější skupinu přestupků tvoří ty, jež směřují proti veřejnému pořádku. MPF do roku 2017 zahrnovala do této kategorie i ty, které směřují proti územní samosprávě. Prakticky jsou si totiž velmi blízké. V souhrnu jich bylo 516 za období 2009-2019 sankcionováno.

Za celých 11 let nebyl ani jeden přestupek na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniiemi a proti občanskému soužití řešen příkazem na místě.

V roce 2016 lze spatřit nejvýraznější pokles vyřešených přestupků příkazem na místě, a naopak zvýšený počet těch, jež oznámili příslušným orgánům, viz tabulka č. 21. K říjnu 2016 totiž došlo k úpravě zákona o přestupcích, jež ukládal strážníkům povinnost, aby u pachatelů vybraných přestupků ověřovali recidivu. Nově jsou totiž za opakované přestupky ukládány vyšší sankce, do roku 2016 však zákon č 200/1990 Sb., o přestupcích nerozlišoval výši pokuty při recidivním chování. Jelikož však strážníci MPF neměli technické podmínky na to, aby nahlédli do rejstříku přestupků, museli proto některé případy automaticky postupovat do správního řízení.

Pokutou je MPF průměrně řešeno 639 přestupků ročně, což je více než u MPOD. Průměrně je tedy každý 19 občan pachatelem přestupku, žádný však za 11 let na strážníky nezaútočil fyzicky. 1 strážník pak prakticky uloží 62 pokut ročně. (MP Frenštát, 2018)

Většina přestupků je vyřešena příkazem na místě, kdy přestupce uzná vinu a s uloženou pokutou souhlasí. Někdy však nemá finanční hotovost, a tak mu je vypsán blok na pokutu na místě nezaplacenou, kterou je povinen do 15 dnů uhradit. Nepodepíše-li však přestupce příkazový blok, či s přestupkem nesouhlasí, nemůžou strážníci situaci vyřešit ve zkráceném řízení, ale jsou povinni tuto událost oznámit příslušnému správnímu orgánu. Tak musí konat i z úřední povinnosti u takových přestupků, ke kterým nemá pravomoc k vyřešení. Zde mohou spadat například přestupky dle zákona o občanských průkazech, či na úseku zbraní, nebo výrazné překročení rychlosti. Patří zde i návrhové přestupky. Je to například přestupek proti občanskému soužití, kdy osoba blízká ublížila poškozené osobě. Taktéž strážníci nemohou řešit přestupky proti majetku páchané mezi osobami blízkými. Jedná se tedy o situaci, kterou musí oznámit příslušnému orgánu. Četnost řešených a oznamovaných událostí Městskou policií Odry a Frenštát pod Radhoštěm je znázorněn v tabulce č. 21. (MP Karlovy Vary, 2019)

Tabulka 21: MPOD a MPF a jednotlivé protiprávní jednání řešené mezi lety 2009-2019

PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ										
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet projednaných přestupků příkazem na místě řešené pokutou										
86	118	94	199	123	175	179	114	143	388	635
612	357	415	470	777	663	834	572	685	1 000	647
Počet podezření ze spáchání ostatních přestupků oznámených přísl. orgánům										
25	68	55	66	79	169	302	409	524	359	325
1 424	377	810	266	122	142	97	71	117	149	134
Počet oznámení Policii ČR o podezření ze spáchání trestného činu										
6	10	9	14	19	12	15	17	22	9	3
15	15	21	32	10	11	13	3	5	5	5
CELKEM										
117	196	158	279	221	356	496	540	689	756	963
2 051	749	1 246	768	909	816	944	646	807	1 154	786

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Za celé sledované období 11. leté éry se žádným zásadním způsobem u obou místních policií neměnily počty událostí oznamovaných PČR týkajících se podezření ze spáchání trestné činnosti. MP Odry jich ohlásila 136 a MP Frenštát p. R. pouze o 1 méně.

V četnosti oznámení příslušným správním orgánům o spáchaných přestupcích, které nemohou vyřešit sami, však převažuje Městská policie Frenštát p. R. Ta dokonce v roce 2009 až 2011 ohlásila příslušným orgánům více událostí než těch, jež vyřešila sama příkazem na místě. Převážně však převládají oznámení, kdy přestupce odmítne zkrácené řízení na místě, což ve výsledku ukazuje na ne příliš pozitivní výkon strážníků. Tento fakt však vyplývá z náročných začátků činnosti MPF a malým zkušenostem strážníků. Postupem let pak počty oznámení klesají.

Naopak u Městské policie Odry byl začátek činnosti MP v počtu oznámení příslušným orgánům velmi pozitivní. Celkově však řešili jen velmi malý počet přestupků. V porovnání roku 2009, kdy oznámili pouze 25 případů a roku 2019 s počtem 325 je patrná rostoucí tendence těchto hlášení.

Spolupráce mezi státní a místní policií ve městech Odry a Frenštát pod Radhoštěm za roky 2015-2019 zachycuje tabulka č. 22.

Tabulka 22: Spolupráce MPOD, MPF s PČR mezi lety 2015-2019

SPOLUPRÁCE S PČR	2015	2016	2017	2018	2019
Počet výjezdů obecní policie na žádost Policie ČR	47	40	44	33	23
	35	36	50	46	46
Počet oznámení Policii ČR o podezření ze spáchaní trestného činu	15	17	22	9	3
	13	3	5	5	5

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

I v menších městech jako jsou Odry a Frenštát se snaží městské policie spolupracovat s Policií ČR. Ačkoli počet výjezdů MP Odry na žádost PČR klesá a zároveň je evidováno i menší počet oznámení MP na trestnou činnost je mezi těmito sbory spolupráce na dobré úrovni. V Odřích je možné zaznamenat vysokou úroveň této kooperace například při zajišťování společných akcí ve městě. (MP Odry, 2019)

Městská policie Frenštát pod Radhoštěm vyjíždí na žádost PČR v každém roce přibližně s obdobnou četností, někdy je výjezdů méně jako např. v roce 2015 (35) a někdy více, jakož roku 2017 (50). Klesá spíše počet oznámení strážníků MP na podezření ze spáchaní trestné činnosti Policii ČR. Důvodem je však pokles kriminogenních jevů. MPF se s PČR snaží zajistit dopravní a společenské akce ve městě, k jejich koordinaci se proto setkávají vedoucí na pravidelných poradách. (ČSÚ, 2020; MP Frenštát, 2019)

Městská policie a její činnost v oblasti dopravy je zachycena v tabulce č. 23.

Tabulka 23: Činnost MPOD a MPF na úseku dopravy mezi lety 2015-2019

ÚSEK DOPRAVY	2015	2016	2017	2018	2019
Počet rozhodnutí o odstranění vozidla	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Počet zjištěných osob řídících pod vlivem alkoholu	3	0	3	3	0
	2	0	2	0	2
Počet použití TPZOV	2	1	0	0	0
	16	10	0	0	0
Počet nalezených odcizených vozidel	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Strážníci obou MP za posledních pět let nevyužili svého oprávnění k odstranění vozidla ani v jednom případě. Také nenalezli ani 1 ukradené vozidlo. Ve zmíněných lokalitách jsou však vozidla odcizovaná jen ve velmi malé míře. Velmi obdobně si městské policie počínají i v četnosti zajištěných osob řídicích v podnapilém stavu. Minimální rozdíl u MPOD a MPF je možné spatřit pouze v letech 2015 a 2016, kdy strážníci ve Frenštátu p. R. využili víckrát TPZOV. Následující roky se však počty s MP Odry sjednotili. Problém je především s řidiči v zimních obdobích, kdy zaparkovaná vozidla zabraňují v odstraňování sněhu, někdy pak i při svozu odpadu. (MP Frenštát, 2018; MP Odry, 2019)

Rokem 2001 byla v Odrách zřízená záchytná stanice pro toulavé a nalezené psy. Činnost zajišťovala společnost Slumeko. Od roku 2009 zabezpečují odchyt místní strážníci, kteří za 11 let zajistili celkem 690 psů. Pro odchyťovou činnost má nyní MPOD 6 vyškolených zaměstnanců. Nemocné, agresivní a jiné toulavé psy odchyťávají i strážníci ve Frenštátu pod Radhoštěm, jež byli v této činnosti aktivnější. Za roky 2009-2019 zajistili 765 psů. Tento odchyt je jakousi prevencí před tím, než by tato vystrašená a hladová zvířata mohla na někoho zaútočit. (MP Frenštát, 2018; MP Odry, 2020a)

Prevence MPOD

I menší Městské policie jako například ta v Odrách se snaží o to, aby působila preventivně vůči kriminalitě. Proto realizuje řadu besed především pro děti na základních školách a studenty středních škol. Pro ty mladší přednáší o bezpečnosti na silnicích a o tom, jak se chovat v blízkosti zvířat. Starším jsou přibližovány zásady dodržování veřejného pořádku, také pak problematika psychotropních látek. Celkově je většina projektů MPOD věnovaná dětem a mládeži, jako např.:

- *Den s policií* – je projekt realizovaný na dopravním hřišti ve městě, kde se strážníci snaží účastníkům vštěpovat pravidla v oblasti dopravy a přiblížit jejich činnost.
- *Dopravní výchova cyklistů* – je taky zaměřená na prevenci v oblasti dopravy.
- *Povídání u opékání s MP* – jedná se o doprovodný program, kde je se zájemci vedena diskuse o dodržování veřejného pořádku.
- *Tábor pro děti ze sociálně slabých rodin* – nerealizuje ho přímo MP, ale strážníci ho navštěvují a dětem ze sociálně slabých rodin zde věnují svůj čas.

Pro seniory jsou realizovány besedy, ale mohou se jako veřejnost účastnit i jiných projektů. Ve městě je například pořádán Den sociálních služeb, kde Městská policie předvádí jejich

technické vybavení a služební vozidla. Pro ženy je taky organizovaný kurz sebeobranu vedený strážníkem MP, kde se mohou naučit nejrůznější chvaty, aby se ubránily nejrůznějším pachatelům trestné činnosti.

Osoby vlastníci jízdní kolo mohou přijít za strážníky, aby jim ho zaevidovali v databázi. V případě krádeže by pak byl tento jízdní prostředek snadněji dohledatelné. K roku 2019 tak zaevidovali téměř 90 kol. (MP Odry, 2019)

Občané města mohou své nápady, otázky i stížnosti vkládat do schránky důvěry zřízené ve městě. Je možné zde i odkládat nalezené předměty, jako doklady, klíče a jiné. (MP Odry, 2020)

Prevence MPF

Městská policie ve Frenštátu pod Radhoštěm je v oblasti prevence nejméně aktivní v porovnání s ostatními městskými policiemi. Strážníci MPF se systematicky věnují spíše mládeži. Na místním dopravním hřišti je učí dopravní výchovu. Společností Besip byli pro tyto záměry vyškoleni někteří strážníci, jež výuku na dopravním hřišti realizují. V budoucnu by se chtěli věnovat i besedám pro seniory.

V roce 2017 se strážníci zapojili do projektu Forenzního značení kol, který pokračoval i následující roky.

I občané města Frenštát p. R mohou své stížnosti, připomínky a nalezené věci vkládat do 2 schránek důvěry zřízených ve městě. (MP Frenštát, 2018)

Sběr injekčních stříkaček MPOD a MPF

Obě městské policie se nevěnují sběru injekčních stříkaček jako činnosti, kterou by dělali cíleně. Městská policie Odry ročně najde ve městě zhruba 6-7 těchto předmětů, ale z důvodu náhodného nalezení při hlídkové činnosti. MPF má však statistiky ještě nižší, patrně je to i vlivem toho, že ve Frenštátu p.R nejsou téměř žádné problémy na úseku toxikomanie, o čemž svědčí každým rokem nulový počet spáchaných přestupků v této oblasti. (MP Frenštát, 2018; MP Odry, 2019)

Městský kamerový systém MPOD

Městský kamerový systém v Odrách byl instalován v roce 2010. Na začátku měl pouze 5 kamer, ale v průběhu let jejich počet narůstal. Nyní je v místě činných 16 kamer, z čehož jsou 2 mobilní. Tyto 2 kamery pak mohou strážníci přesunovat dle potřeby ve městě, například tam, kde je více páchaná kriminalita. Nejčastěji však kamery identifikují přestupky páchané na

zastávkách, kde je vyhláškou stanoven zákaz konzumace alkoholu a kouření, což místní jedinci porušují. (MP Odry, 2020a)

Městský kamerový systém MPF

Kamerový systém ve Frenštátu p. R. začal fungovat pouze se 4. kamerami, které byly namontovány současně se zahájením činnosti Městské policie. Jeho přínos byl zaznamenán již po roce provozu, kdy přispěl značnou měrou k poklesu trestné činnosti ve sledovaných místech o 70 %. V průběhu své činnosti byl modernizován a rozšířen. Dnes jeho funkci zajišťuje 13 kamer, z čehož je jedna mobilní. (MP Frenštát, 2018; 2020)

PCO MPOD a MPF

Pultu centralizované ochrany jsou strážníci v Odrách součástí až od roku 2014. Strážníci tak zajišťují elektronicky zajištěné objekty jen ve vlastnictví města. Tato činnost je zajišťována teprve 6. rokem a v Odrách, jakožto menším ze zkoumaných měst, tak není na PCO v současnosti napojeno takové množství objektů jako je tomu například u Městských policií v Havířově a Karviné. Průměrně řeší místní strážníci 16 oznámení na narušení objektu ročně. (MP Odry, 2019)

Městská policie Frenštát pod Radhoštěm dokonce Pult centralizované ochrany nezabezpečuje vůbec. O činnost se stará soukromá agentura, čímž však zbytečně přichází o nemalé finanční prostředky. Oblasti hospodaření se týká následující podkapitola. (MP Frenštát, 2018)

4.4.3 Ekonomická situace Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm.

Hospodaření činnosti organizace vyplývá z jejich nákladů na provoz a také výnosů, které ze své činnosti inkasuje.

Příjmy

Největší objem příjmů získává městská policie z vybraných pokut za jednotlivé přestupky. Přehled příjmové stránky MPOD a MPF z pokut charakterizuje tabulka č. 24.

Tabulka 24: Finanční příjmy MPOD a MPF z pokut (v Kč) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy z uložených pokut v mil. Kč										
0,021	0,031	0,039	0,068	0,044	0,049	0,040	0,033	0,034	0,073	0,067
0,145	0,119	0,136	0,158	0,240	0,180	0,245	0,169	0,194	0,327	0,246
Průměrná výše 1 pokuty v Kč										
252,3	266,1	418,1	343,7	357,7	280,0	224,0	286,0	237,8	188,1	104,7
236,4	332,8	326,5	336,8	308,9	271,2	293,6	296,0	283,9	327,0	380,4
Průměrná celková výše pokut na 1 strážníka v Kč										
4340,0	4485,7	5614,3	7600,0	4888,9	5444,4	4455,6	3622,2	4250,0	9125,0	8312,5
14470,0	1880,0	13550,0	17588,9	26666,7	16345,5	22263,6	15390,9	17681,8	29722,7	22377,3
Průměrná celková výše pokut na 1 obyvatele v Kč										
2,9	4,2	5,3	9,2	5,9	6,7	5,5	4,5	4,7	10,2	9,3
12,9	10,2	12,3	14,5	22,1	16,5	22,7	15,6	18,0	30,1	22,7

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Největší získané finanční prostředky Městské policie Odry byly inkasovány v roce 2016, jelikož strážníci k pachatelům přestupků nebyli tak benevolentní. Přestože musí vždy akceptovat závažnost, způsob, následky i okolnosti spáchání přestupku, volili cestu většího postihu, aby nedocházelo k recidivě. Nejméně závažné činy však místní strážníci řešili v roce 2019, kdy průměrná výše jedné pokuty činí pouze 104,7 Kč.

Městská policie Frenštát pod Radhoštěm dosáhla nejvyššího příjmu z pokut v roce 2018. V tento rok však také uložila v příkazním řízení tisíc pokut, což bylo nejvíc za zkoumaných 11 let. Naopak nejmenší příjmy byly dosažené také vlivem počtu vyřešených přestupků, kterých bylo v roce 2011 velmi málo, nikoli pak nízkými finančními postihy. I rok 2016 nebyl z hlediska výnosu příliš optimistický, neboť z důvodu nedostatku technických podmínek k ověření recidivy pachatelů, museli řadu přestupků řešit jiné příslušné orgány.

V roce 2019 inkasovala MPOD pouze 66 500 Kč a MPF 246 150 Kč. Průměrně je však na pokutách v MPOD ročně vybráno 43 350 Kč a v MPF pak 169 625 Kč, což je téměř 4. násobný rozdíl. O větších příjmech MPF získávaných z pokut svědčí i průměrná výše pokuty na obyvatele, která dosahuje 18 Kč, i přesto, že má Frenštát p. R o více než 3 tisíce obyvatel než Odry, kde by 1 občan platil pouze 6,2 Kč ročně. Průměrně tedy vybere strážník MPOD 5 649 Kč a strážník MPF 17 994 Kč ročně.

Výdaje

Činnost každého orgánu s sebou přináší určité náklady. Vyčíslení výdajů Městské policie Odry a Frenštátu pod Radhoštěm v každém roce za období 2009-2019 přibližuje tabulka č. 25.

Tabulka 25: Finanční náklady na činnost MPOD a MPF (v Kč) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Finanční náklady v mil. Kč										
2,129	3,049	2,870	3,864	4,100	4,230	5,080	4,520	4,915	5,200	5,674
5,696	5,051	5,623	5,738	6,600	6,456	6,465	6,776	8,060	8,362	8,805
Finanční náklady na 1 strážníka v tis. Kč										
425,8	435,6	410,0	429,3	455,6	470,0	564,4	502,2	614,4	650,0	709,3
569,6	505,1	562,3	637,6	733,3	586,9	587,7	616,0	732,7	760,2	800,5
Finanční zátěž na 1 obyvatele v Kč										
284,5	407,5	386,3	521,8	554,1	576,8	696,5	622,2	682,7	724,4	790,3
509,7	435,0	512,4	524,4	608,5	593,5	598,4	626,1	744,7	770,4	813,5

Vlastní zpracování dle: (MV ČR, 2020)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Zajímavým jevem oproti ostatním analyzovaným městským policiím je u MPOD rok 2011 a 2016, u MPF rok 2010 a 2014. Přesně v těchto letech jmenovaným místním policiím klesly oproti předchozímu roku náklady na činnost, což není příliš obvyklý jev. V Odrách je způsoben pokles menšími vynaloženými výdaji na investice, ale i na provoz. Strážníci v těchto letech snížili výdaje například na pohonných hmotách. I ve Frenštátu pod Radhoštěm Městská policie ušetřila na investičních a provozních nákladech.

Průměrné náklady na činnost Městské policie v Odrách činí 3 240 537 korun ročně, ve Frenštátu dosahují 5 914 250 korun. Při přepočtu nákladu na zaměstnance, tak vychází 1 strážník MPOD průměrně svého zaměstnavatele 515 145 Kč a MPOF 644 718. Dle počtu obyvatel, které městská policie ochraňuje, vychází 1 oderský občan místní policii 568 Kč a 1 obyvatel Frenštátu p. R 612 Kč.

Tabulka č. 26 udává procentuální poměr mzdových a ostatních nákladů Městské policie v Odrách a Frenštátu pod Radhoštěm.

Tabulka 26: Mzdové a ostatní náklady MPOD, MPF (v %) mezi lety 2009-2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mzdové náklady										
57,4	87,1	91,4	82,0	90,6	86,9	78,5	91,2	91,0	89,0	89,4
64,7	65,1	64,8	65,4	64,2	64,3	64,0	64,3	64,7	65,6	66,0
Provozní a investiční náklady										
42,6	12,9	8,6	18,0	9,4	13,1	21,5	8,8	9,0	11,0	10,6
35,3	34,9	35,2	34,6	35,8	35,7	36,0	35,7	35,3	34,4	34,0

Vlastní zpracování dle: (MPF, 2020; MPOD, 2020b)

Poznámka: Data o městě Odry jsou podbarveny červeně, data o městě Frenštát pod Radhoštěm jsou podbarveny modře.

Každoročně vynakládá Městská policie Frenštát pod Radhoštěm více peněz na mzdy svých zaměstnanců než MP v Odrách. Poměrově je však patrné, že v Odrách tvoří převážnou část nákladů ty, jež jsou vynaloženy právě na mzdy. Pouze v roce 2009 zde převažovaly investiční náklady, neboť bylo nutné zakoupit vozidla, kamerový systém, uniformy a jiné technické prostředky nutné k zabezpečení provozu.

Průměrně tedy MPOD vynakládá 85 % finančních prostředků na mzdy a zbylých 15 % na provoz orgánu a investování do majetku. Městská policie ve Frenštátu rozděluje náklady s menším rozdílem. Na mzdy vynakládá průměrně 64,8 % nákladů ročně, na ostatní výdaje pak 35,2 %.

Finanční efektivnost

Jelikož získává každá městská policie jinou výši příjmů a její činnosti nemají stejné výdaje, je nutné vyhodnotit její hospodaření z hlediska finanční efektivnosti. Ta je vypočtena sumarizací všech výdajů za období 2009-2019, které jsou vyděleny součtem příjmů získaných v řízeních příkazem na místě.

Výpočet je tedy následovný:

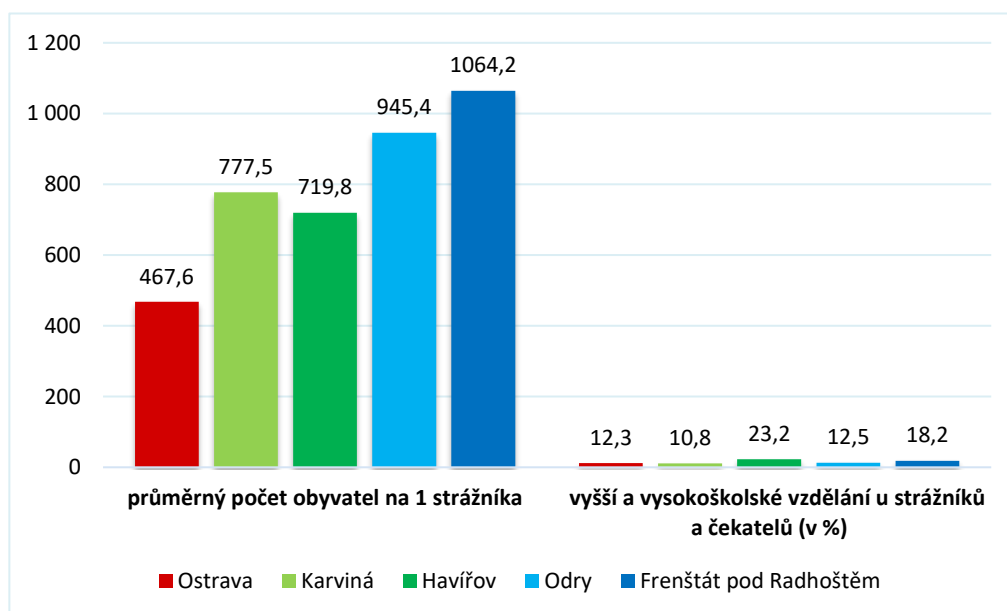
$$\text{finanční efektivnost MPOD} = \frac{45\,630\,555}{500\,000} = 91,3 \quad (14)$$

$$\text{finanční efektivnost MPF} = \frac{73\,631\,927}{2\,158\,900} = 34,1 \quad (15)$$

Dle zjištěného poměru je patrné, že větší finanční efektivnosti dosahuje Městská policie ve Frenštátu, kde výdaje převyšují příjmy přibližně 34krát na rozdíl od MPOD, která má výdaje zhruba 91krát vyšší, než jsou její příjmy z uložených pokut.

4.5 Výsledná komparace analyzovaných městských policií

Komparace městských policií je rozložena na porovnání 3 ukazatelů. Jedná se o personální, činnostní a ekonomickou stránku MP jako celku. Pro analýzu těchto 3 oblastí byly využity indikátory, jež jsou zahrnuty výše v obrázcích a tabulkách u 5. zkoumaných místních policií. Z dat za období 2009-2019 pak byly následně vypočteny průměry, které jsou nyní využity v obrázcích č. 22-25. Pro zhodnocení personalistiky byl využit výpočet průměrného počtu obyvatel na 1 strážníka městské policie a procento průměrného počtu strážníků a čekatelů, kteří úspěšně ukončili vyšší nebo vysokoškolské vzdělání, viz obrázek č. 22.

Obrázek 22: Výsledné porovnání personální stránky MP – průměrně za 11 let

Vlastní zpracování

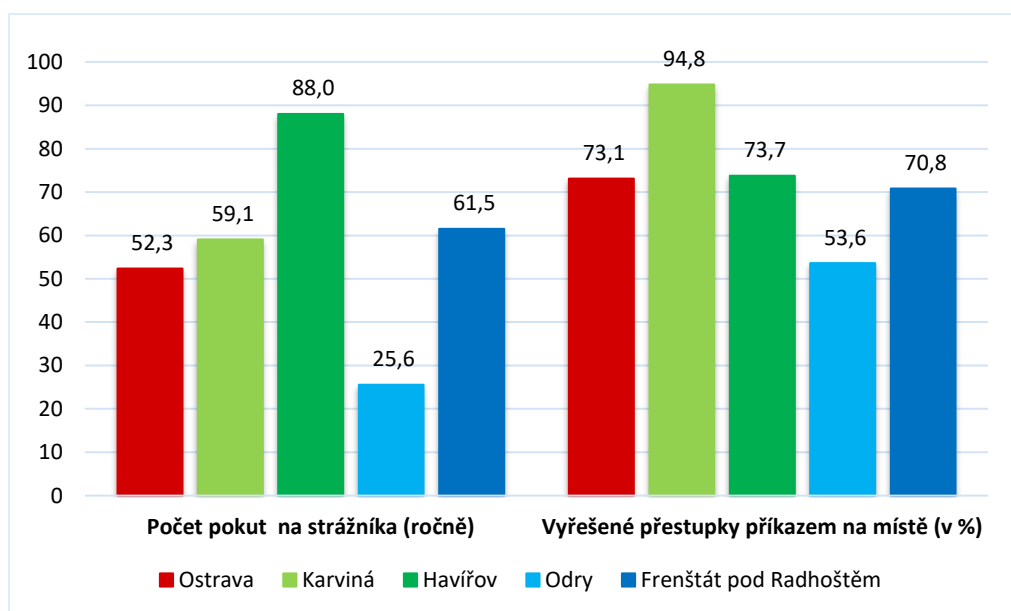
Přestože má Ostrava největší počet obyvatel ze všech zkoumaných městských policií, má také mnohonásobně větší množství strážníků, čímž pak na 1 strážníka v průměru za 11 let spadalo pouze 468 obyvatel, o jejichž bezpečí by se měl starat. MP Ostrava tak z tohoto hlediska ostatním MP značně konkuruje. Přesto všechno však Ostrava navrhuje ještě vyšší personální stav strážníků, kterého se jím převážně z důvodu konkurence jiných bezpečnostních sborů nedaří zajistit. Na druhé příčce výše zmíněného ukazatele stojí Haviřov se 720 obyvateli na strážníka a třetí pozici získala Karviná se 778. Na nejhorší pozici se nachází Městská policie Frenštát pod Radhoštěm, kdy musí 1 strážník dohlížet v průměru na více než tisíc obyvatel, což je velice náročné. Prakticky v takovém

nízkém početním složení není možné zjistit všechny přestupky a zajistit ochranu všem chráněným zájmům. Paradoxem však je, že tato MP téměř naplňuje schválený stav. Ten je však podhodnocen, z ekonomických důvodů. Ne příliš pozitivní personální struktura panuje také v Odrách, kde se nedaří přijmout tolik zaměstnanců, kolik by potřebovali. Dle počtu obyvatel skončili na 4 příčce.

Na kvalitu personálu mají vliv zkušenosti, znalosti, ale i dosažené vzdělání. U každé z pěti zmiňovaných městských policií se nachází největší počet strážníků a čekatelů, kteří mají dokončené středoškolské vzdělání s maturitou. Velký vliv na tom má především změnový zákon, který stanovil pro tuto profesi k roku 2016 minimální kvalifikační předpoklad, a to alespoň maturitní vzdělání. Vymezil však i jisté výjimky. Vyšší a vysokoškolské vzdělání se u strážníků a čekatelů vidí méně často, přesto však zhruba 23,2 % strážníků a čekatelů MP Havířov a 18,2 % u MP Frenštát pod Radhoštěm jej dosahují. Nejnižších výsledků dosahuje MP Karviná, kde právě 89,2 % personálu má pouze středoškolské vzdělání.

Z hlediska věkové stránky strážníků a čekatelů jsou na tom všechny analyzované městské policie velmi dobře, neboť u všech převažují, z pohledu četnosti, zaměstnanci ve věku 31-50 let, což je pozitivní věk nejen po fyzické stránce, ale i zkušenostní.

Nedostatečné personální zajištění má však vliv i na celkovou aktivitu a činnost městské policie, a taky na bezpečnostní situaci ve městě. Tato oblast je představena v tabulce č. 23.

Obrázek 23: Výsledné porovnání činnosti MP – průměrně za 11 let

Vlastní zpracování

Samozřejmě nejde brát toto porovnání v potaz jako stoprocentní ukazatel kvality sboru z hlediska činnosti. Na samotnou činnost strážníků má vliv především kriminalita ve městě. Porovnat mezi sebou by tak šel velmi dobře například Frenštát pod Radhoštěm a Odry, neboť

zde je index kriminality shodný, a to 7,9. Největšího indexu kriminality naopak dosahuje Ostrava (25,8), dále Karviná (24,3), Havířov je jakýmsi středem s indexem 13,8. Je tedy patrné, že tam, kde je nižší kriminalita, nemohou strážníci ukládat tolik přestupků. Rozhodně je pak v takovém místě personální sbor méně četnější než tam, kde jsou přestupky na denním pořádku. (Mapa kriminality, 2020)

Pro posouzení činnosti městských policíí, bylo proto vypočítáno, kolik strážník v daném městě ročně uloží pokut. Větší počet zjištěných přestupků, jež jsou sankciovány finančním postihem, značí vyšší výkony. Zde nejlepšího výsledku dosáhla MP Havířov, kde 1 strážník projedná příkazem na místě průměrně 88 přestupků ročně. Zhruba 62 takových přestupků projedná ročně strážník z Frenštátu p. R, o 3 méně pak zaměstnanec MP z Karviné, a 52 z Ostravy. Nejméně jich však projednávají strážníci z Oder, v průměru je to na 1 strážníka cca 26 přestupků příkazem na místě ročně, i přesto, jak malý personální stav mají, což o jejich výsledcích nehovoří příliš kladně. Je nutno zmínit, že ukládání finančních sankcí není hlavní podstatou činnosti místní policie. Podstatnější je působit preventivně, aby k protiprávním jednáním nedocházelo vůbec, což mohou strážníci dosáhnout například pochůzkovou činností.

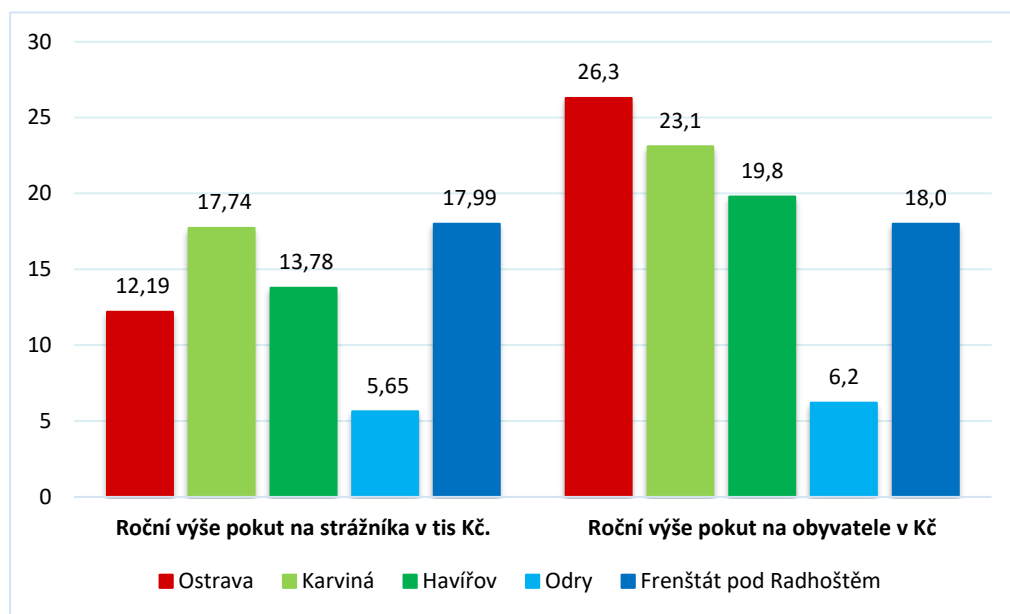
Následující odstavce týkající se činnosti strážníků MP odpovídá na 2. výzkumnou otázku, která se ptá na to, s jakými přestupky řešenými příkazem na místě se strážníci ve vybraných městech setkávají nejčastěji.

Nejčastěji řeší strážníci pěti analyzovaných městských policíí přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, kam spadá především překročení nejvyšší povolené rychlosti a neoprávněné parkování (například v místech zákazu stání). Procentuálně však tato kategorie mnohonásobně překonává ostatní skupiny přestupků. Příkladem mohou být výsledky Městské policie v Ostravě, kde za období 2009-2019 vyřešili strážníci příkazem na místě většinu přestupků (téměř 80 %) právě na úseku dopravy. MP Frenštát pod Radhoštěm projednávala v této kategorii dokonce přes 80 % zmiňovaných přestupků. Ve značné míře jsou také projednávány přestupky proti veřejnému pořádku, jako rušení nočního klidu, znečištění veřejného prostranství a další. Naopak nejméně jsou zpravidla řešeny přestupky proti občanskému soužití. Opět je možno uvést výsledek MPO, která řešila přestupky proti občanskému soužití pouze v 0,1 % případů. U 4 z 5 analyzovaných městských policíí tvoří druhou nejméně projednávanou skupinu přestupků ty, jež jsou na úseku ochrany proti alkoholismu a jinými toxikomániemi. Pouze u MP Ostrava jsou v menší míře řešeny přestupky proti majetku (0,6 %).

Někdy nastávají i situace, kdy obviněný nesouhlasí s právní kvalifikací skutkové podstaty přestupku, nebo s navrženou sankcí, a tak musí být postoupen příslušnému orgánu, aby jej projednal on. Občas se však strážník střetne i s takovým přestupkem, který není oprávněn řešit vůbec a automaticky jej musí řešit jiný orgán. Jedná se však o malý počet těchto událostí. Proto do posouzení činnosti městských policíí byl zahrnut i údaj o tom, kolik procent přestupků vyřeší strážníci příkazem na místě sami, a kolik jich pak musí dořešit příslušný orgán. Samozřejmě, čím je vyšší procento vyřešených protiprávních jednání na místě, tím to vrhá na samotný sbor městské policie příznivější světlo. Výhodou je pak také to, že se danou událostí nemusí zabývat i ostatní instituty a snižují se i nároky na administrativu. Poměrově vyřeší nejvíce přestupků příkazem na místě Městská policie Karviná, kde je pouze 5,2 % jednání postupováno jiným orgánům. Jedná se nejvíce o přestupky proti majetku, dále pak proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Další 3 městské policie jsou si výsledky velmi blízké, např. Havířov oznamuje dále jen 26,3 % přestupků, Ostrava 26,9 % a Frenštát pod Radhoštěm 29,2 %. I zde nejhůře dopadla MP Odry, která nejenže vyřeší nejméně přestupků příkazem na místě, ale i téměř polovinu (46,4 %) nechá projednávat příslušným orgánem namísto toho, aby se snažila vyřešit situaci sama. MP Odry, tak z hlediska činnosti bezkonkurenčně dosahuje nejslabších výsledků.

Třetím zmiňovaným ukazatelem je ekonomická stránka fungování městských policíí. Jak již bylo zmíněno, strážníci i čekatelé poskytují veřejnou službu, která s sebou nese nemalé náklady a zpravidla převyšují příjmy, které z činnosti sboru plynou. I přesto že je tento nedělitelný a nevyučitelný veřejný statek nezbytný, neměl by být přehnaně neekonomický. Proto je porovnávána i stránka hospodaření, viz obrázek č. 24 a 25.

Obrázek 24: Výsledné porovnání ekonom. situace MP – 1 část – průměrně za 11 let

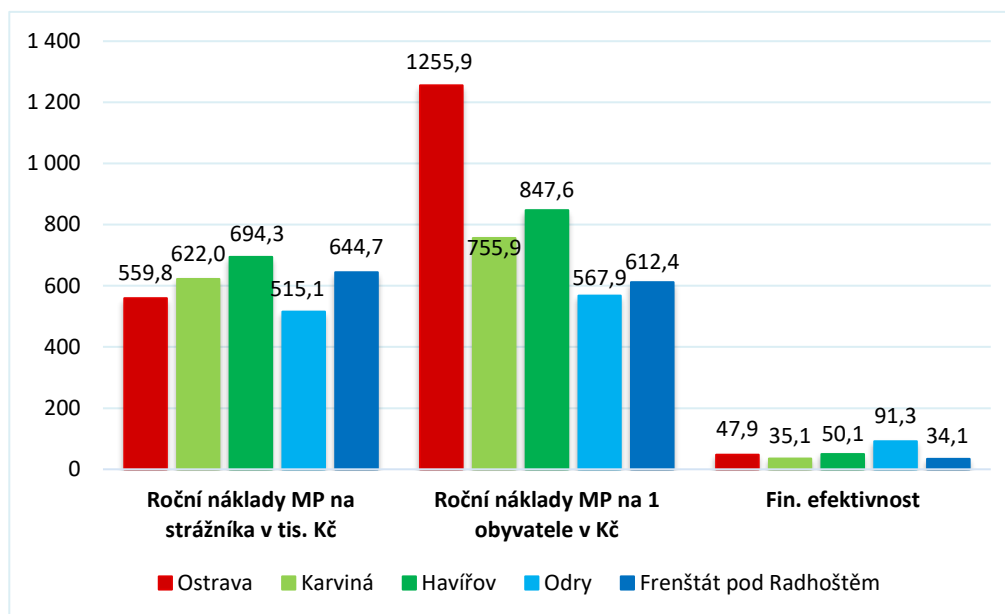
Vlastní zpracování

Na obrázku č. 24 jsou zachyceny příjmy městských policí přijatých z pokut za přestupky projednané příkazem na místě. Aby byly tyto výnosy porovnatelné napříč městskými policiemi, byly přepočteny na počet strážníků MP i na počet obyvatel, kteří jsou místní policií zabezpečováni. Jednotka jako orgán se značnými náklady by se měla snažit dosahovat vyšších příjmů, aby byly alespoň z části pokryty výdaje. Samozřejmě se nejedná o primární cíl, tím je zajištění bezpečnosti obyvatelům města a ochrana veřejného pořádku. Zde jsou však posuzovány výnosy, proto bude vykazovat příznivější výsledky ta MP, která je bude mít vyšší.

V přepočtu finančních výnosů z uložených pokut na strážníka si nejlépe vede MP Frenštát p. R, jelikož je zde každým rokem četnost zaměstnaných strážníků velmi malá (9-11). Na druhé pozici se nachází Karviná, která i přesto, že má oproti MP Havířov méně strážníků a příkazem na místě vyřešila méně přestupků, v součtu uložila objemnější pokuty a dosáhla tak lepšího výsledku. Nedaleko za ní pak stojí zmiňovaný Havířov, poté Ostrava. Nejhorší pozici obsadila MP Odry, jednak z důvodu nízkého počtu uložených pokut, ale i kvůli ukládání finančně příznivějších sankcí pro přestupce, méně příznivých pak pro místní sbor.

Co se týče výše pokut na obyvatele, tak by nejvíce do rozpočtu platili občané Ostravy, dále Karviné a poté obyvatelé Havířova. I přesto, že má Frenštát pod Radhoštěm větší počet obyvatel než Odry, není zde tak velký skok, který by ovlivnil velmi malé finanční příjmy z pokut uložených strážníky Oder příkazem na místě. Proto i tady jsou Odry opět na poslední pozici. Příjmovou stránku hospodaření vzhledem k počtu obyvatel města a personálnímu zajištění místní

police má nejpozitivnější MP Karviná, nejhorší pak MP Odry. Nákladovou stránku spolu s nastíněním finanční efektivity zachycuje obrázek č. 25.

Obrázek 25: Výsledné porovnání ekonom. situace MP – 2 část – průměrně za 11 let

Vlastní zpracování

Při porovnání nákladovosti chodu MP v přepočtu na strážníka dopadla nejlépe Městská policie Odry s 515,1 tis. Kč. Výdaje jsou zde velmi nízké. O 44,7 tisíc více by pak na jednoho strážníka vynakládala MP Ostrava, o 106,9 tisíc dokonce Karviná. Nejnákladnější provoz orgánu, v přepočtu na strážníka, dosahuje Havířov (694,3 tisíc na 1 strážníka). Přestože je nejvíce výdajů u každé městské policie rozloženo do mezd, kam spadá i odvedené pojistné za zaměstnance, je nutno přepočítat náklady i na množství obyvatel, které jsou danou složkou zabezpečovány.

Kdyby museli občané za činnost městské policie v obci platit, aby pokryly veškeré náklady, tak by nejmenší taxu odváděli obyvatelé města Odry (567,9 Kč na obyvatele). O 44,5 Kč navíc by pak ročně přispívali občané Frenštátu pod Radhoštěm. Tyto 2 městské policie totiž nejsou natolik rozsáhlé, co se týče činností, rozsahu ochrany, a tak vynakládají na chod menší výdaje. Třetí v pořadí je MP Karviná, o trochu hůře pak dopadla MP Havířov. Nejrozsáhlejší území zabezpečuje MP Ostrava, což znamená nejen větší výdaje na pohonné hmoty, stroje, ale i ostatní vybavení. Proto i v přepočtu na obyvatele dosahují náklady nejvyšší částky v Ostravě, a to 1255,9 Kč na občana.

Finanční efektivity byla vypočítána poměrem výdajů a příjmů, proto i zde platí, že čím nižší výsledek, tím je ekonomická situace městské policie příznivější. MP Havířov spolu s MP

Ostrava měli velmi podobné výsledky, stejně tak i MP Frenštát pod Radhoštěm společně s Karvinou dosahovali velmi podobné finanční efektivity, což znamená, že jejich hospodaření není na špatné úrovni. Naopak nejhůře dopadla MP Odry. Z hlediska nákladovosti si MP Havířov a Ostrava vedli nejhůře, naopak Městská policie Odry měla náklady nejnižší, ale velice podprůměrná byla oblast příjmů.

Přehozením užívaných veličin ve výpočtu finanční efektivity a jejich následným dělením lze zjistit odpověď na 3. výzkumnou otázku, která se ptá na to, z kolika procent pokrývají analyzované městské policie své celkové náklady z pokut uložených pachatelům příkazem na místě. Výpočet je tedy za období 2009-2019 proveden následovně:

$$\text{pokrytí nákladů MP z uloř. pokut v \%} = \frac{\sum \text{fin. nákladů na činnost MP}}{\sum \text{fin. výnosů z pokut uloř. příkaz. na místě}} * 100 \quad (16)$$

Již z výsledků finanční efektivity lze předpovědět, že nejméně bude pokrývat své náklady z pokut uložených příkazem na místě Městská policie Odry. Její příjmy získaných z pokut stačí pouze na 1,1 % veškerých výdajů. Lepších výsledků pak dosahuje MP Havířov, která takto zafinancuje 2 % svých výdajů, MP Ostrava s 2,1 % a MP Frenštát p. Radhoštěm a Karviná jež jsou schopny pokrýt i 2,9 %.

Na základě výsledných pořadí městských policií dle obrázků č. 22-25 byla vytvořena tabulka č. 27, která zachycuje konečné zhodnocení MP jako celku.

Tabulka 27: Výsledné zhodnocení městských policíí dle jednotlivých indikátorů

POŘADÍ DLE:	OSTRAVA	KARVINÁ	HAVÍŘOV	ODRY	FRENŠTÁT P. R
Personální zajištění MP					
Počet obyvatel na strážníka	1	3	2	4	5
Dosažené vzdělání strážníků a čekatelů	4	5	1	3	2
CELKEM BODŮ	5	8	3	7	7
Činnost strážníků MP					
Počet pokut na strážníka (ročně)	4	3	1	5	2
Vyřešené přestupky příkazem na místě	3	1	2	5	4
CELKEM BODŮ	7	4	3	10	6
Ekonomická situace MP					
Roční výše pokut na strážníka	4	2	3	5	1
Roční výše pokut na 1 obyvatele	1	2	3	5	4
Roční náklady MP na strážníka	2	3	5	1	4
Roční náklady MP na 1 obyvatele	5	3	4	1	2
Ekonomická efektivnost	3	2	4	5	1
CELKEM BODŮ	15	12	19	17	12
VÝLEDNÉ POŘADÍ MĚSTSKÝCH POLICIÍ DLE KATEGORIÍ					
CELKOVÉ POŘADÍ PERSONALISTIKY MP	2	5	1	3-4	3-4
CELKOVÉ POŘADÍ ČINNOSTI MP	4	2	1	5	3
CELKOVÉ POŘADÍ EK. STRÁNKY MP	3	1	5	4	2
VÝLEDNÉ ZHODNOCENÍ MĚSTSKÝCH POLICIÍ					
CELKEM BODŮ DLE VÝLEDNÉHO POŘADÍ KATEGORIÍ	9	8	7	12,5	8,5
VÝLEDNÉ POŘADÍ MĚSTSKÝCH POLICIÍ	4	2	1	5	3

Vlastní zpracování

Pro 3 oblasti komparace, byly využity jednotlivé indikátory, kterým bylo dle výsledků městských policíí zkoumaných měst přiřazeno pořadí, od nejlepšího (1), až po nejhorší (5). Zároveň je zmíněné pořadí možné vnímat i jako bodové ohodnocení. Opět znamená, že čím nižší výsledné bodové skóre, tím si místní orgán vede lépe. U každé kategorie byly, dle zmíněných indikátorů sečteny body, aby bylo možné zjistit, jak si městské policie vedou. Výsledné pořadí u 3 sledovaných oblastí byly poté sečteny, aby bylo možné dojít ke konečnému výsledku.

Nejlépe ze všech pěti analyzovaných městských policíí dopadla MP Havířov, jež všem absolutně konkurovala, jak v personální i činnostní oblasti. Pouze z ekonomického pohledu si

vedla oproti ostatním MP nejhůře. Druhou příčku získala MP Karviná, která dosahovala naopak nejlepších výsledků v oblasti hospodaření. Výsledné pořadí místních sborů je tedy následovné: MP Havířov, Karviná, Frenštát pod Radhoštěm, Ostrava, Odry. Zjištěné výsledky je třeba vnímat jako přibližné ukazatele, neboť neberou v úvahu místní specifika.

Ačkoli se Městské policii Odry podařilo získat střední příčky v personální oblasti, po stránce ekonomické a činnostní je její situace kritičtější. Její vývoj není samozřejmě u konce a měla by na sobě v mnoha věcech ještě zapracovat, aby dosahovala lepších výsledků.

Doporučení pro MP Odry

Nezbytným krokem obecní policie Odry je zaměřit se na ty oblasti, které jí činí největší problémy a v porovnání s ostatními místními sbory dosahuje špatných výsledků. Mezi různými ukazateli může být určitá návaznost, a tak například slabé výsledky v počtu projednaných přestupků mohou mít příčinu v nenaplněném personálním stavu, což se projevilo právě v Odrách. Důležité je také, aby se občané cítili bezpečně, což bude dosažitelné pouze v případě naplnění početního stavu.

Počet strážníků zaměstnaných u městské policie schvaluje na každý rok zastupitelstvo města. Podstatný vliv na toto rozhodnutí mají finance. MPOD je rozpočtovou organizací města, což znamená, že jsou její náklady na chod orgánu hrazené z rozpočtu obce, a naopak přijaté finanční obnosy za pokuty plynou zpět do tohoto rozpočtu městu. Každoročně je třeba sestavit rozpočet i pro tuto organizaci. Je třeba zvážit, jaké technické prostředky se musí pořídit, opravit a kolik zaměstnanců je schopna obec ufinancovat. Ačkoli je navržený počet strážníků vyšší než reálný stav i přesto by bylo třeba do budoucna nalézt prostředky na to, aby byl schválený počet ještě vyšší. Možností by bylo uzavřít veřejnoprávní smlouvy s jinými obcemi o zajištění činnosti Městské policie Odry na jejich územích, za což by plynuly zaručené příjmy do rozpočtu od těchto smluvních obcí. Vhodné by byly například města Suchdol nad Odrou nebo Fulnek, které jsou jedny z větších sousedních obcí a nemají zřízenou obecní policii. Většinovým problémem však v současnosti nejsou finanční prostředky a s tím související navržené personální obsazení, ale skutečný podstav, který pramení z nízkého počtu zájemců o toto povolání.

Jako hlavní kámen úrazu je silná konkurence ostatních bezpečnostních sborů, například Policie ČR, která nabízí vyšší finanční ohodnocení a výsluhovou rentu, kterou příslušník MP nedostává. Proto je třeba budoucí strážníky motivovat nejen akceptovatelnou mzdou, ale i výkonnostními příplatky a dalšími zaměstnaneckými benefity. Nabízí se například poukázky na

kulturu, sportování, rekreační využití v souhrnné částce 20 tisíc ročně, jakou poskytuje například MP Ostrava.

Motivátorem by však nemusela být pouze peněžní stránka, ale i zvýšení atraktivnosti nabízené pozice a zvýšení prestiže daného zaměstnání. Je potřeba zapůsobit na budoucí uchazeče tak, aby si uvědomili, že jejich povolání je pro společnost velmi potřebné a plyne z něj i mnoho výhod. Tato profese v sobě skrývá vlivné rysy, které si mnoho lidí ani neuvědomuje. Tímto rysem je především zmíněná potřebnost, profesionalita, spolehlivost, věrohodnost a respekt. Zvýšení atraktivity daného zaměstnání jde například vyšší informovaností o činnosti daného orgánu, především o jeho kladných výsledcích (vyřešených případech). Reklamu mohou tvořit média, či sociální sítě. Mnoho městských policií má vytvořený facebookový profil, kde přibližují občanům bezpečnostní situaci ve městě. Tím by se mohli MPOD také inspirovat. I v rámci projektů pořádaných Městskou policií by se mohla veřejnost o sboru dozvědět něco víc. Ústní informace jsou vlivnější než pouze tištěné letáčky, a tímto směrem by pak mohli strážníci v Odrách pracovat na kvalitní komunikaci s občany. Nejenže by prezentovali své úspěchy, ale i uvědomili veřejnost o tom, jaké jsou kvalifikační předpoklady pro přijetí do daného zaměstnání, čímž by mohli odbourat mnohé obavy uchazečů. Prakticky by někteří poznali své kolegy dříve, než by byli do zaměstnání přijati, což je velkou výhodou. Kolektiv totiž hraje významnou roli v pracovním prostředí každého zaměstnance, někdy může mít silnější roli než finanční ohodnocení. Sympatické vystupování a nápomocné chování strážníků by tak mohlo mít značný vliv. Pro kvalitnější komunikaci s obyvateli by mohli být zlepšeny internetové stránky MPOD. Na webových stránkách by mohla být pro občany možnost podávat na strážníky různé dotazy, připomínky a návrhy na zlepšení.

O činnostech strážníků se může veřejnost dozvědět i díky preventivním akcím, které pořádají. V porovnání s ostatními obecními policiemi by i v oblasti prevence mohli být oderští strážníci aktivnější. Značná část prevence je v Odrách zaměřena především na děti i mladistvé. Je však nutno brát v potaz i další ohroženou skupinu, jako jsou senioři. Těm by mohli strážníci instalovat v jejich domovech bezpečnostní řetízky a pojistky, jako je tomu například u strážníků v Karviné, aby se snadněji ubránili možným podvodníkům. Při přepadení nebo i zdravotních komplikací může starším lidem pomoci i osobní alarm, který by strážníci mohli poskytovat bezplatně. Nejen, že by rostli na popularitě, ale především by tento přístroj u mnohých pachatelů vyvolal obavu od možného odhalení. Mohla by tak klesnout i kriminalita páchaná na seniorech.

Celkově by Městská policie Odry měla v budoucnu více zapracovat na odhalování přestupků a ochraně bezpečnosti osob a majetku. Každým rokem totiž projedná velmi málo přestupků,

dokonce pak značnou část dořešují ostatní příslušné orgány. Hlavním problémem oproti ostatním obecním policiím je ten, že MP Odry v současnosti nevykonávají službu 24 hodin denně, jako ostatní analyzované obecní policie, kde úřadovna funguje nepřetržitě. Tento fakt má pak značný vliv na počet projednaných přestupků, který je logicky nižší. Je potřeba zajistit více hlídek v obci. Nepřetržitý provoz není spuštěn právě z důvodu nízkého personálního zajištění. Do té doby, než by mohl být naplněn personální stav a tím umožněn nonstop provoz, může MPOD rozšířit kamerový systém. Tento dohlížecí aparát by alespoň na chvíli nahradil chybějící zaměstnance, kontroloval by tak veřejný pořádek nepřetržitě a občané by se cítili bezpečněji. Určitě by bylo objeveno více přestupků. Nové kamery by měly být umístěny tam, kde dochází k častým rvačkám, krádežím, dopravním haváriím a do míst, kde žijí problémoví spoluobčané. Vyšší aktivitu strážníků by mohla podpořit i evidence každodenní činnosti strážníka.

Značná benevolence strážníků Městské policie v Odrách je patrná především v oblasti dopravy. Stále častěji přibývá neukázněných řidičů, kteří špatně parkují, a tak musí strážníci řešit velký počet oznámení občanů. Doposud tuto situaci strážníci nejčastěji řešili tak, že vydali tzv. „parkovačku“ s výzvou pro nepřítomné řidiče, aby se dostavili projednat podezření ze spáchaného dopravního přestupku. Mnohem efektivnější by však bylo, začít využívat i TPZOV, čímž by mnozí jedinci pod strachem od dalších chyb v nesprávném parkování upustili.

Nejen Oderským strážníkům by v jejich činnosti pomohly jisté legislativní změny. Změna právní úpravy by se mohla týkat rozšíření pravomocí v řešení většího okruhu přestupků. Příkladem mohou být větší pravomoci u přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Počet projednaných přestupků, které byly řešeny pokutou příkazem na místě, mají ve výsledku vliv na objem přijatých prostředků z uložených sankcí. Prakticky tak špatný personální stav ovlivňuje počet projednaných přestupků, který má v konečném důsledku vliv na množství příjmů. Příjmová stránka Městské policie Odry by mohla být posílená již zmíněnými veřejnoprávními smlouvami, kde by strážníci poskytovali svou činnost i v jiných obcích. Další možnost, jak navýšit příjmy je rozšíření Pultu centralizované ochrany. V současnosti MPOD poskytuje elektronickou ochranu jen objektům v majetku města, kdyby však svou činnost rozšířila i pro soukromé subjekty, opět by to byl pro jejich orgán pravidelný příjem. Městská policie může také žádat o dotace na technické vybavení či různé projekty. Z hlediska nákladové stránky si Městská policie Odry vedla nejlépe ze všech analyzovaných obecních policií. Zde tedy není, co vytknout. Nachází se zde pouze prostor pro posílení technického vybavení, když

doposud náklady nebyly tak vysoké. Výhodným se jeví pořízení radarového zařízení pro měření rychlosti, jež by vedlo nejen ke zklidnění dopravní situace, ale i další příjmy do rozpočtu města.

Podstatou dobrého fungování organizace je uvědomit si své silné stránky a příležitosti a snažit se je co nejvíce rozvíjet. Nutné je také zjistit své slabé stránky a hrozby, jež by činnost orgánu mohly poškodit a snažit se je co nejvíce minimalizovat.

Silné stránky Městské policie Odry jsou:

- *velmi dobrá znalost terénu* – rozsah působení, kde strážníci vykonávají činnost, není velký, čímž prostředí dostatečně znají
- *zřízené cyklohlídky* – do špatně přístupných míst, například zahrádkářských kolonií se tak mohou strážníci dostat rychleji než, kdyby šli pěšky.
- *vyhlášky města* – podporují veřejný pořádek v místě
- *materiální zajištění* – služební vozidlo s pohonem 4x4
- *besedy pro děti a mládež* – ve školních zařízeních
- *odchyt psů*
- *nízká kriminalita ve městě*
- *spolupráce s PČR*
- *participace na společenských akcích*

Slabé stránky Městské policie Odry:

- *umístění služebny* – služebna se nachází na konci města, čímž někdy strážníci do potřebných míst dojedou v delším čase. Vhodnější by bylo umístění někde v centru Oder. Jelikož se však jedná o menší město, není potřeba zřizovat mobilní služebnu jako např. u MP Havířov.
- *hlídková činnost* – strážníci jsou v ulicích velmi málo
- *kontrola problémových lokalit*
- *málo financí v rozpočtu města na potřebné personální zajištění*
- *nízký personální stav* – s čímž pak souvisí neexistence nepřetržité úřadovny MP
- *neexistence nepřetržitého provozu MP*

- *slabá propagace činnosti Městské policie*
- *neexistence psovodů*

Příležitosti Městské policie Odry:

- *zvýšení počtu strážníků* – naplnění potřebného personálního stavu k zabezpečení nepřetržitého provozu MP
- *zvýšení finančního ohodnocení zaměstnanců*
- *vytvořit pozici asistenta prevence kriminality*
- *získání dotací* – příkladem mohou být dotace na projekty prevence kriminality, čerpání prostředků z jiných fondů, než jen z rozpočtu města
- *PCO* – ostraha objektů i pro soukromé subjekty
- *zlepšení internetových stránek, vytvoření sociálních sítí* – lépe poskytování informací obyvatelům města
- *média* – další možnost, jak informovat občany o činnosti MP
- *vybudování cyklistické stezky* – sníží se riziko nehodovosti cyklistů s automobilovými vozidly
- *legislativní úpravy* – rozšíření okruhu projednávaných přestupků příkazem na místě strážníky městské policie
- *evidence každodenní činnosti strážníka* – přestože by tato evidence přinášela jistá administrativní úskalí, ve svém důsledku by mohla zvýšit aktivitu strážníků MP
- *spolupráce s jinými obcemi* – zajišťovat činnost na základě veřejnoprávních smluv
- *zkušenosti od jiných městských policií* – lze získat například přijetím strážníka jiné MP
- *zvýšení zájmu veřejnosti o veřejný život ve městě* – zlepšení bezpečnostní situace
- *školení strážníků a čekatelů* – zdokonalování vědomostí a dovedností, lepší komunikace s občany, kvalitnější projednávání přestupků
- *nové technologie* – moderní kamerový systém

Hrozby Městské policie Odry:

- *snížení personálního stavu MP*

- *nespolupráce s ostatními orgány*
- *nedostatečná legislativa u dětí a mládeže při požití alkoholických nápojů – neexistuje zde možnost postihu v následném správním řízení*
- *recidiva řidičů, neukázněnost – ohrožení bezpečnosti občanů*
- *nezájem škol o podílění se na výchově dítěte – týká se to oblasti prevence kriminality*
- *vandalismus*
- *nezaměstnanost místního obyvatelstva*
- *špatná image v očích veřejnosti – lživé a zkreslené informace mohou ovlivnit názory občanů, nedůvěra obyvatel v MP*
- *politické změny – po volbách může změna zastupitelstva ovlivnit i chod MP (především její rozpočet)*
- *legislativní změny – snížení pravomocí strážníků*
- *zánik Městské policie Odry*

ZÁVĚR

Tato diplomová práce se zabývá problematikou využívání a činnosti městské policie v Moravskoslezském kraji. Cílem práce bylo zhodnotit fungování (činnost, hospodaření, personální záležitosti) městské policie ve vybraných městech Moravskoslezského kraje. Zvolená města jsou Ostrava, Karviná, Havířov, Odry a Frenštát pod Radhoštěm, které byly vybrány na základně populačního měřítka. Se stanoveným cílem byly formulovány tři výzkumné otázky, které jsou v práci zodpovězeny.

Nejprve je však nutno zformulovat, co je úlohou městské policie a jak se podílí na zajišťování bezpečnosti v zemi. Na bezpečnost je možno nahlížet jako na znak, kritérium neboli určitou vlastnost předmětů a vztahů, ale taky jako na oblast činnosti, jež zahrnuje úmyslné aktivity subjektů a institucí, které vedou k zajištění bezpečnosti. Pojem bezpečnost nemá jednotnou definici, souvisí s ní však pojmy hrozba, riziko a nebezpečí, které mají být potlačeny na co nejnížší možnou míru. Bezpečnostní problémy vznikají v nejrůznějších oblastech, například ve vojenském, politickém, ekonomickém, environmentálním a společenském sektoru. Hrozby proto mohou přicházet z více stran. Jestliže mají původ uvnitř objektu, jedná se o bezpečnost vnitřní, pokud mají původ vně objektu, charakterizují bezpečnost vnější. Mimo jiné je možno rozlišovat i bezpečnost tvrdou a měkkou, individuální a kolektivní.

Stát jakožto organizace politické moci zajišťuje bezpečnost prostřednictvím svého bezpečnostního systému. Jeho konkrétní podoba je dána právními předpisy a strategickými dokumenty. V České republice je základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu její Bezpečnostní strategie, jež je strukturovaná do čtyř úseků na východiska bezpečnostní politiky, bezpečnostní zájmy státu, bezpečnostní prostředí a strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR. Bezpečnostní systém ČR je tvořen z hierarchicky uspořádaných složek a vykonává své funkce v oblasti veřejné správy, tak při vzniku krizových situací, při nichž je možno vyhlásit krizové stavy. V České republice hraje významnou roli při likvidaci mimořádných událostí IZS, jehož složky spadají pod systém bezpečnostní. Z užšího pohledu jej tvoří především HZS, JPO zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, ZZS a PČR. Z širšího hlediska zde spadají i ostatní složky záchranného sboru, další zařízení i jiné ozbrojené bezpečnostní sbory, kterými jsou na místní úrovni například městské a obecní policie.

Obecní policie má podstatný význam při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Jelikož však zřízení obecní policie závisí na svobodném rozhodnutí zastupitelstva dané obce, není založena vždy. V tomto případě se o MZVP stará pověřený zaměstnanec úřadu,

či s obcí spolupracuje Policie ČR. Některé obce také využívají možnosti uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí v témže vyšším územně samosprávném celku o výkonu úkolů jejich obecní policie na území obce.

Po novele zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii je od roku 2003 obecní policie orgánem obce. Obec je tak zodpovědná za škody způsobené místní policií a personál obecní policie je tedy v zaměstnaneckém poměru k obci. Úkolem zmíněného orgánu není pouze chránit bezpečnost osob a majetku, ale i dohlížet na dodržování pravidel občanského soužití, obecně závazných vyhlášek či veřejného pořádku. Působí preventivně vůči kriminalitě v obci a odhaluje přestupky v daném území.

Chod místního orgánu není vždy stejný. Rozdíl je možné spatřit u malých obcí, jimž k výkonu městské policie stačí 5 strážníků a u velkých měst, které k zajištění všech povinností požadují i několik set. Existují i jiné faktory, jako například kriminalita, migrace a jiná místní specifika. Strážníkem obecní policie se smí stát občan ČR starší 18 let, zdravotně způsobilý, bezúhonný, spolehlivý, s dosaženým středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou. Poslední podmínkou je splnění zkoušky odbornosti, na základě které získá strážník osvědčení na 5 let. Tuto zkoušku musí 4krát úspěšně zopakovat, aby bylo osvědčení vydáno na dobu neurčitou.

Strážník smí požadovat vysvětlení, předvést osobu, odebrat zbraň či zakázat vstup na určitá místa, nebo použít donucovací prostředky. Disponuje i dalšími oprávněními. Při provádění zákroků však musí respektovat zásadu mlčenlivosti, přiměřenosti, poučovací, oznamovací a zásadu iniciativy. Strážník je také ve vymezených situacích povinný oznámit danou skutečnost Policii ČR. Policie rovněž spolupracuje s obecní policií při zabezpečování MZVP na základě koordinační dohody, čímž jsou sladěny obchůzkové činnosti policistů a strážníků. Policejní složky mohou také bojovat proti kriminalitě v obci za spoluúčasti občanů, jež představuje koncept zvaný *Community policing*.

Městská policie není pouze záležitostí České republiky. Například v Řecku, tedy v zemi podobné velikosti populace jako v ČR také existují místní orgány a strážníci jsou přijati na základě ještě náročnějších podmínek. Musí být mladší 30 let a mít minimálně 165 cm, muži dokonce 170 cm. Samozřejmostí je bezúhonnost, vzdělání však postačuje pouze základní. V Německu mají strážníci velmi podobné povinnosti a oprávnění jako u nás, obce mohou také najímat soukromé bezpečnostní agentury. Na Maltě jsou pak pouze soukromí strážci, jež jsou najati z certifikované agentury. Mají přesně stanovenou, v kterou hodinu a na kterém místě budou přítomni. Kontrolu nad nimi provádí pověřený pracovník. Strážce musí projít kursem, být

bezúhonný, starší 18 let, nesmí být v těžké finanční situaci ani vyloučen z armády nebo policie za porušení kázně.

Diplomová práce je však zaměřena především na městskou policii v Moravskoslezském kraji. Zde využilo možnosti zřizovat obecní policii pouze 6 z 258 obcí a 26 ze 42 měst. Města s menším počtem obyvatel městskou policii spíše nezřizují, o čemž svědčí fakt, že z 11 měst MSK, které mají do 5 tisíc obyvatel má městskou policii pouze Budišov nad Budišovkou a od roku 2020 i Klimkovice. Všechna města s více než 10 tisíci obyvateli však městskou policii zřizují. Z celkového počtu 16 měst, jež v MSK nezřídila obecní policii, má 6 z nich uzavřenou veřejnoprávní smlouvu k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku městskou policií jiného města. Tím je odpovězena první výzkumná otázka, která zjišťovala, zda má vliv počet obyvatel jednotlivých měst na zřizování orgánu MP v Moravskoslezském kraji.

Městská policie Ostrava, poté MP Karviná a Havířov a samozřejmě i MP Odry s Frenštátem pod Radhoštěm jsou zvláště podrobně zpracovány za roky 2009-2019, co do jejich popisu, vzniku, personální stránky, činnosti i ekonomické oblasti.

Pro výslednou komparaci personální, činnostní a ekonomické stránky bylo využito několik indikátorů vypočtených za jedenáctileté období. Z hlediska průměrného počtu obyvatel na 1 strážníka dopadla nejlépe MP Ostrava, kde na 1 strážníka připadá jen 468 obyvatel, které by měl ochraňovat. Na nejhorší pozici však dopadla MP Frenštát pod Radhoštěm, kdy musí 1 strážník dohlížet na více než tisíc obyvatel. Prakticky tak není možné zajistit ochranu všem. Kvalita personálu se odráží i ve zkušenostech, znalostech a dosaženém vzdělání. Všechny analyzované městské policie mají nejvíce strážníků v kategorii s dokončeným středoškolským vzděláním s maturitou. Vliv má na to především změnový zákon, který od roku 2016 stanovil tento stupeň vzdělání jako minimální kvalifikační předpoklad pro danou profesi. Existují však i výjimky pro osoby od 45 let, které vykonaly tři profesní zkoušky. Vyšší a vysokoškolské vzdělání má přibližně 23,2 % strážníků a čekatelů v Havířově, nejméně naopak v Karviné (10,8 %). Z hlediska personální stránky si tedy nejlépe vede MP Havířov, dále Ostrava, poté dosahují stejného výsledku MP Odry i Frenštát p. Radhoštěm. Na poslední pozici se nachází MP Karviná.

Nejvíce přestupků na 1 strážníka projednává příkazem na místě MP Havířov (průměrně 88 za rok). Poměrově vyřeší nejvíce přestupků příkazem na místě MP Karviná, která postupuje jiným orgánům pouze 5,2 % z nich. Nejhůře však dopadla MP Odry, kde nejenže 1 strážník vyřeší nejméně přestupků příkazem na místě (průměrně 26 za rok), ale téměř polovinu

zjištěných přestupků nechává projednat příslušný orgán místo toho, aby se daný zaměstnanec snažil vyřešit situaci sám. Z hlediska činnosti dosahuje MP Odry bezkonkurenčně nejhorších výsledků, před ní se nachází MP Ostrava, dále MP Frenštát p. R., Karviná. Nejaktivnější je naopak MP Havířov.

Nejčastěji řeší strážníci pěti analyzovaných městských policií přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, mezi které patří především překročení nejvyšší povolené rychlosti, neoprávněné parkování a další. Poměrově tato kategorie přestupků značně překonává ostatní skupiny. Například v Ostravě představují přestupky na úseku dopravy téměř 80 % ze všech. Další významnou kategorií představují přestupky proti veřejnému pořádku, kam spadá rušení nočního klidu, znečištění veřejného prostranství a jiné. Naopak nejméně přestupků je řešeno proti občanskému soužití, příkladem může být opět MP Ostrava s 0,1 %. Tím byla zodpovězena i druhá výzkumná otázka.

Třetím zkoumaným prvkem je ekonomická situace orgánu. Městská policie však poskytuje veřejnou službu, čímž se dá předpokládat, že hospodaření bude značně neefektivní. Přestože je primárním cílem zabezpečovat MZVP a chránit obyvatelstvo města, jako ekonomická jednotka by měla dosahovat také jistých příjmů a snažit se eliminovat výdaje. Z uložených pokut inkasuje největší finanční příjmy na strážníka MP Frenštát p. R., nejnižší naopak MP Odry. Z hlediska výdajů na strážníka však MP Odry dopadla nejlépe s 515,1 tis. Kč. Nejnákladnější provoz orgánu stojí Městskou policii Havířov, kde by 1 strážník stál v průměru 694,3 tis. Kč. Třetí výzkumná otázka se týká také financování, konkrétně se ptá na to, z kolika procent pokrývají analyzované městské policie své celkové náklady z pokut uložených pachatelům příkazem na místě. Nejméně pokrývá své náklady z pokut uložených příkazem na místě MP Odry, a to pouze 1,1 % z nich. MP Havířov ufinancuje 2 % svých výdajů, MP Ostrava 2,1 % a MP Frenštát p. Radhoštěm je schopno společně s Karvinou pokrýt i 2,9 %. Z pohledu ekonomické stránky je pořadí od nejlepšího po nejhorší následovné: MP Karviná, Frenštát p. R., Ostrava, Odry, Havířov.

Pořadí jednotlivých ukazatelů bylo převedeno na konečné vyhodnocení městských policií. Nejlépe ze všech dopadla MP Havířov, která absolutně excelovala jak v personální oblasti, tak po stránce činnosti. Další příčku získala MP Karviná, jež dosáhla nejlepšího výsledku v celkovém hospodaření. Následně stojí MP Frenštát p. R., Ostrava a nejhůře dopadla MP Odry. Samozřejmě nejde brát toto porovnání v potaz jako stoprocentní ukazatel kvality sboru. Na jejich činnost má vliv také kriminalita ve městě. V Odrách i Frenštátu p. R. však index kriminality dosahuje stejných hodnot, čímž je patrné, že na sobě musí MP v Odrách ještě zapracovat, aby byla efektivnější.

Autorovým doporučením je zaměřit se především na oblasti, které ji činí největší problémy v porovnání s ostatními analyzovanými městskými policiemi. Mezi ukazateli však může existovat jistá návaznost. Slabé výsledky v počtu projednaných přestupků mohou být zapříčiněny nízkým personálním stavem, který místnímu sboru neumožňuje ani zajišťovat svou funkci nepřetržitě, jako je tomu u ostatních městských policií. Počet strážníků, jež je u MP v Odrách zaměstnán schvaluje zastupitelstvo na každý rok. Vychází však především ze schopnosti města daný počet ufinancovat. Možností, jak navýšit počty strážníků je tedy např. zvýšením příjmů. Městská policie by mola uzavřít veřejnoprávní smlouvy s jinými obcemi o zajištění činnosti na jejich území, čímž by do rozpočtu plynuly jisté prostředky. Vhodné se jeví například města Suchdol nad Odrou a Fulnek, která městskou policii nemají a zároveň jsou s Odrami v blízkém sousedství. Dále by mohl být rozšířen Pult centralizované ochrany nejen pro objekty města, ale i pro soukromé subjekty, čímž by byl zajištěn opět pravidelný příjem. Problém se vyskytuje i v nízkém počtu zájemců o dané povolání, neboť mu konkurují ostatní bezpečnostní sbory. Strážníky je nutno motivovat akceptovatelnou mzdou, ale i zaměstnaneckými benefity, jako např. poukázkami na sport a kulturu, jako je tomu např. u MP v Ostravě. Zvýšit atraktivitu daného zaměstnání je možné také díky vyšší informovanosti o činnosti daného orgánu prostřednictvím médií a sociálních sítí. Verbálně poskytnuté informace jsou však mnohdy vlivnější. Strážníci by tak mohli pracovat na kvalitnější komunikaci s občany, čímž by mohli odbourat mnohé obavy uchazečů a případně je i motivovat.

Obecní policie by mohla být také aktivnější v oblasti prevence a zaměřit se tak i více na ohroženou skupinu obyvatel, kterými jsou senioři. Mohli by se angažovat například v instalaci bezpečnostních řetízků, aby je ochránili před možnými podvodníky a zloději. Strážníci by neměli být ani tolik benevolentní v oblasti dopravy, mohli by začít využívat i TPZOV.

Hlavním krokem ke zlepšení fungování Městské policie v Odrách je především uvědomění si svých silných stránek a příležitostí, které se musí snažit rozšiřovat a zjistit také své slabé stránky a hrozby, jež by měli eliminovat. Avšak ani pozitivnější výsledky u ostatních analyzovaných městských policií by tyto orgány nemělo nechat nečinnými. I tyto místní sbory by měly neustále pracovat na tom, aby zlepšovaly své výsledky a plnily své povinnosti co možná nejprofesionálněji.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ASMS. *Difference between Threat and Hazard in Safety Management*. In: Aviation Safety Management Software [online]. Alaska: ©2018 [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <http://aviationsafetyblog.asms-pro.com/blog/difference-between-threat-and-hazard-in-safety-management>.
- [2] BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 310 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
- [3] BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010, 483 s. ISBN 978-80-246-1863-0.
- [4] BĚLINA, Miroslav. *Zákoník práce: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015. 1613. ISBN 978-80-7400-290-8.
- [5] BRÁZDA, Jan. *Komunální policie ve velkých městech*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. 120 s. ISBN 978-80-7251-274-4.
- [6] BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 318 s. ISBN 978-80-247-4601-2.
- [7] BUZAN, Barry, Ole WAEVER a Jaap de WILDE. *Bezpečnost: nový rámec pro analýzu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 267 s. ISBN 80-903333-6-2.
- [8] CONTINENTAL. *Závod Frenštát pod Radhoštěm* In: Continental AG [online]. *Wimpassing: ©2020* [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.continental.com/cs-cz/fren%C5%A1t%C3%A1t-pod-radho%C5%A1t%C4%9Bm-159170>.
- [9] ČESKO. Vyhláška č. 418/2008 Sb., *Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2008, částka 137, str. 16. ISSN 1211-1244 Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5378>.
- [10] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, str. 144. ISSN 1211-1244 Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>.

- [11] ČESKO. Zákon č. 250/2016 Sb., *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2016, částka 98, str. 34. ISSN 250-252 Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=61010>.
- [12] ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., *Zákon o některých přestupcích*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2016, částka 98, str. 5. ISSN 250-252. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=61011>.
- [13] ČESKO. Zákon č. 374/2011 Sb., *Zákon o zdravotnické záchranné službě*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2011, částka 131, str. 10. ISSN 1211-1244 Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=23499>.
- [14] ČSÚ. *Data o činnosti obecních policí za roky 2010-2018*. In: Český statistický úřad [online]. Praha: ©2019a [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>.
- [15] ČSÚ. *Kriminalita, nehody- Moravskoslezský kraj 2015-2019*. In: Český statistický úřad [online]. Praha: ©2020 [cit. 2020-03-9]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/kriminalita-xt>.
- [16] ČSÚ. *Města a městyse v Moravskoslezském kraji*. In: Český statistický úřad [online]. Praha: ©2019b [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/92010910/32019919m15.pdf/12a909a0-50a8-409c-a772-b2a33e290f15?version=1.1>.
- [17] ČSÚ. *Moravskoslezský kraj – obce v okrese: Bruntál, Frýdek -Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava*. In: Český statistický úřad [online]. Praha: ©2019c [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=2767&katalog=32753&pvo=MLO201914>.
- [18] ČSÚ. *Počet obyvatel v regionech soudržnosti, krajích a okresech České republiky k 1.1.2019*. In: Český statistický úřad [online]. Praha: ©2019d [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91917344/1300721901.xlsx/a0e0c274-c1d0-4e78-bf77-99a177538d3a?version=1.0>.
- [19] DONNELLY, Daniel. *Municipal policing in the European Union: comparative perspectives*. Vyd. 1. UK: Palgrave Macmillan, 2013, 216 s. ISBN 978-1-349-31245-0.

- [20] EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 327 s. ISBN 978-80-7367-540-0.
- [21] EUROSTAT. *EU in figures*. In: Eurostat [online]. EU: ©2019a [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_en.
- [22] EUROSTAT. *Population*. In: Eurostat [online]. EU: ©2019b [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001>.
- [23] FRENŠTÁT POD RADHOŠTĚM. *Vše o městě*. In: Frenštát pod Radhoštěm [online]. Havířov: ©2019 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: http://www.frenstatpr.cz/vismo/osnova.asp?id_org=100493&id_osnovy=1243&p1=1243.
- [24] FTTECH. *Klimkovice mají novou městskou policii, bude používat nejmodernější informační systém*. In: FT Technologies [online]. EU: ©2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://www.fttech.org/novinka-detail.asp?id=2310>.
- [25] HAVÍŘOV. *Město Havířov: Historie a současnost*. In: Havířov [online]. Havířov: ©2019 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.havirov-city.cz/historie-soucasnost/historie-soucasnost/historie-soucasnost>.
- [26] HZS ČR. *Integrovaný záchranný systém*. In: Hasičský záchranný systém České republiky [online]. Praha: ©2009 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>.
- [27] HZS ČR. *Jednotky PO*. In: Hasičský záchranný systém České republiky [online]. Praha: ©2019 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.
- [28] HZSMSK. *Mimořádná událost, krizová situace*. In: Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje [online]. Ostrava: ©2019 [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <http://www.hzsmk.cz/index.php?a=cat.70>.
- [29] IDNES. *Ke strážníkům se hlásí první osmnáctiletí. Nesmějí nosit zbraň a řídit*. In: iDnes [online]. Ostrava: ©2018 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ostava/zpravy/snizeni-vekove-hranice-straznici-18-let-omezeni-rizeni-zbran-nabor-mestska-policie.A180108_374980_ostava-zpravy_woj.

- [30] JANOŠEC, Josef. *Hrozba a riziko v bezpečnostní terminologii*. In: Univerzita Pardubice [online]. Pardubice: ©2010 [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: http://dspace.upce.cz/bitstream/handle/10195/37995/Jano%20ecJ_HrozbaARiziko_2010.pdf?sequence=1.
- [31] KAPPELER, Victor E. and Larry K. GAINES. *Community Policing: A contemporary perspective*. Vyd. 7. United States: Routledge, 2015. 588. 447 s. ISBN 978-1-0323340496.
- [32] KARVINÁ. *Bezpečnostní situace ve statutárním městě Karviná za roky 2009-2019*. In: Karviná [online]. Karviná: ©2019a [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.karvina.cz/search.php?action=results&s%5Bsort%5D=relevance&query=bezpe%C4%8Dnostn%C3%AD+situace>.
- [33] KARVINÁ. *Město Karviná*. In: Karviná [online]. Karviná: ©2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.karvina.cz/mesto-karvina>.
- [34] KARVINÁ. *Závěrečný účet statutárního města Karviná za roky 2009-2018*. In: Karviná [online]. Karviná: ©2019b [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.karvina.cz/search.php?action=results&s%5Bsort%5D=relevance&query=z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det>.
- [35] KEYENCE. *Risk and Safety: Safety Knowledge*. In: Keyence corporation [online]. Belgie, Mechelen: ©2020 [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <https://www.keyence.eu/ss/products/safetyknowledge/about/>.
- [36] KILARSKÁ, Marcela. *Odborná příprava pro strážníky obecní policie: přestupky obecná část: řízení o přestupku*. Vyd. 1. Praha: Armex, Trivis, 2011. 59 s. ISBN 978-80-87451-08-3.
- [37] KOUDELKA, Zdeněk. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2019. 477 s. ISBN 978-80-7502-335-3.
- [38] KRAFTOVÁ, Ivana, Martin MAŠTÁLKA, Zdeněk MATĚJA, Ondřej SVOBODA a Pavel ZDRAŽIL. *Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 185 s. ISBN 978-80-7552-261-0.

- [39] KRIZPORT. *Krizové stavy*. In: Portál krizového řízení Jihomoravského kraje [online]. Brno: ©2018 [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/vyhlasovani-krizovych-stavu>.
- [40] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2011. 118. s. ISBN 978-80-87451-01-4.
- [41] KRULÍK, Oldřich. *Obecní policie a privatizace bezpečnosti v evropských zemích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. 231 s. ISBN 978-80-7380-555-5.
- [42] LEITNER, Milan a Jana, VRANÁ. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích: a předpisy prováděcí a související s komentářem*. Praha: Linde, 2014. 712 s. ISBN 978-80-7201-949-6.
- [43] LIBERTY. *O společnosti*. In: Liberty Ostrava a.s. [online]. Ostrava: ©2020 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://libertyostrava.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti.aspx>.
- [44] MACEK, Pavel a František NOVÁK. *Bezpečnostní služby*. 2. dopl. vyd. Praha: Police history, 2008. 145 s. ISBN 978-80-86477-48-0.
- [45] MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Vyd. 1. Praha: Police History, 2004. 215 s. ISBN 80-86477-26-6.
- [46] MAPA KRIMINALITY. *Kriminalita obvodních oddělení*. In: Mapa kriminality [online]. Praha: ©2020 [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.mapakriminality.cz/#>.
- [47] MAPOVÝ PORTÁL. *Statutární město Ostrava: Zvláště chráněná území*. In: Mapový portál [online]. Ostrava: ©2020 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://mapy.ostrava.cz/zvlaste-chranena-uzemi/>.
- [48] MATES, Pavel, Jindřich ŠKODA, františek VAVERA. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer. 2011. 384 s. ISBN 978-80-7357-604-2.
- [49] MO ČR. *Koncepce mobilizace ozbrojených sil České republiky*. In: Ministerstvo obrany České republiky [online]. Praha: ©2012 [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/koncepce-mobilizace.pdf.
- [50] MP ČESKÝ KRUMLOV. *Ustrojenost strážníků*. In: Městská policie Český Krumlov [online]. Český Krumlov: ©2020 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <http://www.mpckrumlov.eu/index.php/o-nas/ustrojenost-strazniku>.

- [51] MP FRENŠTÁT. *Městská policie Frenštát p. R.* In: Městská policie Frenštát pod Radhoštěm [online]. Frenštát pod Radhoštěm: ©2020a [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <http://www.mpfrenstat.cz/home>.
- [52] MP FRENŠTÁT. *Zprávy o činnosti MP Frenštát pod Radhoštěm za roky 2009-2017.* In: Městská policie Frenštát pod Radhoštěm [online]. Frenštát pod Radhoštěm: ©2018 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <http://www.mpfrenstat.cz/vyrocnizpravy>.
- [53] MP FRENŠTÁT. *Zprávy o ekonomické situaci MP Frenštát p. R za roky 2009-2019.* In: Městská policie Frenštát pod Radhoštěm [online]. Frenštát p.R: ©2020b [cit. 2020-04-02]. *Informace poskytnuté MP na vyžádání.*
- [54] MP HAVÍŘOV. *Městská policie Havířov.* In: Městská policie Havířov [online]. Havířov: ©2020 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.havirov-city.cz/mestska-policie>.
- [55] MP HAVÍŘOV. *Mobilní služebna Městské policie Havířov.* In: Městská policie Havířov [online]. Havířov: ©2019a [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.havirov-city.cz/mestska-policie-havirov/informace/mobilni-sluzebny-mestske-policie-havirov>.
- [56] MP HAVÍŘOV. *Zprávy o činnosti MP Havířov za roky 2009-2019.* In: Městská policie Havířov [online]. Havířov: ©2019b [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: Informace poskytnuté MP na vyžádání.
- [57] MP KARLOVY VARY. *Řešení přestupku strážníkem městské policie.* In: Městská policie Karlovy Vary [online]. Karlovy Vary: ©2019 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://mpkv.cz/cs/reseni-prestupku-straznikem-mestske-policie>.
- [58] MP ODRY. *Městská policie Odry.* In: Městská policie Odry [online]. Odry: ©2020a [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <http://www.odry.cz/mestska-policie.asp>.
- [59] MP ODRY. *Zprávy o činnosti MP Odry za roky 2010-2018.* In: Městská policie Odry [online]. Odry: ©2019 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <http://www.odry.cz/zpravy-o-cinnosti-a-statistika/ds-13531/p1=34103>.
- [60] MP ODRY. *Zprávy o ekonomické situaci MP Odry za roky 2009-2019.* In: Městská policie Odry [online]. Odry: ©2020b [cit. 2020-04-02]. *Informace poskytnuté MP na vyžádání.*

- [61] MP OSTRAVA. *Manuál jednotného vizuálního stylu Městské policie Ostrava*. In: Městská policie Ostrava [online]. Ostrava: ©2020a [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/7033607-Manual-jednotneho-vizualniho-stylu-mestske-policie-ostrava.html>.
- [62] MP OSTRAVA. *O nás*. In: Městská policie Ostrava [online]. Ostrava: ©2020b [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://mpostrava.cz/>.
- [63] MP OSTRAVA. *Zprávy o ekonomické situaci MP Ostrava za roky 2009-2019*. In: Městská policie Ostrava [online]. Ostrava: ©2020c [cit. 2020-03-08]. *Informace poskytnuté MP na vyžádání*.
- [64] MP OSTRAVA. *Zprávy o činnosti MP Ostrava za roky 2009-2018*. In: Městská policie Ostrava [online]. Ostrava: ©2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://mpostrava.cz/o-nas/statistiky>.
- [65] MV ČR. *Abecední přehled obcí, které zřídily obecní/městskou policii*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019a [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/abecedni-prehled-obci-mestysu-a-mest-ktere-zridily-obecni-mestskou-policii.aspx>.
- [66] MV ČR. *Bezpečnostní politika státu*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019b [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>.
- [67] MV ČR. *Data o činnosti obecních policií za rok 2018*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019c [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/data-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2018-souhrnne-pro-cr-v-cleneni-podle-jednotlivych-kraju.aspx>.
- [68] MV ČR. *Kdo je kdo- orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnost*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019d [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitri-bezpecnosti.aspx>.
- [69] MV ČR. *Mezinárodní komparativní studie o policejních sborech*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2012 [cit. 2020-02-13]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/mezinarodni-komparativni-studie-o-policejnich-sborech.aspx>

- [70] MV ČR. *Riziko*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019e [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/riziko.aspx>.
- [71] MV ČR. *Stanovisko ve věci vzdělání strážníků*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: MVČR, ©2016 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/soubor/stanovisko-maturity-a-postup-2016-pdf.aspx>.
- [72] MV ČR. *Státní svrchovanost*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019f [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statni-svrchovanost.aspx>.
- [73] MV ČR. *Úvod do problematiky obecní (městské) policie*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2019g [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx>.
- [74] MV ČR. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek - krizové řízení*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2005 [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/bezpecnost-pdf.aspx>.
- [75] MV ČR. *Zprávy o činnosti MP Ostrava, Karviná, Havířov, Odry, Frenštát pod Radhoštěm za roky 2009-2019*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: ©2020 [cit. 2020-03-08]. Dokument poskytnutý MV na vyžádání.
- [76] NATOAKTUAL. *Mezinárodní bezpečnost*. In: Natoaktual [online]. Praha: Factbox, ©2014 [cit. 2019-11-30]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/na_knihovna/A150106_M02_029_FB1404_BEZPECNOST.PDF.
- [77] ODRY. *Odry oficiální web města: Základní informace o městě*. In: Odry [online]. Odry: ©2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <http://www.odry.cz/zakladni-informace-o-meste/ds-9511/p1=34205>.
- [78] OKD. *O nás*. In: Ostravsko karvinské doly [online]. Ostrava: ©2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.okd.cz/cs/o-nas>.
- [79] OSTRAVA. *O Ostravě*. In: Ostrava [online]. Ostrava: ©2016 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste>.

- [80] OSTRAVA INFO. *Základní údaje*. In: Oficiální průvodce Ostravou [online]. Ostrava: ©2020 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.ostravainfo.cz/cz/o-ostrave/ve-zkratce/>.
- [81] POLICIE ČR. *Community policing*. In: Policie České republiky [online]. Praha: ©2019a [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>.
- [82] POLICIE ČR. *Koordinační dohody*. In: Policie České republiky [online]. Praha: ©2019b [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/sprava-stredoceskeho-kraje-zpravodajstvi-koordinacni-dohody.aspx>.
- [83] POLICIE ČR. *Policejní prezidium České republiky*. In: Policie České republiky [online]. Praha: ©2009 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/priloha-c-2-organizacni-schema-policie-cr-pdf.aspx>.
- [84] PROFI PRESS. *Moderní obec: Ekonomika fungování obecní policie*. In: Profi Press s.r.o.: vydavatelství odborných časopisů [online]. Praha: ©2013 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/ekonomika-fungovani-obecni-policie/>.
- [85] ROWE, Michael. *Introduction to Policing*. 3. vyd. Los Angeles: Sage publications Ltd. 2017. 344 s. ISBN 1473972957.
- [86] SEMPERFLEX. *About us*. In: Semperflex Optimit Odry s.r.o [online]. *Wimpassing*: ©2020 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.semperflex.com/cs/semperflex-optimit/>.
- [87] STROUHALOVÁ, Jana. *Vybrané trendy globální bezpečnosti*. In: *Válka* [online]. Nelahozeves: Válka, © 2011 [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/14431-Vybrane-trendy-globalni-bezpecnosti>.
- [88] SZÚ. *Prevence rizik*. In: Státní zdravotní ústav [online]. Praha: SZÚ, ©2007 [cit. 2019-12-13]. Dostupné z: http://www.szu.cz/uploads/documents/cpl/pracovni_prostredi/slic/prevence_rizik_2_ronin.pdf.
- [89] ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 279 s. ISBN 978-80-7552-455-2.

- [90] THREATMODELER. *Differences Explained: Threat vs. Vulnerability vs. Risk*. In: ThreatModeler [online]. New Jersey: ©2019 [cit. 2020-01-27]. Dostupné z: <https://threatmodeler.com/differences-explained-threat-vs-vulnerability-vs-risk/>.
- [91] UA LITTLE ROCK. *Public safety* In: University Avenue Little Rock [online]. Little Rock: ©2019 [cit. 2020-01-27]. Dostupné z: <https://ualr.edu/safety/home/emergency-management-plan/threat-assessment-team/types-of-threats/>.
- [92] VETEŠNÍK, Pavel, Ivo CHAUER a Aleš ZÍDKA. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.
- [93] VETEŠNÍK, Pavel a Ivo CHAUER. *Příručka strážníka*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 182 s. ISBN 978-80-7380-542-5.
- [94] VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. 187 s. ISBN 978-80-246-2477-8.
- [95] VÍT, Michal, Zdenko REGULI, Martin SEBERA a Martin BUGALA. *Identita policejních organizací*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 91 s. ISBN 978-80-210-8525-.
- [96] VÍTKOVICE STEEL. *Společnost Vítkovice Steel*. In: Vítkovice Steel a.s. [online]. Ostrava: VS, ©2020 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z: <http://www.vitkovicesteel.com/stranky/soucasnost>.
- [97] VLÁDA ČR. *Bezpečnostní rada státu*. In: Vláda České republiky [online]. Praha: ©2009-2020a [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>.
- [98] VLÁDA ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*. In: Vláda České republiky [online]. Praha: ©2015 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>.
- [99] VLÁDA ČR. *Policejní prezidium České republiky*. In: Vláda České republiky [online]. Praha: ©2015 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>.
- [100] VLÁDA ČR. *Pracovní výbory*. In: Vláda České republiky [online]. Praha: ©2009-2020b [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/brs/pracovni-vybory/uvodni-stranka---pracovni-vybory-18342/>.